Cena egz. 20 groszy

Dziś w numerze: Gdynia się Ozonuje...

12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika" dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 86 | BYDGOSZCZ, czwartek dnia 15 kwietnia 1937 r. | Rok XXXI.

Wojewoda Józewski.

Długi czas cicho i głucho było o wojewodzie Józewskim, któremu rządy sanacyjne zleciły władzę nad Wołyniem. Miał podobno polecenie, aby jakoś ułożył współżycie polsko-ukraińskie, choć na Wołyniu Ukraińców prawie że nie było. Wojewoda Józewski dziwnie zrozumiał to polecenie. Wspomniany przez nas wczoraj „Monitor Clevelandzki", w numerze nadesłanym nam przez p. gen. Halera, tak charakteryzuje jego działalność:

„Za zadanie widać wziął on tam sobie **odpolszczenie** Wołynia i **zukrainizowanie go za wszelką cenę.** Czego Moskale przed 150 przeszło lat nie potrafili dokonać, tego wojewoda Józewski za polskich czasów w wolnej Polsce podjął się, i istotnie Wołyń na gwałt odpolszcza.

Miarą tego jest chociażby fakt, że w ciągu ostatnich lat własność polska — zmniejszyła się tam o 400.000 ha, **z czego 82% ziemi dostało się w ręce niepolskie.**

Nic też dziwnego, że wołanie o zmianę panującego na Wołyniu systemu, pochodzące od najlepszych przedstawicieli miejscowego społeczeństwa głośnym echem rozbrzmiewa w całej Polsce, budząc zrozumiały niepokój i dążenie do położenia wreszcie kresu niebezpiecznym i szkodliwym eksperymentom.

Ostatnio takim głosem, który głęboko poruszył opinię polską było kazanie ks. prałata Tokarzewskiego — wypowiedziane nad trumną zamordowanego przez terrorystę ukraińskiego funkcjonariusza policji państwowej.

Ks. prałat Tokarzewski był kapelanem marszałka Piłsudskiego, kiedy marsz. Piłsudski był jeszcze naczelnikiem państwa za pierwszego sejmu w Polsce. Nawet sanacja uznaje wielki patriotyzm ks. prałata Tokarzewskiego, który ma w życiu swoim cały szereg wielkich zasług i prześladowany był za polskość przez moskali.

W kazaniu swoim nad trumną policjanta polskiego, zamordowanego przez Ukraińców, rozzuchwalonych przez Józewskiego, ks. prał. Tokarzewski wyraził swoje oburzenie, że władze rządowe niby to polskie, zamiast bronić polskości popierają raczej ukrainizację Wołynia i rozzuchwalają Ukraińców do mordowania w Polsce policji polskiej.

Gdyby inny jaki ksiądz śmiał na Wołyniu coś podobnego powiedzieć, zostałby rzecz prosta natychmiast zesłany do Berezy, a ks. prałat Tokarzewski jest zbyt znany i zbyt ustosunkowany zwłaszcza w sferach wojskowych, więc nie wysłano go do Berezy, ale zażądano tylko od biskupa, aby przywołał go do porządku i zwymyślano w urzędowym piśmie wojewody Józewskiego, żeby pilnował swego nosa."

Tak oto informuje opinię polską w Ameryce północnej pismo clevelandzkie. Nawiązując do tych uwag zamieszcza wywiad z ks. prał. Tokarzewskim, zamieszczony w „Warszawskim Dzienniku Narodowym", którego treść jest następująca:

„Ks. prałat Tokarzewski protestuje więc przede wszystkim przeciwko nazywaniu Wołynia Ukrainą, jak to stale czyni Józewski.

Szkoda wielka, mówi ks. Tokarzewski, że wojewoda Józewski, który wszędzie na Wołyniu widzi Ukraińców, nie poda statystyki ,ile jest dotąd dziesiątków tysięcy na Wołyniu rodzin polskich, których ojców lub dziadów carowie moskiewscy miłościwie nahajami przygarnęli do prawosławia. Ile ziemi polskiej i dlaczego przeszło do rąk niepolskich, którym carowie ziemię nadali, ile świątyń katolickich i polskich dotąd jeszcze jest w rękach niepolskich i niekatolickich itd. itd. Ułatwiłoby to bardzo zorientowanie się szybsze, czy nas Polaków istotnie jest tak mało na Wołyniu.

Czy nazywanie ludu wołyńskiego „Ukraińcami" wbrew historii, logice jest słuszne i celowe?

Przecież historyk tej miary, co Rawita Gawroński pisze: „Rozszerzając nomenklaturę „Ukraina" i do naszej ziemi wołyńskiej i używając tej nazwy bezpodstawnie i lekkomyślnie w odniesieniu do Wołynia... przyczyniamy się mimowolnie do podtrzymania najniesłuszniej irredenty ruskiej i do wywoływania na tym tle niepokojów wewnętrznych. Ani na Wołyniu, ani na Rusi Czerwonej nigdy nie było żadnej Ukrainy, ani też narodu ukraińskiego."

Na stawianie mi zarzutów „anarchizowania i szkodzenia państwu" — tak dalej mó-

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Wielka narada na Zamku

Marszałek Śmigły-Rydz i min. Beck wyjadą do Rumunii.

Król rumuński przyjedzie do Polski.

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.) Przedmiotem wczorajszych konferencji na Zamku m. in. było **sprawozdanie ministra Becka o sytuacji naszej na forum międzynarodowym.** Poza tym, prawdopodobnie ustalono **termin wizyty ministra Becka w Rumunii.** Jak wiadomo, w ciągu ostatnich dwóch lat w Polsce bawiło wielu mężów stanu i wyższych wojskowych Rumunii, jak: **minister spraw zagranicznych Antonescu i szef sztabu gen. Samsonovici.** Natomiast z naszej strony odwiedziny te nie były rewizytowane. Wyjazd ministra Becka do Bukaresztu nastąpi prawdopodobnie około 5 czerwca. W czasie pobytu szefa naszej polityki zagranicznej w Rumunii, omawiana będzie sprawa **wzajemnych wizyt króla Karola w Polsce i Prezydenta Mościckiego w Rumunii.**

Przyjazd króla Karola do Polski, który ma nastąpić jesienią tego roku, poprzedzi **pobyt w Rumunii marszałka Śmigłego-Rydza,** który weźmie udział w wielkich manewrach armii rumuńskiej. Rewizyta Prezydenta Mościckiego nastąpi na wiosnę przyszłego roku.

Jak wiadomo, przed wyjazdem do Rumunii minister Beck będzie reprezentował Polskę na uroczystościach koronacyjnych króla Jerzego VI w Londynie. Wizyta ministra Becka w Bukareszcie zapoczątkuje **tegoroczny sezon międzynarodowych spotkań** europejskich mężów stanu. (r.)

Egipt zrywa więzy

kapitulacyj.

Montreux, 14. 4. (PAT). Na konferencji kapitulacyjnej w dalszym ciągu dyskusji generalnej przewodniczy Nahas Pasza. Pierwszy przemawiał delegat angielski Evan Wallaceą, który sprecyzował stanowisko rządu angielskiego. Mówca oświadczył, że zdaniem jego rządu, **przywileje kapitulacyjne winny być zniesione.** Wyrazem tego stanowiska było zresztą zawarcie w roku ub. układu anglo-egipskiego. Wszystkie państwa, korzystające z przywilejów kapitulacyjnych, są reprezentowane na konferencji.

Nie chodzi zatem o zasadnicze rozstrzygnięcie sprawy, ale o znalezienie sposobu, mogącego zadowolić wszystkich zainteresowanych. Celem konferencji jest — zdaniem delegata Anglii — opracowanie systemu, dającego rządowi egipskiemu **tę samą swobodę działania w dziedzinie prawodawstwa i sądownictwa wobec cudzoziemców, jaką posiadają inne rządy** (a co jest ograniczone przez kapitulację — red.). Zbytni pośpiech byłby jednak niebezpieczny. Należy dać cudzoziemcom możność stopniowego przystosowania się do nowego stanu rzeczy. Właściwym rozwiązaniem — zdaniem Walllace'a — byłoby **wprowadzenie okresu przejściowego,** który jednak nie powinien być zbyt długi. Delegat angielski wypowiada się następnie za propozycją egipską **w sprawie trybunałów mieszanych** i wyraża nadzieję, że także inne państwa na nie się zgodzą.

Delegat Francji de Tessan wyraża radość, że Egipt będzie **zwolniony z więzów, które ograniczają jego wolność,** ale podkreśla, że **system kapitulacji pozwolił na rozwój instytucyj i przedsiębiorstw francuskich,** co było w równym stopniu korzystne dla Egiptu i dla cudzoziemców. Trybunałom mieszanym zawdzięcza Egipt **swój obecny dobrobyt,** dlatego też nie chodzi obecnie o skasowanie już dzisiaj tej instytucji, celem konferencji jest opracowanie **statutu dla cudzoziemców** w dziedzinie ich prawa do handlu, żeglugi, praw fiskalnych i prawa karnego, wolności religijnej, szkolnictwa itd. Trzeba uzyskać gwarancję, że nie będzie się stosować **żadnych dyskryminacyj** (gorszego traktowania) **w stosunku do cudzoziemców, zamieszkujących Egipt.**

Budowa dróg w Abisynii.

Włochy z ogromnym pośpiechem rozbudowują w Abisynii sieć drogową. Na zdjęciu: Budowa szosy pod Laghi.

Van Zeeland zamierza.

Bruksela, 14. 4. (PAT). Premier van Zeeland, który dotychczas nie był członkiem parlamentu, ma zamiar **zasiadać w izbie, jednakże nie z ramienia jakiejkolwiek partii,** a jedynie jako poseł, który przeszedł w wyborach w ubiegłą niedzielę **pod hasłem polityki Zjednoczenia Narodowego.**

Frank dalej spada.

Warszawa, 14. 4. (PAT). Na wczorajszych giełdach walutowych trwała słabsza tendencja dla franka francuskiego. Dewizę na Paryż notowano w Zurychu **19.62½ wobec 19.63 wczoraj,** w Londynie zaś przy otwarciu 109,78, o godz. 14 zaś **109,93 wobec 109,71** przy wczorajszym zamknięciu. Na giełdzie paryskiej wszystkie dewizy obce wykazały **dalszą zwyżkę.**

Żydzi apelują do Ligi Narodów.

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.). W kołach żydowskich w Gdańsku pewne odprężenie wywołała wiadomość, że komitet wykonawczy wszechświatowego kongresu żydowskiego wysłał do Ligi Narodów telegram, w którym zwraca uwagę na zapowiedź wprowadzenia w W. Mieście ustaw norymberskich. Podobno senat gdański przygotował już odpowiednie zarządzenia.

Komitet prosi Ligę o pomoc i podnosi, że cała ludność W. Miasta znajduje się pod opieką Ligi. (r)

Wojewoda Józewski.

(Ciąg dalszy.)

wi ks. Tokarzewski — odpowiedzieć mogę pogardą. Przemówienie moje oparte nie tylko na osobistych poglądach, do których chyba mam prawo znając Wołyń od 45 lat, ale na opinii tych, którzy znając Wołyń, nie od dziś — podzielają mój pogląd na obecne jego położenie. Opierałem się również i na poglądach miejscowego ludu prawosławnego, który stale i wytrwale odżegnywał się od nazywania go nie tylko Ukraińcami, ale nawet i Rusinami. A czynił to tak uporczywie, że jak każdemu wiadomo — trzeba było przy ogólnym spisie ludności 1921 r. umieścić osobną rubrykę określającą narodowość „tutejszy".

Opowiadano mi, że w pewnej komisji poborowej na Wołyniu przewodniczący nie mógł przez dłuższy czas od poborowego wydostać określenia jego narodowości. Wszelkimi sposobami podsuwał mu myśl, żeby nazwał się „Ukraińcem". Kiedy jednak on ustawicznie powtarzał, że jest „tutejszy" — przewodniczący zapytał go czy widział kiedy Polaka, Niemca, żyda itd. Poborowy odpowiedział bez wahania: widziałem. Przewodniczący zapytuje: a Ukraińca? — ten odpowiada również bez wahania: „z rodu nie baczyw" (od urodzenia nie widziałem).

I tak nieraz było, bo lud prawosławny wołyński czuł to instynktownie, że jest inny krwią, duchem i kulturą od tamtych. Mógłbym na dowód powyższych słów okazać wiele listów od ludzi, którzy Wołyń znają bardzo dobrze, a całkowicie zgadzają się z moimi wywodami i treścią kazania.

Z zarzutami Ukraińców i ich polskich popleczników polemizować nie będę.

Wbrew ich przekonaniom, zbyt kocham Polskę i Polski Wołyń, ażebym odpowiadając na ich zarzuty — „rozmazywał całą sprawę". Niech to biorą na swoje sumienie. **Na Wołyniu zbliża się 12-ta godzina.** Dziś już tego nikt nie ukryje. Wskazówki nie cofnie żadna siła, ale zatrzymać może. **I zatrzymać ją musi siła prawdy historycznej,** wsparta nie na wykonawcach hasła, że Polacy na Wołyniu muszą zlać się z Ukraińcami, albo uciekać do Warszawy", ale wsparta na konieczności narodowej i państwowej, w myśl zasady, iż nie będzie silnej Polski bez polskiego silnego wschodu.

Nieco przydługie to wyjaśnienie zakończę osobistym wspomnieniem.

Było to w r. 1909. Na podstawie wyroku sądowego, odsiadywałem w klasztorze na Wołyniu więzienie za moją działalność patriotyczną. Przełożony klasztoru często wysyłał mnie na ambonę. Po jednym z kazań, w którym broniłem sprawy Kościoła i Polski, przyszedł do więzienia żandarmski pułkownik Krymski i w ostrej formie czynił mi zarzuty, że zapominam o tym, iż jestem w więzieniu, iż jestem aresztantem". W końcu powiedział: „Jeżeli ksiądz natychmiast nie da mi słowa, że na ambonie nigdy nie będzie wspominał o Polsce, to ja księdza wyślę „kuda Makar tielat nie ganiał" — (to znaczy na Sybir). Bez namysłu odpowiedziałem odmownie. Co dalej było — nie chcę powtarzać, bo chociaż mam żyjących świadków, może niktby mi nie uwierzył, że żandarmski rosyjski pułkownik uścisnął mi serdecznie rękę i powiedział: „młodzieńcze, jesteś zuchem!". — Pokąd ja żyję i tu jestem, włos Ci z głowy nie spadnie". Rosyjski pułkownik żandarmski, dopóki żył, słowa dotrzymał.

W roku 1937 w wolnej Polsce na tym samym Wołyniu pewne pisma mówią mi: **„zamknij usta, pro Polszu gowarit na Wołyniu nielzia". (O Polsce na Wołyniu mówić nie wolno!).**

Tyle ks. prałat Tokarzewski, z którego wynurzeń widać, jak wielkie jest niebezpieczeństwo dla polskości na Wołyniu dzięki dziwnym i niezrozumiałym praktykom wojewody Józewskiego, który podobno wyprosił sobie, aby nikt mu się do jego polityki nie wtrącał. I istotnie nikt mu nie „przeszkadza", choć szkoda dla Polski jest oczywista.

Równie szkodliwa jak na polu narodowościowym jest polityka p. wojewody Józewskiego w dziedzinie administracyjnej, o czym napiszemy osobno, gdyż nie może nam być obojętnym, co się w innych częściach Polski dzieje. Każdy uszczerbek w dziedzinie narodowej odbić się musi prędzej czy później na całości. Dlatego chętnie przychyliliśmy się do życzenia p. gen. Halera, aby na łamach „Dziennika Bydgoskiego" stosunki na Wołyniu omówić.

W dalszym ciągu, w jednym z przyszłych numerów zamieścimy bardzo ciekawe uwagi, które o działalności p. wojewody Józewskiego zamieściła „Odnowa". Żadnemu prawemu Polakowi sprawy te nie mogą być obojętne, gdy **Polska traci całą dzielnicę — dobrowolnie.**

Życzenia Ojca św. dla króla Anglii.

Miasto Watykańskie, 14. 4. (KAP.) Legat nadzwyczajny Stolicy Świętej na uroczystości koronacyjne w Londynie, arcybiskup Pizzardo, zawiezie królowi Jerzemu VI list Ojca św. z powinszowaniami i życzeniami dla monarchy. W akcie koronacyjnym, który odbędzie się w anglikańskim opactwie westminsterskim, legacja papieska udziału nie weźmie, natomiast będzie obecna na specjalnej trybunie podczas uroczystej defilady. Następnego dnia po koronacji w katolickiej katedrze westminsterskiej odprawione zostaną modły w intencji króla.

Ponawiające się ataki komunistów

pozostały bez skutku.

Komunikat powstańców.

Paryż, 14. 4. (PAT). Havas donosi z Siguenza (po stronie powstańców): W niedzielę rano **brygada międzynarodowa zaatakowała przednie straże powstańców** pomiędzy szosą aragońską a m. Arjona. Natarcie było poprzedzone intensywnym przygotowaniem artyleryjskim. W ciągu 2 godzin wojska rządowe **ośmiokrotnie ruszały do ataku,** przy czym w walce brało udział **8000 milicjantów.** Silnie umocnieni powstańcy odparli wszystkie ataki, zadając ciężkie straty nacierającym wojskom rządowym.

Paryż, 14. 4. (PAT). Havas donosi z Vitoria (po stronie powstańców): W niedzielę po południu wojska rządowe trzykrotnie zaatakowały stanowiska powstańców na odcinku Signa, lecz za każdym razem byli **odparci ogniem karabinów maszynowych, tracąc ponad 400 zabitych oraz 150 rannych, którymi zaopiekowali się powstańcy.**

Salamanka, 14. 4. (PAT). Komunikat oficjalny głównej kwatery wojsk powstańczych donosi, że oddziały powstańcze zmusiły do ucieczki wojska rządowe, które usiłowały zaatakować pozycje **pod Santa Luteria.** Nieprzyjaciel stracił 200 zabitych. W ciągu nocy wojska rządowe zaatakowały pozycje powstańców pod Urquiola, zostały jednak **na skutek kontrataku odparte** i poniosły duże straty, pozostawiając na polu bitwy 100 zabitych. Ataki nieprzyjaciela na odcinku Kordoby **zostały również odparte.** Powstańcy zdobyli **3 karabiny maszynowe i wzięli do niewoli wielu jeńców.**

Sewilla, 14. 4. (PAT). Generał Queipo de Llano oświadczył w przemówieniu radiowym, że wczorajsze ataki wojsk rządowych na froncie madryckim w dzielnicy uniwersyteckiej i na odcinku Casa del Campo zostały **przez powstańców odparte.** Zniszczone zostały **4 czołgi nieprzyjacielskie.** Na froncie pod Huesca wojska powstańcze **wzięły do niewoli 1000 jeńców. Wojska rządowe straciły poza tym 200 zabitych.**

Olbrzymie straty komunistów

Avila, 14. 4. (PAT). Korespondent agencji Havasa donosi, że żołnierze wojsk rządowych, wzięci do niewoli przez powstańców, oświadczyli w sztabie armii powstańczej, że w ciągu 2 ostatnich dni wojska rządowe w następstwie walk pod Escurialem **miały stracić 5.000 zabitych i około 15.000 rannych.**

Skoncentrowali 50.000 ludzi

Paryż, 14. 4. (PAT). Havas donosi z Naval Carnero (po stronie powstańców): Główne wysiłki wojsk rządowych na froncie madryckim są skoncentrowane w dzielnicy uniwersyteckiej. Powstańcy przepuścili milicjantów **na tyły szpitala, gdzie urządzono zasadzkę.** Po morderczej walce wojska rządowe wycofały się na stanowiska wyjściowe, pozostawiając wielu zabitych. **Podczas ostatnich 3-dniowych walk pod Madrytem, wojska rządowe skoncentrowały 50.000 żołnierzy.**

Martyrologia dominikanów

Nadchodzą tu wieści o dalszych 31 ofiarach z pośród zakonu kaznodziejskiego, pomordowanych w różnych okolicach Hiszpanii przez komunistów. Niemal wszystkim kazano przed śmiercią wznosić okrzyki na cześć komunizmu, bohaterscy zakonnicy odpowiadali jednak: Niech żyje Chrystus Król! Dotychczasowe wieści stwierdzają męczeńską śmierć przeszło 80 dominikanów hiszpańskich.

Cel wizyty Schachta.

Paryż, 14. 4. (PAT). Agencja Havasa donosi z Brukseli: Rozmowy min. Schachta w Brukseli otoczone są **ścisłą tajemnicą.** Jednocześnie jednak omawiane są żywo kontakty, jakie nawiązały niemieckie sfery gospodarcze **z importerami artykułów kolonialnych w Antwerpii.** Przedstawiciele obu stron zebrali się przy wspólnym stole obrad. Jak słychać, stronie niemieckiej chodzi głównie o **zapewnienie sobie dostaw surowców tłuszczowych i miedzi z Kongo.** Przedstawiciele niemieckich przemysłowców napotykają jednak na trudności — pokrycie za dostawy belgijskie chcieliby dawać **w dostawach artykułów przemysłowych,** których znów Belgia nie potrzebuje. W tych warunkach do rozmów brukselskich min. Schachta przywiązywane jest szczególne znaczenie, a jednocześnie jeszcze, iż z tego powodu, że premier van Zeeland po przyjęciu misji przeprowadzenia badań nad międzynarodową sytuacją gospodarczą, po raz pierwszy ma możność nawiązania **bezpośredniego kontaktu z kierowniczą osobistością gospodarstwa Rzeszy.**

Odpowiedź Degrelle'a

na orędzie arcybiskupa Malines.

Bruksela. (KAP.) Natychmiast po ogłoszeniu w prasie orędzia Prymasa Belgii w sprawie partii Rexa, którą uważa J. Em. ks. kardynał Van Roey jako niebezpieczną dla kraju i Kościoła, Degrelle ogłosił następujące oświadczenie:

„...z największym zdziwieniem dowiedzieliśmy się o deklaracji J. Em. ks. kardynała, w której Prymas Belgii wystąpił przeciwko partii Rexa. Najuroczyściej oświadczamy, iż wprowadzimy natychmiast odpowiednie zmiany, skoro tylko władze duchowne zechcą łaskawie wskazać nam w czym nasze metody i poglądy mogą być potępione. Prosimy więc o to, sądząc, iż w ten sposób sprawa będzie postawiona jasno. Oświadczamy również, że **nie pragniemy ani obecnie ani też na przyszłość konfliktu z Kościołem** tak pod względem doktrynalnym jak też i dyscyplinarnym. Niczego nie pragniemy, jak tylko tego, aby być oświeconymi i dobrze kierować naszą akcją. Trudności, w jakich się obecnie znajdują rexiści katolicy będą napewno bardzo szybko usunięte".

Obława na lichwiarzy żywnościowych

w stolicy.

Warszawa, 14. 4 (Tel. wł.) W wyniku ostatnich zarządzeń rządu w sprawie zwalczania lichwy żywnościowej, rozpoczęto na terenie stolicy generalną lustrację miejsc sprzedaży, którą kierował osobiście wojewoda Jaroszewicz. Brało w niej udział 120 urzędników, którzy od godz. 7 rano przez cały dzień zbadali kilka tys. punktów sprzedaży, sprawdzając, czy stosowane są obowiązujące cenniki. Protokóły przeciwko lichwiarzom kierowano natychmiast do starostw grodzkich i będą oni doraźnie rozpatrywane. (r.)

Polską muzyką w Hamburgu dyryguje muzyk toruński.

Warszawa, 14. 4. (PAT). W dniu 18 bm. wystąpi w Hamburgu na zaproszenie gen. intendenta opery i Filharmonii hamburskiej **młody dyrygent polski Lucjan Guttry, profesor konserwatorium w Toruniu.**

Koncert odbędzie się w wielkiej sali Filharmonii przy udziale państwowej orkiestry symfonicznej. **Z polskich utworów wykonane zostaną Moniuszki „Bajka" i Perkowskiego „Symfonietta".** Poza tym wykona orkiestra pod batutą p. Guttry'ego utwory Haendla, Mozarta i Brahmsa.

Rolnictwo w tym roku zapłaci daninę majątkową dopiero w jesieni.

Warszawa, 14. 4. Ministerstwo Skarbu wydało rozporządzenie, na mocy którego danina majątkowa od rolnictwa za rok 1937, płatna będzie **tylko w jednym terminie do dnia 30 listopada 1937 roku.** Pierwsza rata płatna do dnia 30 kwietnia, została bezprocentowo przesunięta zatym do jesieni.

Jeszcze jedna nowa posada

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.). W kołach gospidarczych rozeszła się pogłoska, że w najbliższym czasie utworzony będzie **osobny komitet naczelny państwowych przedsiębiorstwo przemysłowych.** Na czele projektowanego komitetu stanąć ma były minister przemysłu i handlu p. Floyar Rajchman, który od dłuższego czasu jest bez „przydziału". Przewidziana dla niego posada niewątpliwie będzie pierwszorzędna. (r)

Związek Inżynierów nie chce w swoich szeregach widzieć żydów.

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.) Na zjeździe Stow. Inżynierów-mechaników, który odbył się w Warszawie, zgłoszono do statutu nast. poprawkę: „żydzi i osoby pochodzenia żydowskiego nie mogą być przyjmowani w poczet członków stowarzyszenia". Powyższą poprawkę przyjęto 89 głosami przeciw 11, przy jednym wstrzymującym się od głosowania. (r.)

Czy „Boski wiatr" lądować będzie w Warszawie.

Warszawa, 14. 4. Rozeszły się pogłoski, że śmiali lotnicy japońscy odbywający lot okrężny po Europie w drodze powrotnej z Londynu do Tokio, pominą Moskwę, a lądować będą w Warszawie. Pogłoska ta nie jest sprawdzona.

Księgarze polscy przeciw wydawnictwom anonimowym.

Warszawa, 14. 4. (PAT.) W Warszawie odbyło się **walne doroczne zebranie Związku Księgarzy Polskich.** W obradach wzięli udział księgarze ze wszystkich ważniejszych ośrodków handlu książką w Polsce.

Wśród szeregu uchwał na podkreślenie zasługuje **decyzja, skierowana przeciwko różnym wydawnictwom anonimowym.**

Wobec wielkich szkód moralnych i materialnych, jakie tego rodzaju wydawcy wyrządzają księgarstwu, walne zebranie uchwaliło, aby księgarnie, zrzeszone w Związku, nie przyjmowały na skład główny lub do komisowej sprzedaży żadnych wydawnictw zakonspirowanych co do osoby i adresu.

Obrady zakończyły wybory do władz Związku. Na prezesa na nowe trzechlecie został jednomyślnie powołany p. **Ignacy Rzepecki** z Warszawy.

„Prywatna" poczta robiła konkurencję poczcie państwowej.

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.). Władze wykryły w Warszawie „prywatną pocztę". Niejaki **Bender** zawarł umowę z pięcioma poważnymi bankami stołecznymi **na załatwianie korespondencji.** Biura bankowe nadsyłały mu **zawiadomienia o płatności weksli,** kierowane do klientów. Przez biuro Bendera przechodziło więc wiele listów, a **zysk jego wynosił około 5 tys. złotych.** Zaangażował on 7 młodych listonoszów, którym płacił po 3 gr za każde doręczenie, a od banków pobierał po 8 groszy. Gdyby banki korzystały z usług poczty państwowej, to musiałyby płacić 30 gr. Zyzsk więc był obustronny.

Konkurent poczty po zdemaskowaniu go tłumaczył się, że nie wiedział o tym, jakoby prywatne rozdzielanie listów było zabronione. Podobne usprawiedliwienie zgłosiły banki. Benderowi grozi **kara do 3 miesięcy aresztu i 3 tys. zł grzywny. Wobec banków poczta ma wystąpić z żądaniem odszkodowania w sumie 100 tys. zł.** (r)

Walka z drożyzną na Pomorzu.

Z Wejherowa donoszą: Starostwo morskie ukarało grzywnami w wysokości od 5 do 100 zł kilkanaście sklepów spożywczych, za pobieranie cen nadmiernych za artykuły pierwszej potrzeby.

Na marginesie.

Rok 1937 zapowiadał się jako dawno i niecierpliwie oczekiwany — rok motoryzacji. I prawdę mówiąc, w zakresie motoryzacji kraju — tak potrzebnej a tak katastrofalnie zaniedbanej trochę już się zmieniło na lepsze. Zasadniczy stosunek do tych spraw uległ nareszcie zmianie. Kilka szczęśliwych pociągnięć dało pozytywne rezultaty.

Aby te rezultaty sprawdzić, wystarczy wyjść na ulicę: coraz częściej widać nowe samochody, coraz częściej słychać motory. Tę zewnętrzną obserwację potwierdzają wszyscy, którzy z przemysłem i handlem samochodowym bezpośrednio się stykają. Takiego ożywienia w branży samochodowej nie było od lat. Po prostu zaczyna brakować samochodów, ponieważ produkcja krajowa nie może nadążyć a produkcja obca spotyka na przeszkody na granicach. Ludzie zamożni przestają się obawiać kupna samochodu, przestają się obawiać represyj fiskalnych i nadmiernych ciężarów.

Ludzie, zajmujący się handlem samochodami, są dobrej myśli. Spodziewają się, że w bieżącym roku sprzeda się w Polsce dwa razy tyle samochodów, co w ubiegłym. Oczywiście, że ta nadzieja nie uprawnia jeszcze do triumfu. Zważmy, że przez cały rok 1936 sprzedano w Polsce zaledwie 4941 nowych pojazdów motorowych. Strasznie to niedużo i nawet spodziewane obecnie podwojenie tej cyfry nie odrobi jeszcze ogromnych zaległości.

Kraj, który pod względem motoryzacji stoi na jednym z ostatnich miejsc w Europie, którego tabor samochodowy przedstawia się wręcz opłakanie, musi się zdobyć na planową i energiczną akcję motoryzacyjną. Te zmiany na lepsze, które dotąd obserwujemy, są wynikiem dobrych chęci i spóźnionego przejrzenia na oczy, ale brak im jest ciągle szerszych perspektyw i planowości.

Robi się różne rzeczy pożyteczne, ale brak jest ogólnych wytycznych. Tworzy się wielkim kosztem nowe typy polskich samochodów, a jednocześnie podważa się polską produkcję przez wpuszczanie na rynek obcych firm. Przykładem chaosu były wiadomości o poczynaniach „Wspólnoty Interesów", która miała montować niemieckie wozy. Gdy pertraktacje były już niemal zakończone, czynniki decydujące cofnęły swoją zgodę. Czy nie byłoby właściwiej ogłosić z góry wytyczne polityki motoryzacyjnej?

Polska potrzebuje motoryzacji. Motoryzacja jednak — jak wszystko w państwie — wymaga planowości, celowości i sharmonizowania wysiłków.

—X—

Rabini warszawscy zabronili kupować w sklepach chrześcijańskich.

W dzielnicy żydowskiej w stolicy, przy ul. Nowolipie bez mała od 30 lat istnieje damski zakład krawiecki, który cieszy się dużym zaufaniem klienteli. Pracownia była modna, to też klientki rekrutowały się nie tylko ze sfer chrześcijańskich, ale i również ze sfer żydowskich.

Od pewnego czasu zaczęły przerzedzać się szeregi klientek żydowskich. Pracownia obniżyła ceny, jednak i to nie poskutkowało. Właścicielka pracowni zapytała jedną ze swych klientek, żydówkę, przypadkowo spotkaną na ulicy, dlaczego więcej nie ubiera się u niej. Usłyszała charakterystyczną odpowiedź:

— **Nie możemy nic kupować u katolików, bo nam rabin w bóżnicy zakazał.**

Oświadczenie takie złożyła inteligentna żydówka. Jak widać z tego przykładu, w akcji zwalczania chrześcijańskiego kupiectwa i rzemiosła biorą udział również i rabini, którzy mają duży wpływ na sfery żydowskie.

Akt oskarżenia przeciw Doboszyńskiemu.

Kraków. W obecnym tygodniu prokuratura sądu okręgowego w Krakowie **ukończy redagowanie aktu oskarżenia w sprawie inż. Doboszyńskiego i towarzyszy,** po czym wyznaczony będzie termin rozprawy.

W czasie rozprawy sześciu żydowskich kupców z Myślenic wystąpi z powództwem cywilnym o **odszkodowanie w wysokości 20.000 złotych** za zniszczone w czasie zajść sklepy.

15 kandydatów do P.A.L.

Zabawa w wybory akademika literatury.

Jak już donosiliśmy, przez sobotę i niedzielę, **obradowała Akademia Literatury.** Komplet był dość liczny, bo aż 12 akademików. Nieobecni byli tylko prof. Zieliński i K. H. Rostworowski. Posiedzenie niedzielne wypełniły **wybory nowego akademika na fotel, opróżniony po Rzymowskim.**

Ponieważ żadna kandydatura nie uzyskała wymaganej większości ¾ głosów obecnych akademików literatury, odroczono wybory w myśl par. 23 regulaminu na jeden miesiąc.

Według prywatnych informacyj **zgłoszono aż 15 kandydatur,** m. in. prof. W. Borowego, prof. St. Estreichera, prof. Suchodolskiego, Z. Kossak-Szczucką, Kazimierza Wierzyńskiego, Jarosława Iwaszkiewicza, Kornela Makuszyńskiego, Juliana Tuwima, Adama Grzymałę-Siedleckiego, Jana Lorentowicza.

Do drugiego głosowania weszły kandydatury: Kornela Makuszyńskiego, Kazimierza Wierzyńskiego, Zofii Kossak-Szczuckiej i Jana Lorentowicza. **Największej głosów skupili Makuszyński i Lorentowicz.**

Za miesiąc zabawa w wybory akademickie odbędzie się powtórnie.

Małżeństwa w poszczególnych województwach.

Warszawa. (Tel. wł.) Jak wykazują ostatnie obliczenia, z ogólnej liczby 284.425 małżeństw, zawartych w Polsce w roku ubiegłym, największa liczba małżeństw przypada na teren województwa lwowskiego, mianowicie 27.072. Na drugim miejscu pod względem liczby zawartych małżeństw znajduje się województwo kieleckie — 26.442, dalej kolejno łódzkie 23.836, warszawskie 22.975, lubelskie 21.069, krakowskie 20.124, wołyńskie 19.291, poznańskie 18.611, tarnopolskie 14.172, stanisławowskie 13.815, białostockie 13.636, śląskie 11.848, wileńskie 11.612, m. st. Warszawa 11.023, pomorskie 9.955, nowogródzkie 9.515 oraz województwo poleskie 9.429 małżeństw. (r.)

List z Gdyni.

GDYNIA SIĘ OZONUJE...

Lepiej późno niż wcale. — Aura, Aura i „Aura". — Koniec Helu. — Pan Jewelowsky ustępuje. — Śmierć wśród kwiatów. — Gdynia nie chce wariatów.

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego").

Gdynia, w kwietniu 1937.

Gdynia zeszła na drugi plan — z żalem mówią gdynianie, myśląc o nowym „oczku w głowie" — trójkącie bezpieczeństwa. Właściwie trójkąt ten winien nazywać się trójkątem „niebezpieczeństwa", gdyż już choćby z przykładu samej Gdyni wiemy dobrze, ile niebezpieczeństw kryje w sobie dla kieszeni państwa i naiwniejszych kapitalistów prywatnych powstanie czegoś z niczego. A więc, w Gdyni zapanował pesymizm. Władze centralne postanowiły jednak dać wyraz nieustającej miłości wobec naszego portowego miasta, zaprzeczyć pogłoskom o zejściu Gdyni na drugi plan i w tym celu dać Gdyni zastrzyk ozonu i to w dawce silnej, bo „okręgowej". Przybył więc do naszego miasta **pan prezydent Starzyński z Warszawy.** W sali K. P. W. zebrano co pewniejszych obywateli, podzielono pomiędzy nich odpowiednie role i założono jednym zamachem okręg gdyński O. Z. N. z prowizorycznym zarządem. Do zarządu nie dostali się ci co najwięcej krzyczeli i „robili"; weszli inni, którzy dotąd stronili poniekąd przed polityczną karierą. Ci co nie weszli, a może wejść chcieli, dowiedzieli się jednak, że **O. Z. N. nie będzie oparty na subsydiach państwowych, nie będzie uprawiał protekcji** i w ogóle nie będzie mieć nic wspólnego z metodami B. B., a więc ostatecznie nie było się po co pchać do zarządu — pomyślał niejeden „gorliwy patriota". Prezesem został znany i ceniony **rejent Hilary Ewert-Krzemieniewski,** któremu w swoim czasie proponowano prezesurę B. B. W. R., lecz ponieważ zwlekał, **odebrano mu notariat!** Dziś pan Krzemieniewski nie zawiódł. Lepiej późno, niż wcale....

Po zastrzyku ozonu, aura gdyńska się znacznie poprawiła. Wiosny coprawda jeszcze nie ma. Podobno czeka, aż opieszali wypełnią swe obowiązki pomocy zimowej. Aura klimatyczna jednak nie budzi obaw. Jeszcze kilka dni, jeszcze parę podmuchów mroźnego wiatru i będzie można futra zanieść do lombardu. W Gdyni coprawda lombardu jeszcze nie ma, lecz można przecie pojechać do Gdańsk i tam u żydka dobrze zastawić.

Aura polityczna natomiast jest dość paskudna. Ubiegły rok pozostał w pamięci wszystkich i o ile odnośne czynniki nie zastosują metod profilaktycznych, witać będziemy musieli maj bez kapeluszy, w obawie, że je nam strąci nie wiatr, lecz „towarzysze". Niektórzy ostrożniejsi uczą się już dziś tekstów międzynarodówki, inni znów zamówili sobie locum w Sopotach lub w Gdańsku. Komintern stara się specjalnie, aby w Polsce gorąco powitano wiosenny miesiąc maj To też przygotowania — jak donosiła prasa stołeczna — są już poczynione, przy czym Gdynia cieszy się specjalną uwagą po tamtej wschodniej stronie granicy. Spokojniejsi gdynianie ufają jednak, że i my, nauczeni doświadczeniem, potrafimy ostudzić nieco wiosenne, majowe zapały. A no, zobaczymy.

W ubiegłym tygodniu mieliśmy jednak niespodziankę ze strony aury, lecz tym razem przez duże „A". Organizatorzy **wieczorów czwartkowych** zaprosili bowiem jako prelegentkę panią **Aurę Wyleżyńską,** która wygłosiła odczyt na temat pisarzy francuskich **frontu ludowego.** Tytuł coprawda brzmiał trochę inaczej, lecz prelegentka ujęła temat dość subiektywnie i podała go **w sosie nieco czerwonym.** Takie ujęcie tematu spotkało się z żywym protestem ze strony bywalców wieczorów czwartkowych i wywiązały się dysputy i wymiana zdań w tonie i o charakterze mniej literackim, raczej wiecowym. W rezultacie pozostał po tym wieczorze u większości słuchaczów pewien niesmak. Nazajutr wygłosiła pani Aura Wyleżyńska drugi odczyt w towarzystwie polsko-francuskim na temat kobiety francuskiej. Po występie czwartkowym uprzedzono prelegentkę, aby liczyła się z nastawienim słuchaczów, gdyż w przeciwnym wypadku odczyt może zostać przerwany, pomimo obecności paru miejscowych dygnitrzy. Tym razem obeszło się jednak bez niespodzianek.

Cieplejsze promienie słońca, głębszy błękit morza przypominają, że niebawem rozpocznie się sezon tak miłych **wycieczek morskich.** G. A. L. szykuje wielki program wycieczek dalekomorskich, Żegluga Polska w Gdyni wypucowała no glanc swe stateczki i zamierza sezon tegoroczny w miarę możności przedłużyć. W roku ubiegłym stateczki Żeglugi przewiozły ni mniej ni więcej w ciągu niespełna trzech miesięcy 240 tysięcy wycieczkowiczów, przy czym do Jastarni około 80 tysięcy, resztę na Hel. Po wiadomych rozporządzeniach i ograniczeniach dotyczących Hel, zachodzi obawa, że i ruch wycieczkowy w tym roku zawiedzie. Hel przestanie być atrakcją dla turystów morskich i będziemy musieli nagwałt szukać innego letniska morskiego. **Jurata** pozostanie ekskluzywną. W dalszym ciągu będzie służyła ona jako miejsce wypoczynku „für die Obersten" i „oberen 10 Tausend".

Orłowo vel **Żydłowo** wygra niewątpliwie na ograniczeniu ruchu w kierunku półwyspu. Budowa ultra nowoczesnych łazienek przyczyni się również do popularyzacji tej „perły Bałtyku". Dobrze by było, aby w Orłowie w roku bieżącym zaprowadzono jednak pewien numerus clausus. Początek w

(Ciąg dalszy na stronie 7-ej).

Łuczniczki w Japonii.

W czasie corocznych uroczystości ku czci wielkiego cesarza Japonii Meiji odbywają się wielkie zawody sportowe. Dziewczęta japońskie lubują się przede wszystkim w łucznictwie, przy którym chodzi nie tylko o celność strzału, ale i szybkość kolejnych strzałów. Na zdjęciu: Łuczniczka japońska wraz z towarzyszkami, które już przygotowały łuki do strzału.

Traktat przyjaźni między państwem niemieckim i... Sowietami.

Rzym — KAP. 13. 4. „Osservatore Romano" zwraca uwagę na artykuł senatora Bérangera w „Tribune des Nations", według którego między państwem niemieckim i Sowietami istnieje dziś jeszcze obowiązujący traktat przyjaźni. Traktat ten zawarty został **w dniu 26 kwietnia 1926 r. przez Stresemana i ambasadora Sowietów w Berlinie Krestinskiego i odnowiony 24 stycznia 1931 r.** Potwierdził go również rząd hitlerowski **w dniu 5 maja 1933 r.**

Umowa ta stwierdza na wstępie, że „oba rządy są zdecydowane nie tylko pomnażać swe wysiłki dla zachowania pokoju, ale że interes narodu niemieckiego i narodów Związku Sowieckiego domaga się współdziałania, które musi być oparte na stałym zaufaniu". W artykule pierwszym oba państwa zobowiązują się **do neutralności** w wypadku, gdyby która ze stron wciągniętą została w konflikt polityczny. Artykuł trzeci mówi, że obie strony powstrzymają się od udziału w bojkocie finansowym i gospodarczym stron zainteresowanych. Artykuł czwarty wreszcie **ustala 5-letni okres trwania traktatu.**

Z kraju.

Ukraińcy wykupują mechaniczną piekarnię we Lwowie. Związek ukraińskich spółek zarobkowych we Lwowie pertraktuje o kupno zabudowań olbrzymiej piekarni „Merkurego". Piekarnię wybudowano na kilka lat przed wojną, kosztem około 4 milionów koron przez 3 polskie rodziny mieszczańskie. Wskutek kryzysu przedsiębiorstwo popadło w długi. Głównymi wierzycielami są gmina m. Lwowa i Miejska Kasa Oszczędności. Przedsiębiorstwo zostało wystawione na licytację. Jako nabywca obiektu, za cenę długu, zgłosili się Ukraińcy („Centrosojuz"). Ten sam bank wykupił nie tak dawno budynki fabryki obuwia „Gafota", obiekt wartości pół miliona zł — za 100.000 zł. W ubiegłych latach Ukraińcy wykupili od Polaków we Lwowie 500 a żydzi 1.200 numerów hipotecznych.

Górnicy występują z ZZZ. W Katowicach odbyło się zebranie robotników oddziału kopalni „Katowice". Górnicy dotychczas zorganizowani byli w sanacyjnym ZZZ. Na zebraniu podjęto jednogłośnie uchwałę wystąpienia z ZZZ. Tak samo radcowie zakładowi z ramienia tej organizacji postanowili z niej wystąpić. Robotnicy wstąpili do Chrz. Zj. Zaw. oraz ZZP. Postanowienie to podjęto z powodu ostatniego rozłamu w ZZZ. Oddział górników w Brzecince koło Mysłowic, należący do ZZZ, zadeklarował również jednogłośnie swoje przystąpienie do Ch. Z. Z.

Żydzi uciekają z Wileńszczyzny. W ciągu miesiąca marca br. zlikwidowano na terenie województwa wileńskiego 47 przedsiębiorstw, prowadzonych przez żydów, przy czym część z nich zlikwidowali żydzi sami, bojkotowani przez ludność miejską i wiejską. Bojkotujmy tak samo żydów bydgoskich, a dojdzie wreszcie do tego, że pozbędziemy się z Polski kilku setek tysięcy żydów, skonfiskowawszy im uprzednio trzy piątych majątku wywożonego, tak, jak to miejsce ma w Niemczech.

Wbiła sobie sztylet w serce na grobie ukochanego. Na cmentarzu na Powązkach wbiła sobie sztylet w serce 27-letnia artystka-malarka Apolonia Kozłowska. Kozłowska miała wyjść za mąż za b. legionistę Zawiłłę. W końcu stycznia w przeddzień ślubu Zawiłło zmarł nagle na udar serca. Kozłowska wyszła z mieszkania na grób wojskowy i tam popełniła samobójstwo.

Janowa Dolina zwiększa produkcję. Państwowe Kamieniołomy w Janowej Dolinie na Wołyniu, zwiększyły w roku bieżącym produkcję, wysyłając obecnie przeciętnie po 2.000 ton dziennie. W najbliższym czasie zostanie uruchomiony drugi poziom kopalni, co spowoduje znaczne zwiększenie liczby zatrudnionych robotników.

Nie germanizować siłą...

(Niemieckie słowa i czyny).

Na zjeździe delegatów **„Bund Deutscher Osten"**, który odbył się w dniach 3 i 4 bm. w Pile, prof. dr Oberländer oświadczył:

„Jesteśmy dalecy od wynaradawiania członków innej narodowości. Wewnętrzna wartość człowieka po większej części zatraca się na skutek porzucenia narodowości. Dlatego najwyższe prawo nasze brzmi: **nie germanizować siłą!**"

Piękne! Tylko ostatni, bardzo charakterystyczny zwrot: „nie germanizować **siłą**" — nasuwa bardzo poważne myśli i uwagi. Zbyt dotkliwie odczuwają bowiem nasi rodacy w Prusach na własnej skórze, że najdroższe wartości narodowe wydzierać można z duszy człowieka najlepiej bez użycia siły, **drogą systematycznej, dobrze zorganizowanej, wytrwałej i podstępnej akcji wynaradawiania.** Setki środków i tysiące okazyj „łagodnego" germanizowania stokrotnie zastępują germanizowanie „gwałtowne".

Powiedział dalej profesor: „Pewnym miernikiem przynależności do narodu jest **przyznanie się do niego**".

Baju, baju! Wielu Abisyńczyków, gdyby mogło zmienić kolor skóry, byłoby dziś zapewne narodowości włoskiej. Przyznaliby się bez wahania do tej narodowości, skoro tego wymagałaby włoska racja stanu. O ile ktoś patrzy na narodowość pod takim kątem widzenia, niech sobie nie wierzy, że jest w Niemczech 1½ miliona Polaków.

Szkoda, że nie siedział prof. Oberländer w pociągu Piła—Chojnice, dnia 5. bm. Był tam jeden z tych ze znaczkiem B. D. O. i z orderami na piersiach. Z wyglądu robotnik, a więc człowiek w zupełności zależny. Mówił, że jest dumny z tego, że był też na zjeździe w Pile, "B. D. O.", towarzyszom podróży opowiadał o swych wrażeniach... **w łamanym języku niemieckim.** Nieborak był już dość zmęczony i za chwilę usnął. I przez sen zaczął mówić pięknym językiem... **polskim!**

Ten końcowy efekt, ilustruje metody, jakie stosuje się wobec ludności polskiej w Niemczech.

Wynaradawianie Łużyczan.

„Domowinie", organizacji skupiającej wszystkich Serbołużyczan postanowiono narzucić nowy statut **„Niemców mówiących po łużycku** (wendisch). Serbołużyczanie nie zgodzili się na to i statut w tej formie odrzucili. Wówczas władze niemieckie wezwały Pawła Nedo, kierownika organizacji i zakazały organizowania zebrań ze względu na oporne stanowisko „Domowiny".

Odwołanie przeciwko temu zarządzeniu do ministra Hessa, zastępcy Hitlera pozostanie niewątpliwie bez rezultatu.

Najpiękniejsze miasto Pomorza!

W 550-tą rocznicę założenia akademii chełmińskiej — późniejszej filii akademii krakowskiej.

Chełmno. W roku bieżącym upływa równe 550 lat od chwili powstania na Pomorzu pierwszej akademii, założonej w ówczesnej stolicy pomorskiej Chełmnie, leżącym w środku drogi pomiędzy Toruniem a Grudziądzem, na prawym wysokim brzegu wiślanym.

Na szlaku bursztynowym...

Osada tutejsza istnieje od niepamiętnych lat. Początek swój prawdopodobnie wzięła od postoju karawan kupieckich na prowadzącej tędy drodze bursztynowej. Pierwotny gród tutejszy był drewniany. Dopiero krzyżacy, obrawszy Chełmno za swą stolicę, na miejscu drewnianych ostrokołów wznieśli obronne mury. Mimo to jednak pogańscy Prusacy zdobywają miasto. Niszczą je i palą...

Centrum handlu zamorskiego!

Dopiero od roku 1300-go, kiedy to Chełmno przystępuje do związku hanzeatyckiego, mieszczanie tutejsi zaczynają odczuwać ogólny dobrobyt. Chełmno staje się centrum handlu zamorskiego, w którym wiedzie prym przed Gdańskiem i Toruniem. W mieście osiedlają się kupcy angielscy, flamandcy i szkoccy....

Pierwszy uniwersytet pomorski...

Sławę miasta uwieńcza założenie tu w roku 1387 akademii, **tego pierwszego i ostatniego, jak dotąd, uniwersytetu pomorskiego.** Pomimo, że siedziba państwa krzyżackiego mieści się w Malborgu, to jednak Chełmno wywiera od tego czasu decydujące wpływy na sprawy zakonu. W czasie późniejszych walk miasto podupada, aby już nigdy nie wrócić do dawnego znaczenia i rozkwitu. Akademia chełmińska zostaje zamknięta.

Wskrzeszenie akademii!

Po wielu latach nieczynności, otwierają się w końcu XVII wieku podwoje akademii chełmińskiej, która staje się filią słynnej akademii krakowskiej. Pomimo tego akademia chełmińska nie odznacza się żadną nadzwyczajną sławą. W końcu roku 1825 zostaje na zawsze zamknięta. Gmach byłej akademii zachował się tu do dziś. Znajduje się on przy ulicy Wodnej i jest zamieniony obecnie na koszary wojskowe. Dzisiejszy romantyczny wygląd miasta pochodzi z owych odległych średniowiecznych czasów. W ciągu minionych stuleci nie wiele się tu zmieniło — to też jest to najpiękniejsze miasto Pomorza.

A. Sz-ski.

Ze świata.

— Bogini odziedzicza majątek ziemski. Tajny strażnik korony angielskiej, który stanowi ostatnią instancję w sporach wynikłych w prowincjach i krajach zamorskich, należących do Imperium Brytyjskiego, miał nielada sprawę do rozstrzygnięcia. Oskarżycielka bogini Sri-Sri-Iswari Bhubaneswari Thak Urani, zastąpiona przez swoich powierników, domagała się zatwierdzenia wyroku, wydanego przez sąd fortu Wiliiam prowincji bengalskiej. Została ona bowiem właścicielką małego majątku ziemskiego, zapisanego jej przez dwóch braci pobożnych — Hindusów, którzy wykuli statuę tej bogini z bronzu. Ponieważ wkrótce dorobili się znacznego majątku, z wdzięczności zapisali kilka morgów ziemi bogini. Po ich śmierci spadkobiercy nie chcieli uznać tego testamentu, mimo wydanego wyroku. Tajny strażnik korony angielskiej, zatwierdził wyrok fortu William, na rzecz bogini, kończąc tym samym proces, który trwał 20 lat.

— Budowa najwyższego gmachu na świecie. W Moskwie rozpoczęto budowę największego i najwyższego gmachu na świecie im. Lenina, którego statua stanie na szczycie gmachu. Gmach ten będzie wysoki 420 metrów, zajmując 110 tysięcy mtr kwadr. przestrzeni. Sala centralna gmachu będzie wysoka na 100 mtr i na 20.000 miejsc. W gmachu tym projektowane jest urządzenie największej biblioteki, mającej pomieścić 500.000 książek. Na wysokości 320 metrów zbudowany będzie taras, na którym stanie 100 metrowy posąg Lenina.

— W sześć godzin z Ameryki do Europy. W roku bieżącym mija 10 lat, gdy w dniu 20 maja 1927 r. przeleciał Atlantyk z Nowego Jorku do Paryża — Lindberg oraz w dniu 4 czerwca 1927 r., gdy w ciągu 42 godzin Amerykanin Chamberlin przeleciał z Nowego Jorku do miejscowości Cottbus. W dziesiątą rocznicę tych pierwszych przelotów przez Atlantyk zamierza Chamberlin odbyć lot stratosferyczny z Ameryki do Europy, celem uzasadnienia, że dla komunikacji lotniczej między Ameryką a Europą, służącej przewozowi poczty, nadają się jedynie loty stratosferyczne. Chamberlin jest obecnie zajęty drobiazgowymi przygotowaniami do tego lotu. Samolot posiadający hermetyczne zamknięcia, będzie specjalnie ogrzewany oraz zaopatrywany w tlen. Przelot obliczany jest na 6 godzin.

— Sowiety wydalają żydów litewskich. Władze sowieckie wydaliły z Biro-Bidżanu 30 litewskich żydów, oskarżonych o prowadzenie agitacji trockistowskiej. Przyjazd tych został zasygnalizowany władzom litewskim. Już nawet bolszewikom się oprzykrzyli. Gdzież więc się podzieją? Nikt ich dobrowolnie nie przyjmie. Żyd, to gorsze, niż zaraza!

Niemieckie fabryki lotnicze pracują dniem i nocą. Z Berlina donoszą: fabryki lotnicze w Warnemuende i Marienehen pracują na trzy zmiany, dniem i nocą. Na podstawie doświadczeń, poczynionych w Hiszpanii, wprowadza się nowe typy samolotów bojowych oraz ulepszenia do już istniejących. Przewiduje się całkowitą przebudowę niemieckiej floty napowietrznej.

M. MATKOWSKI.

Strzał na schodach

POWIEŚĆ

21)

(Ciąg dalszy).

— Więc sądzi pani — komisarz Pietraszek poruszył się niecierpliwie w swoim kącie — więc sądzi pani — że jakaś kobieta chcąc zatrzymać Chołyńskiego przy sobie, zastrzeliła go z rewolweru?

— Panie komisarzu... Sędzia rzucił Pietraszkowi pełne wyrzutu spojrzenie.

— Sądzę — głos Martenowej był stłumiony, ale stanowczy — że kobieta, która czuje, że traci na zawsze ukochanego człowieka, może w przystępie rozpaczy zabić go, by nie obdarzył innej szczęściem, jakiego jej odmówił... mógł to być taki odruch bezrozumnej zemsty. Nie przypuszczam innego motywu tej zbrodni... Julian nie miał przyjaciół, ale nie miał i wrogów... zresztą śmierć jego komuż przyniosłaby pożytek?

Patrzyła w twarz sędziego, jakby od niego czekała odpowiedzi.

— Zapewne... to właśnie i my chcielibyśmy wiedzieć — bąknął niewyraźnie.

Podniosła się wysoka i zgrabna w płynnych liniach czarnego płaszcza, obejmującego ciasno jej biodra w rozszerzonego i pofałdowanego fantastycznie na ramionach: — To już wszystko, co miałam powiedzieć.

— Hm... — Chrząknięcie komisarza Pietraszka było, bardzo znaczące — myślałem, że zechce pani objaśnić, jaki miała cel wczorajsza wizyta niejakiej pani Będrzeckiej u pani w Pruszkowie?

Zwróciła się twarzą, w stronę komisarza Pietraszka i swoje ciemne, niezgłębione źrenice zatrzymała na chwilę w jego oczach.

— A... nie sądziłam, że to pana interesuje...

— Szkoda, jest to sprawa, która interesuje mnie bardzo.

— Sama dobrze nie wiem, czego ona chciała ode mnie. Dziwna jakaś staruszka. Powiedziała mi, że dowiedziała się z gazet o śmierci Juliana, że wypadek ten wstrząsnął nią, bo rozegrał się w domu, w którym ona mieszka, a przytem młodość ofiary wzbudziła w niej żywe współczucie... Mówiła wreszcie, że jest zamożna, więc pragnęłaby przyjść z pomocą rodzinie zmarłego, jeśli jaką zostawił... a w końcu spytała, czy pozwoliłabym postawić pomnik na jego grobie... Wydała mi się jakaś, jakby trochę nienormalna a przytem dobra i poczciwa... Pan się interesuje, tą osobą? Ale chyba nie w związku z naszą sprawą?... Ta wątła, schorowana staruszka niezdolna do takiego okropnego czynu.

— Ta wątła, schorowana staruszka znalazła jednak dość sił, by pojechać sama do Pruszkowa, wymknąwszy się z pod opieki swej służącej... mruknął komisarz, nie patrząc na Martenową.

Pani Iza zwróciła się do sędziego.

— Różne dziwactwa mają starzy samotni ludzie. Ta kobieta ujęła mnie, musi być dobra. Miała łzy w oczach, gdy mówiła ze mną o Julianie.

Wyciągnęła do Adulskiego wąską, długopalcą rękę, obciągniętą czarną rękawiczką.

Komisarz patrzał za nią, gdy szła ku drzwiom i poczekawszy aż klamka trzaśnie, zwrócił się do zadumanego nad biurkiem sędziego.

— Pan sędzia myśli?

— Że powinniśmy wziąć pod uwagę wyznanie Martenowej... Kobieta niechętnie przyznaje się, że miała rywalkę, więc jeśli to czyni, musi być pewna.

— Byłaby więc to zbrodnia na tle uczuciowym — komisarz Pietraszek zmarszczył brwi — nie lubię tego rodzaju spraw. Tam, gdzie zazdrość czy miłość... kobiety wchodzi w grę, trzeba się pożegnać z wszelką logiką.

— Gdyby zbrodniarze byli zawsze logiczni i konsekwentni — uśmiechnął się sędzia — wykrycie ich byłoby o wiele łatwiejsze.

— Chciałbym jednak wiedzieć — komisarz patrzał znów w okno — jaką rolę odgrywa w tej sprawie pani Będrzecka...

— Czyż doprawdy przypuszcza pan?...

— Chcę znaleźć związek między Julianem Chołyńskim a mieszkańcami domu, w którym ostatni raz widziano go żywym. Wszyscy twierdzą, że nie znali go ani widzieli na oczy, a jednak zainteresowanie, jakie wzbudziła jego śmierć jest widoczne aż nadto... Choćby ta podróż pani Będrzeckiej do Pruszkowa... Chciałbym także pomówić z tą małą wcibską osóbką, która zanadto wtrąca się do nieswoich rzeczy... z panną... jakże jej... a, Tulewiczówną.

— O, — przerwał żywo sędzia Adulski — chyba jej nie może pan posądzić, by chciała coś ukryć przed policją?...

— Kto wie... — Nie zdaje mi się, aby młoda panna, która ma pracę w biurze i swoje domowe zajęcia, chciała bawić się w detektywa bez jakiejś specjalnej przyczyny.

— Dziecinada, panie komisarzu, zwykła dziecinada. Zresztą sama zgłosiła do mnie, nikt jej nie wzywał... Przyszła sama powiedzieć, co wie...

— Tak, by zmylić trop, osłonić to, co miała zachować w ukryciu... Zastrzegam się, panie sędzio, że nie myślę w tej chwili o mordercy, myślę tylko o osobie, która wie o Chołyńskim więcej, niż my i z niewiadomych przyczyn milczy. Co zaś do hipotezy pani Martenowej, to nie mógłbym jej przyjąć bez zastrzeżeń. Zabójstwa w afekcie nie dokonywa się w tak starannie ułożonych warunkach. Sądzę, że należałoby tę sprawę odwrócić..., że nie Chołyński kogoś, ale ktoś Chołyńskiego starał się usunąć ze swej drogi... Wiem, że uczciwość zamordowanego była dość rozciągliwa. Nie robi on wrażenia solidnego człowieka. Mężczyzna, który pozwala narzeczonej płacić swoje rachunki za obiady i komorne musi mieć dość przytępioną wrażliwość na rzeczy honoru. Na kilka miesięcy przed śmiercią, jak twierdzi narzeczona i gospodarze domu, w którym mieszkał, warunki materialne Chołyńskiego ulegają znacznej poprawie, traci przy tym humor i pewność siebie... znamiona jakiejś niespokojności sumienia... Przepisywanie na maszynie jest oczywiście pozorem tylko, pozorem mającym odwrócić podejrzenie, co do źródła dochodów, które nie muszą być uczciwe

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ze świata medycyny

Co warto wiedzieć o cukrzycy?

Zagadka choroby.

II.

W wieku 19-ym chemia dostarczyła prostych sposobów, które pozwoliły dokładnie badać zachowanie się cukru we krwi w różnych częściach organizmu i w różnych narządach. Hakatomby psów padały w pracowniach uczonych na całej kuli ziemskiej — **chodziło o wydarcie naturze tajemnicy cukrzycy.** Gdzie tkwi jej przyczyna, jaki narząd jest chory?

Dopiero jednak w 1889 roku udało się zedrzeć jedną z najważniejszych zasłon, okrywających tajemnicę choroby cukrowej. Z tyłu za żołądkiem mieści się gruczoł tzw. **trzustka,** o której wiadomo było, że odgrywa ważną rolę w procesie trawienia. Usunięcie tego gruczołu uchodziło w owych czasach za rzecz niemożliwą. Profesor Mehring namówił swego młodego ucznia, 30-letniego docenta Minkowskiego, który zasłynął jako zręczny operator, do spróbowania zabiegu wycięcia trzustki. I znowuż zginęło kilkanaście biednych psów aż wreszcie zabieg się udał: po pracowni biegał smutny, okaleczony, ale biegał pozbawiony trzustki pies. Przy tej okazji, jak później żartobliwie opowiadał Minkowski, woźny laboratorium odkrył istotną przyczynę cukrzycy. Ściślej mówiąc, woźny zwrócił uwagę na niezwykle duże ilości moczu, które pies oddawał, tak, że ciągle musiał za nim biegać ze ściereczką. Minkowski zbiera pipetą mocz z podłogi i olśniony stwierdza w nim obecność cukru.

INSULINA.

Sprawa zdawała się wtedy prosta. Brak trzustki lub jej choroba wywołuje u psa i u człowieka cukrzycę. **Chodziło jedynie o otrzymanie substancji, zawartej i produkowanej przez trzustkę, której podanie choremu usunie objawy choroby.** Na ten „drobiazg" czekano do r. 1921, mimo nieprzerwane wysiłki całych pokoleń lekarzy i uczonych. W 1921 roku dwom uczonym, którzy w sumie liczyli niespełna 50 lat, powiodło się wykryć **insulinę, hormon trzustkowy, który wstrzyknięty pod skórę sprawia, że cukier ginie z moczu i chorzy przestają odczuwać swe przykre dolegliwości.** Nazwiska uczonych kanadyjskich, **Bantinga i Besta,** laureatów Nobla, dobroczyńców ludzkości, godne są zapamiętania.

TYPY CHORYCH.

Mimo pewne niedogodności, które związane są z tym, że insulina działa jedynie po wstrzyknięciu podskórnym — **próby doustnego podawania insuliny dotychczas zawiodły** — niebezpieczeństwa, wynikające z zachorowania na cukrzycę zostały zażegnane. Gdy lekarz stwierdza objawy zbliżającej się **śpiączki cukrzycowej,** najgroźniejszej komplikacji cukrzycy, jakąkolwiek chorobę zakaźną, choćby niewinną grypę, zbyt daleko posunięte schudnięcię pacjenta, gruźlicę płuc, grożącą gangrenę, wrzody, furunkuły, anthrax, zaleca natychmiast wstrzykiwania odpowiednich dawek insuliny i w większości przypadków niebezpieczeństwo może być opanowane.

Dokładniejsza jednak obserwacja chorych wykazała, że **pod względem reakcji na insulinę istnieją dwa typy chorych.** Jedni: są to przeważnie **ludzie młodzi, szczupli, z niskim ciśnieniem krwi, doskonale reagują na leczenie insuliną;** drudzy, u których cukrzyca pojawiła się dopiero **po czterdziestce, otyli, z wysokim ciśnieniem krwi, znoszą insulinę niezbyt dobrze,** a w każdym razie dla uzyskania pożądanego efektu wymagane są **znacznie większe dawki.** Bliższe badanie chorych pozwoliło stwierdzić, że w grupie pierwszej przyczyna choroby tkwi w niedomodze trzustki, która wytwarza niedostateczne ilości insuliny i dlatego ludzie ci, po otrzymaniu brakującego im hormonu czują się dobrze i wracają szybko do normy. W drugiej grupie chorych, otyłych, choć również brak im insuliny — jednak przyczyna cierpienia tkwi w innych narządach, o których już wspominaliśmy, że biorą udział w gospodarce cukrowej.

Pośród tych narządów, poza trzustką na pierwsze miejsce wysuwa się, jak tego dowodzą badania lat ostatnich, **przysadka mózgowa,** niewielki narząd, ważący około pół grama, ukryty starannie w czaszce.

ZASADY LECZENIA.

Od najdawniejszych czasów ustalono i obecnie obowiązującą w cukrzycy zasadę: **nie przejadać się. Należy ograniczyć ilość przyjmowanych pokarmów, a w szczególności cukrów i potraw mącznych i, jak widzieliśmy, tłuszczów.** Chorzy, lubiący rezonować (ci niezawsze ułatwiają zadanie lekarzowi) bronią się przed zakazem spożywania cukrów, rozumiejąc pozornie logicznie: tracimy cukier, więc należy go nam dostarczyć w nadmiarze, zresztą odczuwamy potrzebę i chęć spożywania słodyczy, gdyby to było szkodliwe, organizm nasz instynktownie nie znosiłby cukrów.

Rozumowanie powyższe jest bezwzględnie błędne i trzeba to z całym naciskiem stwierdzić. Trawienie i spalanie cukrów jest ciężką pracą, z którą chore narządy (trzustka, wątroba) z trudem dają sobie radę i to tylko z pewną ograniczoną ilością tych pokarmów; nadmiar pokarmów nie zostaje odpowiednio zużytkowany, przeciąża pracą i zatruwa organizm.

O różnych **dietach,** których znamy mnóstwo, o różnych sprawach związanych z leczeniem i zwalczaniem cukrzycy pomówimy, być może, następnym razem, gdyż niesposób wszystkich zagadnień związanych z tą chorobą wyczerpać w jednym artykule.

Dr H.

Układ zębów a charakter.

Wyniki oryginalnej ankiety wśród dentystów polskich.

Wśród dentystów polskich rozpisano niedawno ankietę na temat ewentualnego związku między ukształtowaniem zębów, a charakterem pacjenta. Pomimo pewnej rozbieżności w odpowiedziach, z ankiety tej można wysnuć pewne ogólne wnioski. A więc np. **kto śmieje się, pokazuje górne zęby — ma być człowiekiem szczerym i budzącym zaufanie;** kto w śmiechu ściąga wargi, jest przeważnie skryty, a nawet podstępny. U ludzi kłótliwych zęby przednie górne przeważnie wystają nieco nad dolnymi, co ma być zarazem dowodem mściwości i chytrości. Kły sterczące, górny szeroki, a dolny ostro zakończony — świadczą o zdolnościach duchowych pacjenta. Rzucająca się w oczy **nieregularność górnych zębów, wskazuje na charakter chorobliwy, a nawet zbrodnicze instynkty.** Pewien rosyjski kryminolog poświęcił temu zagadnieniu nawet większe dzieło, w którym dowodzi, że zwłaszcza u kobiet, nienormalny układ górnych zębów jest nieomylnym dowodem zbrodniczości. O delikatnym i subtelnym charakterze człowieka mają świadczyć zęby równe, białe, z odcieniem niebieskawym.

Odpowiedzi redakcji

Waleria S. (Bydgoszcz). Myć głowę radzimy płynnym mydłem dziegciowym (Sapo rusci wg Lassara, wyr. f. „Motor") niezbyt często, raz na tydzień, później raz na dwa tygodnie. Po umyciu dobrze wysuszyć i rozetrzeć we włosach 2—3 krople olejku rzepakowego. Robić to systematycznie przez kilka miesięcy. Nie stosować do mycia głowy środków o niewiadomych składnikach. **Dr S. Ś.**

Stroskany (Bydgoszcz). Zagadnienie, które Pan porusza, jest troską bardzo wielu mężczyzn w dzisiejszych nerwowych czasach. Cierpienie to nie jest wadą fizyczną, lecz jest zaburzeniem nerwowym sfery seksualnej. Wyleczyć się można całkowicie pod kierunkiem wytrawnego lekarza seksuologa **(dr Higier, dr Jermułowicz** w Warszawie). Należałoby się wyleczyć przed zawarciem małżeństwa. Prawdopodobnie, prócz leczenia systemu nerwowego, należałoby zastosować zastrzyki organopreparatu Testohormina Spiessa albo też Androstina Ciba, ale dopiero po ustaleniu rozpoznania i wskazówek leczniczych przez lekarza. Pewnych środków zabezpieczenia przed zakażeniami wenerycznymi nie posiadamy. Te, które się stosuje, w niektórych wypadkach zabezpieczają przed zakażeniem, ale 100-procentowej gwarancji nie dają. Odsyłam Sz. Pana do zaznajomienia się z literaturą eugeniczną, popularnie wykładającą te sprawy. Dostanie Pan takie książki w księgarni N. Gieryna w Bydgoszczy (Plac Teatralny). **Dr S. Ś.**

Wiadomości ciekawe.

Insulina przeciwko zatruciu się alkoholem. Szał pijacki jest lżejszym lub cięższym otruciem się alkoholem. Alkohol przenika w krew i wywołuje znane skutki psychologiczne i fizjologiczne. Otrzeźwienie zaś następuje wówczas, gdy alkohol, który przeniknął do krwi, spali się podczas procesu oddychania.

Według prof. dra Adolfa Bickela, to spalenie się alkoholu może być przyśpieszone — jak donosi frankfurcki miesięcznik „Wissen und Fortschritt" — przez zastrzyknięcie insuliny, znanego środka przeciwko cukrzycy. Zastanawiające jest, że oszołomienie pijackie ustępuje zaraz pod wpływem insuliny. Alkohol, który wtargnął do komórek nerwowych, ulega zniszczeniu, wobec czego następuje powrót równowagi psychicznej. Ponadto insulina nie dopuszcza do dalszego przenikania alkoholu ze krwi do komórek nerwowych, choć więc pozostaje we krwi jeszcze dość alkoholu, to jednak przerwane jest oddziaływanie jego na system nerwowy.

„Titanic" tonie

Przed 25 laty, w nocy z 14-go na 15-ty kwietnia wydarzyła się na Atlantyku straszna katastrofa. Angielski olbrzym pasażerski „Titanic" zderzył się w czasie swej pierwszej podróży do Północnej Ameryki z górą lodową i poszedł wraz z załogą i pasażerami (ponad 1000 osób) na dno. Powyżej zdjęcie z obrazu malarza Willy Stoewer, przedstawiającego chwilę strasznej katastrofy.

Przed dwudziestupięciu laty.

Pierwsza i ostatnia podróż „Titanic'a". Jak doszło do największej katastrofy na Atlantyku?

W tych dniach — ściśle w nocy z 14 na 15 kwietnia — mija dwadzieścia i pięć lat od chwili, gdy straszna wieść o największej w dziejach ludzkości katastrofie na Oceanie Atlantyckim obiegła świat. Zatonął najbardziej luksusowy i największy w owych czasach statek pasażerski „Titanic", a wraz z nim zginęło **przeszło 1.500 osób.** Niektórzy z starszych czytelników naszego pisma przypominają sobie może jeszcze wstrząsające opisy tej katastrofy, która przez długi czas była niewyczerpanym tematem prasy europejskiej i amerykańskiej. Największa sensacja z przed dwudziestu pięciu laty na ogół jednak weszła już w zapomnienie i dlatego, jak i dla zobrazowania młodszej generacji rozmiarów tego ogromnego nieszczęścia i jego przyczyny, przedstawiamy najbardziej ciekawe i częściowo nieznane szczegóły katastrofy.

O „BŁĘKITNĄ WSTĘGĘ" ATLANTYKU.

Należący do angielskiej linii okrętowej White Star Line statek-olbrzym „Titanic" o pojemności 46.000 ton, wyruszył w dniu 10 kwietnia 1912 r. z portu angielskiego w Southampton w pierwszą swą podróż transatlantycką do Nowego Jorku. Na pokładzie znajdowało się wraz z załogą ogółem 2.201 osób, wśród których były takie znane osobistości, jak pułkownik Astor i jego młoda małżonka, słynny malarz francuski Millet i naczelny dyrektor linii okrętowej Ismay. Pogoda była znakomita a morze spokojne, wobec czego pasażerowie mieli dobry humor i czuli się doskonale. W takich warunkach statek mógł rozwinąć imponującą szybkość 22 mil morskich na godzinę, a zdobycie „błękitnej wstęgi Atlantyku" za najszybszą jazdę było prawie zupełnie pewne.

Piękna i słoneczna była niedziela, dnia 14 kwietnia. Statek miał już połowę drogi poza sobą. W godzinach przedpołudniowych nadeszły pierwsze alarmujące wiadomości o wielkich górach i polach lodowych. Drogą iskrową doniosły o tym „Titanic'owi" różne statki handlowe i pasażerskie. Ostrzegając przed niebezpieczeństwem, radiotelegrafiści przesyłali zarazem serdeczne życzenia „szczęśliwej podróży". Niestety zlekceważono sobie te alarmy. Tak oficerowie statku, jak i radiotelegrafiści nie przywiązywali do nich wielkiej wagi. O lekkomyślnym i nierozsądnym postępowaniu radiotelegrafisty „Tytanic'a" świadczy fakt że gdy znajdujący się w pobliżu statek handlowy „Kalifornia" wysłał depeszę iskrową, iż wszędzie znajduje się gęsta kra, sygnalizując zarazem zjawienie się trzech wielkich gór lodowych, radiotelegrafista stacji iskrowej „Titanic'a" na to mu odpowiedział bezczelnie: **„Zamknij twój dziób!** Zajęci bowiem jesteśmy nadawaniem ważniejszych depesz". Obrażony radiotelegrafista „Kaliforni" wobec takiego potraktowania go odstawił aparat i położył się wraz z innymi członkami załogi do snu. Nawiasem należy dodać, że wspomniany statek handlowy zatrzymał się wobec grożącego niebezpieczeństwa najechania w nocy na górę lodową i dopiero nad ranem ruszył w dalszą drogę. Jakie zaś były „ważne depesze" nadawane przez radiotelegrafistę „Titanic'a?" W pierwszym rzędzie wysyłano pozdrowienia z podróży, pozdrowienia miłosne, zamówienia pokoi w hotelach amerykańskich, zlecenia handlowe, giełdowe itp. A gdy pół godziny później w obliczu katastrofy radiotelegrafista na wszystkie strony alarmował S. O. S., rozpaczliwego wołania o ratunek nie odebrała załoga statku handlowego „Kalifornii", który pierwszy jako najbliżej znajdujący się Titanic'a mógłby pośpieszyć z pomocą i zmniejszyć rozmiary nieszczęścia.

WSTRZĄS NIE BYŁ ZBYT SILNY.

Mimo ostrzeżeń różnych statków, oficerowie Titanic'a, mając ambicję zdobycia „błękitnej wstęgi" Atlantyku, nie zmniejszyli szybkości. Statek posuwał się naprzód z szybkością siedmiuset metrów na

(Ciąg dalszy na str. 8).

Próchnica zębów a wzrost cywilizacji

Żaden inny organ ciała ludzkiego nie wykazuje tak wielkiej ilości chorób, jak zęby, czego dowodem stwierdzony fakt, że 98% mieszkańców Europy cierpi na próchnicę zębów. Wyłania się wobec tego pytanie, czy przyroda stworzyła tak bardzo nieodporne dzieło, jak nasze zęby, czy też winę ponosi w danym wypadku sam człowiek przez wyrafinowaną swą cywilizację. W czasach, w których odnajdujemy pierwsze ślady człowieka, nie znajdujemy rzeczywiście w żadnej szczęce zębów dotkniętych próchnicą. Dopiero w okresie przejściowym do młodego wieku kamiennego, w którym nastąpiło przejście do nowej podstawy gospodarczej bytowania ludzkiego, natrafiamy na tę nową wówczas chorobę. W samym zaś wieku kamiennym, w którym rolnik nauczył się uprawy roli i hodowli bydła oraz kruszenia zboża na kamieniach i wypieku chleba z niego, jest już próchnica zębów wszędzie rozpowszechniona. Rozszerzając się powoli coraz więcej, rozwija się ona do olbrzymich rozmiarów podczas wielkiej wędrówki narodów, w czasie której zetknęli się barbarzyńscy Germanowie z rafinowaną cywilizacją rzymską; niemal ⅔ Allemanów na południu Niemiec chorowało wówczas na próchnicę zębów. Następnie w naszych już czasach rozwija się ona i dochodzi prawie do 100 procent, wskutek wynalazku maszyny parowej, która wywołała bezsprzecznie największy przewrót w sposobie życia ludzkiego. Zgoła odmienne były stosunki w starożytnym Egipcie. Wykopaliska odkryte koło piramidy Gizeh wykazują, że próchnica zębów była rozpowszechniona wśród arystokracji egipskiej prawie tak mocno, jak u dzisiejszej ludzkości, podczas, gdy lud egipski nie znał jej jeszcze zupełnie. Trzeba jednak zaznaczyć, że ówczesna arystokracja egipska prowadziła bardzo na owe czasy luksusowy tryb życia i używała np. mąki przesianej przez pytle wełniane, która nie bardzo różniła się od naszej mąki obecnej. Rozwój próchnicy możemy również śledzić i w naszych czasach u tych niecywilizowanych ludów, które zetknęły się nagle z dobrodziejstwami cywilizacji europejskiej. Najwięcej danych odnajdujemy w Afryce, gdzie można stwierdzić dokładnie stopniowy rozwój próchnicy, w miarę stykania się ludów tamtejszych z cywilizacją. W Afryce na próchnicę cierpi 34% ludności niecywilizowanej, ponad 40% ludności półcywilizowanej i 60% cywilizowanej. Plemioną koczujące mają lepsze zęby, aniżeli osiadłe, a ci znów lepsze niż mieszkańcy miast.

Zestawienie powyższe to nie przypadek. Można z tego wyciągnąć wniosek, że wzrost cywilizacji pociąga za sobą pomnożenie próchnicy zębów. Identycznie należy wyjaśnić stosunki w Indiach Wschodnich, gdzie próchnica występuje rzadko mimo, że kraj ten poza sobą ma kilka tysięcy lat cywilizacji, jednak tam nie spożywano chleba, całkowicie nowego artykułu żywnościowego, stworzonego przez człowieka, tylko ryż, przyrządzany w stanie nie lepkim.

Pomijając przytoczone wypadki szczególne, znajdujemy na całej kuli ziemskiej równoczesny postęp cywilizacji i próchnicy zębów, a więc na północy u Eskimosów, w Ameryce Południowej, u Indian Amazony, a także w Chinach, gdzie próchnica zmniejsza się w miarę oddalenia od portów. Powracając do Ameryki Południowej, należy jeszcze zaznaczyć, że trzymane w niewoli małpy zapadają tam na taką samą, jak ludzie próchnicę zębów, gdy przestaną żyć swoim naturalnym trybem życia. W Europie istnieją jeszcze różnice cywilizacji oraz sposób bycia, który ma wpływ na uzębienie. W urodzajnych nizinach spotyka się, w przeciwieństwie do gór, wszędzie tylko biały chleb, a co za tym, także zupełnie zepsute zęby. Na przykład w Szwajcarii na urodzajnych nizinach, w pobliżu Appenzell istnieje nawet zwyczaj dodawania do wyprawy panny młodej sztucznych szczęk, ale tam niemal 100 procent ludności cierpi na próchnicę zębów. Za to w pobliskim kantonie Wallis, w okolicach górskich sławne są, wspaniałe zęby górali, których zasadniczym pożywieniem jest chleb wyschły na powietrzu i twardy jak kamień. Żucie takiego chleba powoduje silne oczyszczanie mechaniczne zębów, a oprócz tego wywołuje, korzystnie na zęby działające, wydzielanie śliny. Z danych przytoczonych co dopiero, nie wynika, że w całej cywilizacji należy szukać przyczyny rozwoju próchnicy, lecz przede wszystkim w sposobie przyrządzania potraw, a zwłaszcza chleba.

Nowa witamina.

Badania i poszukiwania prowadzone nad wykryciem witamin są co pewien czas uwieńczone pomyślnymi rezultatami. Ostatnio znakomity biolog amerykański dr O. B. Less Mysoul dokonał odkrycia nowej witaminy znajdującej się w środkach żywnościowych. Witamina ta po użyciu jej dodaje sprężystości i elastyczności ciału ludzkiemu. Za pośrednictwem przewodu pokarmowego jest ona doprowadzana do mięśni, gdzie wpływa robudzająco na ukształtowanie się prężności cielesnej. O ile próby wzmożenia działalności tej witaminy w organiźmie ludzkim dadzą pozytywne wyniki, to wówczas należy się spodziewać, że nauka wychowania fizycznego i kultura cielesna oparta przede wszystkim na pracy mięśni, uzyska nową ważną i dotąd nie zapisaną prawie kartę.

Stare budowle paryskie na wystawie światowej.

Na terenach wystawy światowej w Paryżu znalazły się stare budowle, które doprowadzono do dawnego stanu z czasów średniowiecznych. Dla odsłonięcia stylowych domów zburzono stojące w pobliżu nowsze zabudowania.

Zużytkowanie ziarn bawełny.

Do niedawna jeszcze zużytkowywano tylko włókno bawełny, a ziarno, które stanowi dwie trzecie wagi całej rośliny, odrzucano jako bezużyteczne i wykazujące szkodliwe właściwości. Większa bowiem ilość ziarn bawełnianych, pozostawiona na ziemi nawet krótki czas, zdołała ją wyjałowić. Nie należy się przeto dziwić, że ludność okolic, w których masowo uprawiano i oczyszczano bawełnę, złorzeczyła tej złośliwej roślinie. Obecnie ziarna bawełny przestały być niebezpieczne i stały się surowcem bardzo pożytecznym dla przemysłu. Tak np. w Ameryce wytwarza się w 1.200 fabrykach tanie oleje jadalne, eksportowane do wielu krajów europejskich. Holandia produkuje z oleju bawełnianego margarynę, a Włochy sprowadzały do niedawna jeszcze ten olej, przerabiając go następnie w rafineriach na oliwę jadalną. Niemiecki chemik Schmidt z Heibergu, wyprodukował w 1930 roku z ziarn bawełnianych mąkę, zawierającą dużo składników odżywczych w postaci białka, fosforu itp. — W Egipcie i Sudanie wytwarza się z ziarn i odpadków włókien bawełnianych, cenny materiał budowlany w rodzaju cementu. Z tego „cementu" wybudowano w roku 1930 w Chicago całą większą dzielnicę willową.

---::---

Z ŻYCIA CHAMBERLAINA.

Któregoś dnia, w Genewie, pewien dziennikarz francuski wyraził zdziwienie, że wszyscy europejscy awanturnicy polityczni tak łatwo uzyskują dostęp do Chamberlaina. Sir Austen odparł:

— Mój zawód polega na ściskaniu dłoni, których król nie powinien dotykać.

Z PROWINCJI.

Poplamione rękawiczki przyczyną krzywoprzysięstwa trojga osób.

Tczew. (as) Przed wydziałem karnym starogardzkiego sądu okręgowego na sesji wyjazdowej w Tczewie w ub. sobotę odpowiadali: 25-letnia **Franciszka Lubińska,** 30-letnia **Józefa Potrykusowa** oraz **Franciszek Wojak,** zam. w Dalwinie (pow. Tczew), którym obszerny akt oskarżenia zarzucał świadomą zbrodnię krzywoprzysięstwa.

Jak wynika z przewodu sądowego, powodem tej zbrodni były damskie skórkowe rękawiczki, noszące na wierzchniej skórze ślady plam od pleśni. Rękawiczki te w dniu 3 grudnia ub. r. skradzione zostały z mieszkania sędziwych staruszków Milewczyków w Lubiszewie. W czasie przeprowadzonej rewizji w mieszkaniu małżonków Lubińskich, policja odznalazła skradzione Milewczykom rękawiczki.

W lutym rb. przed tut. sądem grodzkim na ławie oskarżonych jako podejrzani o dokonanie włamania do mieszkania Milewczyków zasiedli Potrykus i Lubiński. Jedynym dowodem obciążającym przeciwko nim były wspomniane rękawiczki.

Słuchana na tej rozprawie pod przysięgą w charakterze świadka żona Lubińskiego — Franciszka zeznała, że rękawiczki dołączone do sprawy jako dowód rzeczowy kupiła na dwa lata przed kradzieżą u pewnego kupca w Skarszewach. Drugi świadek obrony, siostra jej Józefa Potrykusowa zeznała, że rękawiczki widziała u siostry już w ub. roku w lecie, co również poświadczył pod przysięgą robotnik Franciszek Wojak. Natomiast poszkodowani staruszkowie Milewczykowie z całą stanowczością rozpoznali skradzione im w dniu 3 grudnia rękawiczki, wobec czego prowadzący rozprawę sędzia Bielawski wszystkich trzech świadków aresztował pod zarzutem zbrodni krzywoprzysięstwa.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy sąd okręgowy wydał wyrok, skazujący: **Franciszkę Lubińską i Franciszka Wojaka każdego z nich po 10 miesięcy bezwzględnego więzienia, a Józefę Potrykusową na 6 miesięcy bezwzględnego więzienia.**

Ramy ważniejsze od obrazu

Barbarzyńscy Moskale zrabowawszy przy rozbiorze Polski cenne folialy biblioteki Załuskich, nie mogąc pomieścić ich w przeznaczonych do tego szafach pietrogrodzkiego Ermitażu, przepiłowali tomy, dopasowując je w ten sposób do nowego miejsca pomieszczenia. Podobny los jak się okazuje spotkał jedno z arcydzieł pendzla Rembrandta „Wymarsz kompanii kapitana Cocka". Obraz ten znany powszechnie pod mylną nazwą „Straż nocna" zdobił ściany ratusza amsterdamskiego. Po zajęciu Amsterdamu przez Napoleona, rajcy miejscy obawiając się o losy arcydzieła wyjęli je z ram i schowali pod dywan rozłożony na podłodze gabinetu burmistrza, który z kolei stał się gabinetem króla Holandii, brata Napoleona, Ludwika. Obraz w tym ukryciu przeleżał kilkanaście lat, nawet po wyjściu wojsk napoleońskich. Odkryto go przypadkowo, przy robieniu porządków, w dawnym ratuszu, który stał się odtąd siedzibą domu królewskiego. Zaniedbany obraz zczerniał zupełnie. Wspaniałe barwy świtu, zatarły się całkowicie. Szukając nazwy dla obrazu, o zatartych zupełnie kolorach, wybrano jedyną w tych okolicznościach „Straż nocna" mimo, że Rembrandtowi nie śniło się nigdy malowanie takiego obrazu. Odnaleziony obraz chciano włożyć w dawne ramy, te jednak zniknęły, znalazły się inne, do których obraz nie pasował. Praktyczni Holendrzy obcięli obraz z jednej strony o 33 cm, z drugiej o 35 cm.

Polowanie z sokołami.

Wznowiony dawny zwyczaj.

W Niemczech zaznacza się silny nawrót do dawnych zwyczajów. Między innymi powołane specjalnie do życia stowarzyszenie miłośników dawnych łowów, utworzyło osobny wydział łowców z sokołami. Staraniem towarzystwa zorganizowano w muzeum przyrodniczym w Düsseldorfie dział ilustrujący dawne łowy z sokołami. W dużej sali zakończonej szklaną kopułą umieszczono wszystkie eksponaty i przybory używane dawniej podczas polowań z sokołami, jak skórzane rękawice, które nakładał myśliwy dla ochrony ręki przed ostrymi szponami ptaka i wiele innych przedmiotów niezbędnych przy tego rodzaju łowach. Ściany sali ozdobiono licznymi obrazami przedstawiającymi przebieg polowań z sokołami: Specjalne tablice pouczają o sposobie oswojenia ptaków do polowania. W kilku gablotkach umieszczono pochodzące z XII i XIV wieku dokumenty odnoszące się do polowań z sokołami. Wśród nich znajduje się kilka oryginałów odznaczeń nadanych waleczniejszym ptakom.

Nowy japoński okręt wojenny.

W Yokosuka odbyło się spuszczenie na wodę nowego krążownika japońskiego, o pojemności 1400 ton, noszącego nazwę „Zuzukaze".

Ze świata medycyny

Co warto wiedzieć o cukrzycy?

Zagadka choroby.

II.

W wieku 19-ym chemia dostarczyła prostych sposobów, które pozwoliły dokładnie badać zachowanie się cukru we krwi w różnych częściach organizmu i w różnych narządach. Hakatomby psów padały w pracowniach uczonych na całej kuli ziemskiej — **chodziło o wydarcie naturze tajemnicy cukrzycy.** Gdzie tkwi jej przyczyna, jaki narząd jest chory?

Dopiero jednak w 1889 roku udało się zedrzeć jedną z najważniejszych zasłon, okrywających tajemnicę choroby cukrowej. Z tyłu za żołądkiem mieści się gruczoł tzw. **trzustka,** o której wiadomo było, że odgrywa ważną rolę w procesie trawienia. Usunięcie tego gruczołu uchodziło w owych czasach za rzecz niemożliwą. Profesor Mehring namówił swego młodego ucznia, 30-letniego docenta Minkowskiego, który zasłynął jako zręczny operator, do spróbowania zabiegu wycięcia trzustki. I znowuż zginęło kilkanaście biednych psów aż wreszcie zabieg się udał: po pracowni biegał smutny, okaleczony, ale biegał pozbawiony trzustki pies. Przy tej okazji, jak później żartobliwie opowiadał Minkowski, woźny laboratorium odkrył istotną przyczynę cukrzycy. Ściślej mówiąc, woźny zwrócił uwagę na niezwykle duże ilości moczu, które pies oddawał, tak, że ciągle musiał za nim biegać ze ściereczką. Minkowski zbiera pipetą mocz z podłogi i olśniony stwierdza w nim obecność cukru.

INSULINA.

Sprawa zdawała się wtedy prosta. Brak trzustki lub jej choroba wywołuje u psa i u człowieka cukrzycę. **Chodziło jedynie o otrzymanie substancji, zawartej i produkowanej przez trzustkę, której podanie choremu usunie objawy choroby.** Na ten „drobiazg“ czekano do r. 1921, mimo nieprzerwane wysiłki całych pokoleń lekarzy i uczonych. W 1921 roku dwom uczonym, którzy w sumie liczyli niespełna 50 lat, powiodło się wykryć **insulinę, hormon trzustkowy, który wstrzyknięty pod skórę sprawia, że cukier ginie z moczu i chorzy przestają odczuwać swe przykre dolegliwości.** Nazwiska uczonych kanadyjskich, **Bantinga i Besta,** laureatów Nobla, dobroczyńców ludzkości, godne są zapamiętania.

TYPY CHORYCH.

Mimo pewne niedogodności, które związane są z tym, że insulina działa jedynie po wstrzyknięciu podskórnym — **próby doustnego podawania insuliny dotychczas zawiodły** — niebezpieczeństwa, wynikające z zachorowania na cukrzycę zostały zażegnane. Gdy lekarz stwierdza objawy zbliżającej się **śpiączki cukrzycowej,** najgroźniejszej komplikacji cukrzycy, jakąkolwiek chorobę zakaźną, choćby niewinną grypę, zbyt daleko posunięte schudnięcie pacjenta, gruźlicę płuc, grożącą gangrenę, wrzody, furunkuły, anthrax, zaleca natychmiast wstrzykiwania odpowiednich dawek insuliny i w większości przypadków niebezpieczeństwo może być opanowane.

Dokładniejsza jednak obserwacja chorych wykazała, że **pod względem reakcji na insulinę istnieją dwa typy chorych.** Jedni: są to przeważnie **ludzie młodzi, szczupli, z niskim ciśnieniem krwi, doskonale reagują na leczenie insuliną;** drudzy, u których cukrzyca pojawiła się dopiero **po czterdziestce, otyli, z wysokim ciśnieniem krwi, znoszą insulinę niezbyt dobrze,** a w każdym razie dla uzyskania pożądanego efektu wymagane są **znacznie większe dawki.** Bliższe badanie chorych pozwoliło stwierdzić, że w grupie pierwszej przyczyna choroby tkwi w niedomodze trzustki, która wytwarza niedostateczne ilości insuliny i dlatego ludzie ci, po otrzymaniu brakującego im hormonu czują się dobrze i wracają szybko do normy. W drugiej grupie chorych, otyłych, choć również brak im insuliny — jednak przyczyna cierpienia tkwi w innych narządach, o których już wspominaliśmy, że biorą udział w gospodarce cukrowej.

Pośród tych narządów, poza trzustką na pierwsze miejsce wysuwa się, jak tego dowodzą badania lat ostatnich, **przysadka mózgowa,** niewielki narząd, ważący około pół grama, ukryty starannie w czaszce.

ZASADY LECZENIA.

Od najdawniejszych czasów ustalono i obecnie obowiązującą w cukrzycy zasadę: **nie przejadać się. Należy ograniczyć ilość przyjmowanych pokarmów, a w szczególności cukrów i potraw mącznych i, jak widzieliśmy, tłuszczów.** Chorzy, lubiący rezonować (ci niezawsze ułatwiają zadanie lekarzowi) bronią się przed zakazem spożywania cukrów, rozumiejąc pozornie logicznie: tracimy cukier, więc należy go nam dostarczyć w nadmiarze, zresztą odczuwamy potrzebę i chęć spożywania słodyczy, gdyby to było szkodliwe, organizm nasz instynktownie nie znosiłby cukrów.

Rozumowanie powyższe jest bezwzględnie błędne i trzeba to z całym naciskiem stwierdzić. Trawienie i spalanie cukrów jest ciężką pracą, z którą chore narządy (trzustka, wątroba) z trudem dają sobie radę i to tylko z pewną ograniczoną ilością tych pokarmów; nadmiar pokarmów nie zostaje odpowiednio zużytkowany, przeciąża pracą i zatruwa organizm.

O różnych **dietach,** których znamy mnóstwo, o różnych sprawach związanych z leczeniem i zwalczaniem cukrzycy pomówimy, być może, następnym razem, gdyż niesposób wszystkich zagadnień związanych z tą chorobą wyczerpać w jednym artykule.

Dr H.

Wiadomości ciekawe.

Insulina przeciwko zatruciu się alkoholem. Szał pijacki jest lżejszym lub cięższym otruciem się alkoholem. Alkohol przenika w krew i wywołuje znane skutki psychologiczne i fizjologiczne. Otrzeźwienie zaś następuje wówczas, gdy alkohol, który przeniknął do krwi, spali się podczas procesu oddychania.

Według prof. dra Adolfa Bickela, to spalenie się alkoholu może być przyśpieszone — jak donosi frankfurcki miesięcznik „Wissen und Fortschritt“ — przez zastrzyknięcie insuliny, znanego środka przeciwko cukrzycy. Zastanawiające jest, że oszołomienie pijackie ustępuje zaraz pod wpływem insuliny. Alkohol, który wtargnął do komórek nerwowych, ulega zniszczeniu, wobec czego następuje powrót równowagi psychicznej. Ponadto insulina nie dopuszcza do dalszego przenikania alkoholu ze krwi do komórek nerwowych, choć więc pozostaje we krwi jeszcze dość alkoholu, to jednak przerwane jest oddziaływanie jego na system nerwowy.

Układ zębów a charakter.

Wyniki oryginalnej ankiety wśród dentystów polskich.

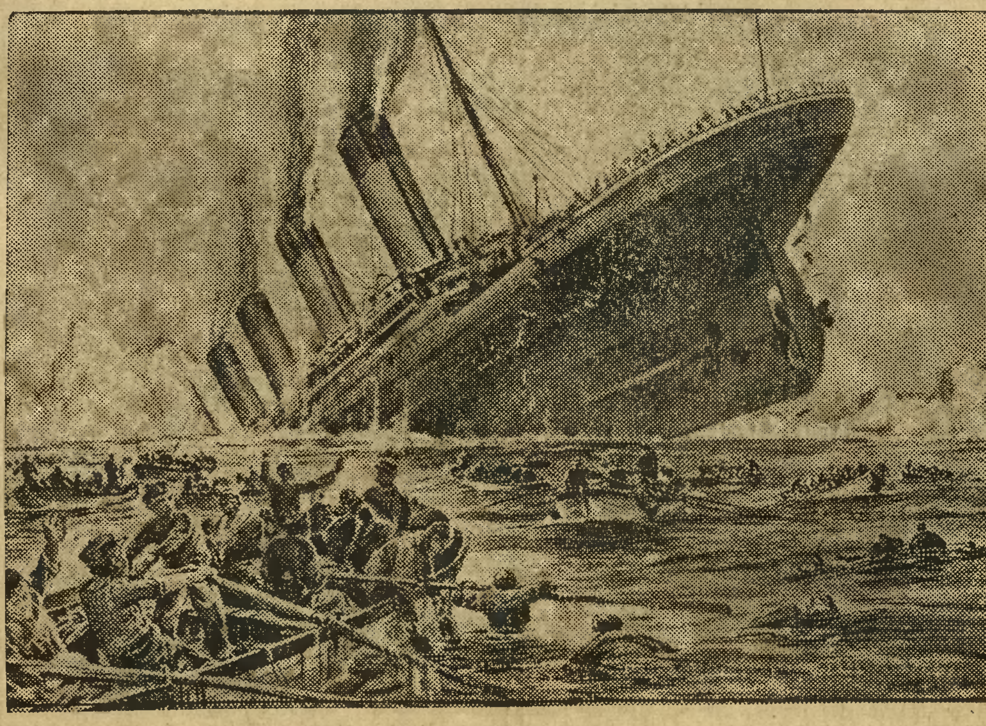
Wśród dentystów polskich rozpisano niedawno ankietę na temat ewentualnego związku między ukształtowaniem zębów, a charakterem pacjenta. Pomimo pewnej rozbieżności w odpowiedziach, z ankiety tej można wysnuć pewne ogólne wnioski. A więc np. **kto śmieje się, pokazuje górne zęby — ma być człowiekiem szczerym i budzącym zaufanie;** kto w śmiechu ściąga wargi, jest przeważnie skryty, a nawet podstępny. U ludzi kłótliwych zęby przednie górne przeważnie wystają nieco nad dolnymi, co ma być zarazem dowodem mściwości i chytrości. Kły sterczące, górny szeroki, a dolny ostro zakończony — świadczą o zdolnościach duchowych pacjenta. Rzucająca się w oczy **nieregularność górnych zębów, wskazuje na charakter chorobliwy, a nawet zbrodnicze instynkty.** Pewien rosyjski kryminolog poświęcił temu zagadnieniu nawet większe dzieło, w którym dowodzi, że zwłaszcza u kobiet, nienormalny układ górnych zębów jest nieomylnym dowodem zbrodniczości. O delikatnym i subtelnym charakterze człowieka mają świadczyć zęby równe, białe, z odcieniem niebieskawym.

Odpowiedzi redakcji

Waleria S. (Bydgoszcz). Myć głowę radzimy płynnym mydłem dziegciowym (Sapo rusci wg Lassara, wyr. f. „Motor“) niezbyt często, raz na tydzień, później raz na dwa tygodnie. Po umyciu dobrze wysuszyć i rozetrzeć we włosach 2—3 krople olejku rzepakowego. Robić to systematycznie przez kilka miesięcy. Nie stosować do mycia głowy środków o niewiadomych składnikach. **Dr S. Ś.**

Stroskany (Bydgoszcz). Zagadnienie, które Pan porusza, jest troską bardzo wielu mężczyzn w dzisiejszych nerwowych czasach. Cierpienie to nie jest wadą fizyczną, lecz jest zaburzeniem nerwowym sfery seksualnej. Wyleczyć się można całkowicie pod kierunkiem wytrawnego lekarza seksuologa **(dr Higier, dr Jermułowicz** w Warszawie). Należałoby się wyleczyć przed zawarciem małżeństwa. Prawdopodobnie, prócz leczenia systemu nerwowego, należałoby zastosować zastrzyki organopreparatu Testohormina Spiessa albo też Androstina Ciba, ale dopiero po ustaleniu rozpoznania i wskazówek leczniczych przez lekarza. Pewnych środków zabezpieczenia przed zakażeniami wenerycznymi nie posiadamy. Te, które się stosuje, w niektórych wypadkach zabezpieczają przed zakażeniem, ale 100-procentowej gwarancji nie dają. Odsyłam Sz. Pana do zaznajomienia się z literaturą eugeniczną, popularnie wykładającą te sprawy. Dostanie Pan takie książki w księgarni N. Gieryna w Bydgoszczy (Plac Teatralny). **Dr S. Ś.**

„Titanic“ tonie

Przed 25 laty, w nocy z 14-go na 15-ty kwietnia wydarzyła się na Atlantyku straszna katastrofa. Angielski olbrzym pasażerski „Titanic“ zderzył się w czasie swej pierwszej podróży do Północnej Ameryki z górą lodową i poszedł wraz z załogą i pasażerami (ponad 1000 osób) na dno. Powyżej zdjęcie z obrazu malarza Willy Stoewer, przedstawiającego chwilę strasznej katastrofy.

Przed dwudziestupięciu laty.

Pierwsza i ostatnia podróż „Titanic'a“. Jak doszło do największej katastrofy na Atlantyku?

W tych dniach — ściśle w nocy z 14 na 15 kwietnia — mija dwadzieścia i pięć lat od chwili, gdy straszna wieść o największej w dziejach ludzkości katastrofie na Oceanie Atlantyckim obiegła świat. Zatonął najbardziej luksusowy i największy w owych czasach statek pasażerski „Titanic“, a wraz z nim zginęło **przeszło 1.500 osób.** Niektórzy z starszych czytelników naszego pisma przypominają sobie może jeszcze wstrząsające opisy tej katastrofy, która przez długi czas była niewyczerpanym tematem prasy europejskiej i amerykańskiej. Największa sensacja z przed dwudziestu pięciu laty na ogół jednak weszła już w zapomnienie i dlatego, jak i dla zobrazowania młodszej generacji rozmiarów tego ogromnego nieszczęścia i jego przyczyny, przedstawiamy najbardziej ciekawe i częściowo nieznane szczegóły katastrofy.

O „BŁĘKITNĄ WSTĘGĘ“ ATLANTYKU.

Należący do angielskiej linii okrętowej White Star Line statek-olbrzym „Titanic“ o pojemności 46.000 ton, wyruszył w dniu 10 kwietnia 1912 r. z portu angielskiego w Southampton w pierwszą swą podróż transatlantycką do Nowego Jorku. Na pokładzie znajdowało się wraz z załogą ogółem 2.201 osób, wśród których były takie znane osobistości, jak pułkownik Astor i jego młoda małżonka, słynny malarz francuski Millet i naczelny dyrektor linii okrętowej Ismay. Pogoda była znakomita a morze spokojne, wobec czego pasażerowie mieli dobry humor i czuli się doskonale. W takich warunkach statek mógł rozwinąć imponującą szybkość 22 mil morskich na godzinę, a zdobycie „błękitnej wstęgi Atlantyku“ za najszybszą jazdę było prawie zupełnie pewne.

Piękna i słoneczna była niedziela, dnia 14 kwietnia. Statek miał już połowę drogi poza sobą. W godzinach przedpołudniowych nadeszły pierwsze alarmujące wiadomości o wielkich górach i polach lodowych. Drogą iskrową doniosły o tym „Titanic'owi“ różne statki handlowe i pasażerskie. Ostrzegając przed niebezpieczeństwem, radiotelegrafiści przesyłali zarazem serdeczne życzenia „szczęśliwej podróży“. Niestety zlekceważono sobie te alarmy. Tak oficerowie statku, jak i radiotelegrafiści nie przywiązywali do nich wielkiej wagi. O lekkomyślnym i nierozsądnym postępowaniu radiotelegrafisty „Tytanic'a“ świadczy fakt że gdy znajdujący się w pobliżu statek handlowy „Kalifornia“ wysłał depeszę iskrową, iż wszędzie znajduje się gęsta kra, sygnalizując zarazem zjawienie się trzech wielkich gór lodowych, radiotelegrafista stacji iskrowej „Titanic'a“ na to mu odpowiedział bezczelnie: **„Zamknij twój dziób!** Zajęci bowiem jesteśmy nadawaniem ważniejszych depesz“. Obrażony radiotelegrafista „Kaliforni“ wobec takiego potraktowania go odstawił aparat i położył się wraz z innymi członkami załogi do snu. Nawiasem należy dodać, że wspomniany statek handlowy zatrzymał się wobec grożącego niebezpieczeństwa najechania w nocy na górę lodową i dopiero nad ranem ruszył w dalszą drogę. Jakie zaś były „ważne depesze“ nadawane przez radiotelegrafistę „Titanic'a?“ W pierwszym rzędzie wysyłano pozdrowienia z podróży, pozdrowienia miłosne, zamówienia pokoi w hotelach amerykańskich, zlecenia handlowe, giełdowe itp. A gdy pół godziny później w obliczu katastrofy radiotelegrafista na wszystkie strony alarmował S. O. S., rozpaczliwego wołania o ratunek nie odebrała załoga statku handlowego „Kalifornii“, który pierwszy jako najbliżej znajdujący się Titanic'a mógłby pośpieszyć z pomocą i zmniejszyć rozmiary nieszczęścia.

WSTRZĄS NIE BYŁ ZBYT SILNY.

Mimo ostrzeżeń różnych statków, oficerowie Titanic'a, mając ambicję zdobycia „błękitnej wstęgi“ Atlantyku, nie zmniejszyli szybkości. Statek posuwał się naprzód z szybkością siedmiuset metrów na

(Ciąg dalszy na str. 8).

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

Inowrocław.

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz. 17 do 18, w soboty od 17 do 19.

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 17—19-tej.

— **Biblioteka Kolejow. Przysp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska"** przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19-tej.

Karetka sanitarna, tel. 276, czynna dzień i w nocy.

Nocny dyżur pełni: Apteka pod Orłem.

Repertuar kin. Słońce: „Straszny dwór" Stylowe: „Szyfr nr. 77". Świt: „Szampański walc".

— **Opieka społeczna w wojsku i w Rodzinie Wojskowej.** Z chwilą utworzenia na tut. terenie koła „Rodziny Wojskowej" powstała przy tej placówce sekcja opieki społecznej, która poczęła roztaczać opiekę nad biednymi dziećmi w mieście. Później założono świetlicę dla dzieci bezrobotnych i sierot pod nazwą: stacja opieki społecznej R. W. Miejscowy pułk piechoty przychodzi pod tym względem kołu z wybitną pomocą. 50 dzieci przebywa po nauce w szkole, by zjeść obiad w świetlicy. Tu też pod okiem nauczycielki odrabiają dzieci lekcje, po czym wolny czas spędzają na rozrywce. Wszelkie potrzeby (bielizna, zelowanie trzewików, uszycie płaszczyka lub ubrania) zaspakaja — w miarę dochodów — pułk piechoty we własnych warsztatach. Opiekę lekarską daje również pułk. W czasie specjalnych uroczystości (gwiazdka, I. komunia św. itd.) obdarowanie dzieci jest dodatkowe. W czasie wakacji prowadzi się t. zw. półkolonię. Ostatniej zimy pomoc dzieciom bezrobotnych rozszerzona została przez uzyskanie odsetek z osobistych poborów pp. oficerów i podoficerów.

— **Praca koła szybowcowego.** W ub. poniedziałek odbyło się zebranie członków koła szybowcowego, które zaszczycili swoją obecnością: prezes W. K. S. p. mjr Kaczmarczyk i komendant ośrodka P. W. lotniczego Toruń p kpt. pil. Kaczmarczyk. Zebraniu przewodniczył prezes koła szybowcowego p .dr Zborowski. Na zebraniu zadecydowano o powiększeniu sprzętu szybowcowego koła oraz wyznaczono termin egzaminów z teoretycznego kursu pilotażu szybowcowego na 18 bm. na lotnisku o godz. 14-ej. Obecność wszystkich kursistów na egzaminie obowiązkowa.

Słońce: „Matura".

— **Skazany za pobicie kobiety.** Mieszkaniec Jacewa Stanisław Wojciechowski podczas sprzeczki pobił swoją sąsiadkę Joannę Rucińską, uderzając ją kilka razy w twarz i znieważając ją słownie. Sąd skazał Wojciechowskiego za te zniewagi na 3 tygodnie aresztu.

—::—

PIOTRKÓW KUJ. W dniu 9 bm. w godzinach rannych wybuchł w pobliskiej wsi Szewce pożar w zagrodzie gospodarza p. Czerniejewskiego. Doszczętnie spłonęła stodoła i budynek. Przybyła straż pożarna z Piotrkowa nie zdołała zagrożonych budynków uratować. Po odjeździe straży została ona powtórnie zawezwana, ponieważ zaczął płonąć trzeci budynek.

NAKŁO n/Not. Znany na tutejszym terenie mistrz stolarski p. Hoffmann nie uznaje zapewne hasła „swój do swego". Inaczej bowiem nie byłby wydzierżawił składu żydówce Almie Futerleib. Fakt ten wywołał wielkie oburzenie i zgorszenie w nakielskim społeczeństwie. Żydówka Futerleib prowadzi skład bławatów dla zmylenia klienteli chrześcijańskiej na nazwisko swego kilkuletniego nieślubnego syna Józefa Szwanke. Mamy nadzieję, że p. H. zerwie kontrakt z żydówką, nie będzie bowiem chciał, aby do jego dotąd cenionego nazwiska przylgnęła wzgardzona nazwa „szabesgoj".

SADKI. W dniu 1 bm. została otwarta w Sadkach filia apteki wyrzyskiej oraz drogeria. Właścicielką jest p. Zofia Sambergerowa z Wyrzyska. Nowemu przedsiębiorstwu „Szczęść Boże!"

WĄGROWIEC. W ub. niedzielę odbyło się uroczyste poświęcenie nowo zakupionego autopogotowia oraz zjazd powiatowy O. S. P. O godz. 9-ej w sali p. Wierzejewskiej nastąpiło powitanie przybyłych przedstawicieli i delegacyj strażackich. O godz. 10 uformowali się strażacy, a instr. pow. p. Niedźwiedź zdał raport p. gen. Taczakowi, prezesowi wojew. straży pożarnej z Poznania, po czym pochód ruszył z orkiestrą na czele na uroczyste nabożeństwo do kościoła farnego. Mszę św. odprawił ks. Stachowiak, kazanie wygłosił ks. prob. Wróblewski. Pienia wykonał miejscowy chór kościelny z tow. orkiestry pod batutą dyr. p. Andrzejewskiego. Po nabożeństwie udał się pochód na Rynek, gdzie piękne przemówienie wygłosił burmistrz p. Wachowiak, a poświęcenia nowego autopogotowia dokonał ks. prob. Wróblewski. Po defiladzie odbyło się w sali p. Małeckiego uroczyste zebranie. Do prezydium zasiedli pp.: gen. Taczak, Moszczeńska z Przysieki, Walkowiak z Poznania, Gramse, Z. Haławski i Andrzejewski. Po przemówieniach pp. gen. Taczaka i Walkowiaka z Poznania, starosty Zenktelera, burmistrza Wachowiaka oraz burmistrza m. Czarnkowa p. Ciepluchy, który wręczył burmistrzowi p. Wachowiakowi piękny dyplom w dowód uznania za pracę położoną w pow. czarnkowskim, nastąpiło odczytanie szeregu telegramów oraz składanie życzeń. Następnie gen. Taczak wręczył odznaki za zasługi członkom oddziału wągrowieckiego pp.: burmistrzowi Wachowiakowi, Zborowskiemu Ludwikowi, Tonnowi Pawłowi, Chudzińskiemu Marcinowi, Zborowskiemu Henrykowi, Łosińskiemu Wojciechowi, Weymanowi Józefowi, Beltrowi Maks., Bosiackiemu Piotrowi, Treichlowi Rudolfowi, Kroenkemu Piotrowi, Nowakowi Antoniemu, Doląckiemu Henrykowi i Chrzanowskiemu Bolesławowi. Po obiedzie odbyły się popisy miejscowej straży pożarnej, wieczorem zaś zabawa taneczna w salach pp. Małeckiego i Wierzejewskiej.

Poplamione rękawiczki przyczyną krzywoprzysięstwa trojga osób.

Tczew. (as) Przed wydziałem karnym starogardzkiego sądu okręgowego na sesji wyjazdowej w Tczewie w ub. sobotę odpowiadali: 25-letnia **Franciszka Lubińska,** 30-letnia **Józefa Potrykusowa** oraz **Franciszek Wojak,** zam. w Dalwinie (pow. Tczew), którym obszerny akt oskarżenia zarzucał świadomą zbrodnię krzywoprzysięstwa.

Jak wynika z przewodu sądowego, powodem tej zbrodni były damskie skórkowe rękawiczki, noszące na wierzchniej skórze ślady plam od pleśni. Rękawiczki te w dniu 3 grudnia ub. r. skradzione zostały z mieszkania sędziwych staruszków Milewczyków w Lubiszewie. W czasie przeprowadzonej rewizji w mieszkaniu małżonków Lubińskich, policja odznalazła skradzione Milewczykom rękawiczki.

W lutym rb. przed tut. sądem grodzkim na ławie oskarżonych jako podejrzani o dokonanie włamania do mieszkania Milewczyków zasiedli Potrykus i Lubiński. Jedynym dowodem obciążającym przeciwko nim były wspomniane rękawiczki.

Słuchana na tej rozprawie pod przysięgą w charakterze świadka żona Lubińskiego — Franciszka zeznała, że rękawiczki dołączone do sprawy jako dowód rzeczowy kupiła na dwa lata przed kradzieżą u pewnego kupca w Skarszewach. Drugi świadek obrony, siostra jej Józefa Potrykusowa zeznała, że rękawiczki widziała u siostry już w ub. roku w lecie, co również poświadczył pod przysięgą robotnik Franciszek Wojak. Natomiast poszkodowani staruszkowie Milewczykowie z całą stanowczością rozpoznali skradzione im w dniu 3 grudnia rękawiczki, wobec czego prowadzący rozprawę sędzia Bielawski wszystkich trzech świadków aresztował pod zarzutem zbrodni krzywoprzysięstwa.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy sąd okręgowy wydał wyrok, skazujący: **Franciszkę Lubińską i Franciszka Wojaka każdego z nich po 10 miesięcy bezwzględnego więzienia, a Józefę Potrykusową na 6 miesięcy bezwzględnego więzienia.**

Pielgrzymka do Częstochowy

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej urządza swoją tegoroczną pielgrzymkę na Jasną Górę w czasie od 7—10 czerwca. Pielgrzymka wyruszy trzema pociągami: **z Gdyni, Tczewa i Brodnicy.** Trasy pociągów będą następujące: I. Gdynia — Kartuzy — Kościerzyna — Chojnice — Więcbork — Nakło; II. Tczew — Laskowice — Grudziądz — Kornatowo — Chełmża — Toruń; III. Brodnica — Radoszki — Lidzbark Działdowo — Iłowo.

Koszta przejazdu w obie strony wraz z wpisowym itp. od 13 zł. Na dojazd do pociągów przysługiwać będzie 50% zniżka. Udział brać mogą także osoby z poza organizacji. Zgłoszenia przyjmują i bliższych informacyj udzielają kierownictwa oddziałów KSMŻ wszystkich parafij.

—::—

ŚWIECIE n/W. (t) W poniedziałek 12 bm. obchodził kupiec p. Zygmunt Szczepański w Świeciu srebrny jubileusz samodzielnej pracy zawodowej. Posiadał on dawniej hurtownię towarów kolonialnych oraz fabrykę wódek. Dziś posiada przy ulicy Klasztornej hurtownię tytoniową. Winszujemy!

— Zakłady przemysłowe Schwankego, fabryka octu, musztardy i wód mineralnych w Mariankach pod Świeciem, obchodziły w tych dniach swoje 60-lecie. Właścicielowi tychże nie było jednak dane doczekać tego jubileuszu, gdyż zaledwie kilkanaście dni przed tym odbył się jego pogrzeb. Zakłady przejął obecnie syn zmarłego.

— Odbyty w tych dniach jarmark na konie i bydło wykazał bardzo pokaźny spęd tak koni jak i bydła na targowisku, wykazał jednak równocześnie niedostateczną ilość kupujących. Przyczyną tego zjawiska jest brak dostatecznych zapasów paszy dla bydła. Ceny były średnie. Płacono: za konie od 80 do 300 zł; lepszego materiału prawie nie było. Za krowy żądano od 120 do 250 złotych.

NOWE n/W. (t) W związku z 25-leciem pracy duszpasterskiej ks. prob. Tadeusza Bartkowskiego w Nowem, przygotował komitet obywatelski na czwartek 15 bm. uroczystość lokalną, w której obywatelstwo Nowego i okolicy godnie uczci zasługi swego długoletniego i kochanego przez wszystkich kapłana i przewodnika duchowego. O godz. 10-ej przed południem odbędzie się uroczysta msza św. w kościele farnym, wieczorem zaś o godz. 8-ej w sali p. Borkowskiego zostanie urządzona akademia o urozmaiconym programie.

— Mieszkańcy wsi Smętowo i okolicznych wiosek, należący do parafii Pieniążkowo w dekanacie nowskim, od dawna już czynią starania, by uzyskać u siebie kościół i parafię. Obecnie starania o utworzenie własnej parafii weszły na pomyślne tory, gdyż rozpoczęto już nawet budowę kaplicy jak i plebanii. Trzeba dodać, że przyszła parafia smętowska jest już w posiadaniu 60 włók ziemi, przeznaczonych dla duszpasterza tej parafii.

KARTUZY. Odbyło się tu posiedzenie Tow. Kupców Samodzielnych, które liczy obecnie 25 członków. W charakterze gości byli obecni na zebraniu p. starosta Belina, prezes Izby Skarbowej z Grudziądza p. Kossjor, p. poseł Marchlewski z Grudziądza oraz naczelnik tut. urzędu skarbowego p. Szczęśniewicz. Zebranie zagaił p. Leon Lewiński. Następnie wygłosił p. poseł Marchlewski dłuższe przemówienie na temat życia gospodarczego Polski oraz zadań kupiectwa przy odrodzeniu się stanu miejskiego. Następnie przemawiali p. starosta Belina i p. prezes Izby Skarbowej Kossjor, wyrażając życzliwy stosunek do miejscowego kupiectwa. Po dłuższej dyskusji przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli pp.: Lamparski — prezes, Leon Lipiński — wiceprezes, Herman Andrikowski — skarbnik i Fr. Borzechowski — sekretarz. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Fr. Brzeskiego i T. Szawelskiego.

— Akuszerkę Marszałkowską z Kartuz skazał sąd okręgowy z Gdyni na sesji wyjazdowej w Kartuzach na 1 rok więzienia bez zawieszenia oraz 5 lat utraty praw obywatelskich za dokonanie niedozwolonego zabiegu chirurgicznego.

BRODNICA. W dniu 8 bm. zdarzył się niezwykły wypadek, który nie pociągnął za sobą na szczęście ofiar w ludziach. W garażu mistrza rzeźnickiego W. Skwarskiego przy ul. Nad Drwęcą stały dwa samochody. Wskutek popchnięcia samochodu stojącego przy ścianie drewnianej, ścianę wyłamano i samochód stoczył się do rzeki Drwęcy. Po zorganizowaniu akcji ratunkowej, samochód wydobyto. Szkody są nieznaczne.

DZIAŁDOWO. (jr) Walne zebranie członków Banku Ludowego odbyło się ostatnio w sali Hotelu Polskiego. Mec. Szwedowski jako prezes rady nadzorczej przewodniczył zebraniu. Bilans wyraża się sumą 199.000 zł. Budżet na rok 1937 uchwalono w sumie około 9000 zł. W miejsce ustępującego członka Krajewskiego z Janowa wybrano p. Wiśniewskiego z Malinowa. Ogółem udzielono w ostatnich latach pożyczek na sumę 40.000 zł.

— Walne zebranie sekcji osadniczej zgromadziło około 200 członków. Prezes Sławęcki z Księżegodworu omówił sprawę osadnictwa oraz sprawy gospodarcze. Dyrektor Państw. Banku Rolnego Narbutt zapoznał zebranych z możliwościami rozłożenia zaległości na raty, przy czym napominał opieszałych płatników. Do zarządu zostali wybrani: Sławęcki — prezes, Godlewski — wiceprezes. Zimnoch, Sobiech, Glapiński, Telus, Pokojski, Wolszczak i Szulc jako członkowie.

CHEŁMNO. (lm) W ub. czwartek w domu P. W. odbyło się walne zebranie koła Rodziny Rezerwistów, które zagaiła prezeska koła p. burm. Kleinowa. Protokół odczytała sekretarka p. Tylicka. Po ukonstytuowaniu się prezydium z p. burm. Kleinem na czele, przystąpiono do sprawozdań, z których wynika, że zarząd zyskał bardzo poważne rezultaty, w dowód czego pozostawiono go drogą wyboru w niezmienionym składzie; jedynie uzupełniono wyborem 3 nowych osób, a mianowicie pp.: nacz. Zielińską jako wiceprezeskę oraz Królasikową i Szroeterową do komisji rewizyjnej.

— W ub. czwartek w lokalu p. Winiarskiej odbyło się plenarne zebranie Tow. Kupców Samodzielnych, które zagaił p. wiceprezes Gierlak, a protokół z ostatniego zebrania odczytał sekretarz Wierzbowski. Poza sprawami ściśle organizacyjnymi omówiono w komunikatach sprawę zbiorowej wycieczki do Paryża oraz projekt założenia kasy bezprocentowej, który byłby już na tym zebraniu zrealizowany, gdyby nie pewni członkowie, którzy opieszałością, lekceważeniem, a nawet brakiem zrozumienia ważności tego projektu zmusili zarząd do zawieszenia tegoż na czas nieokreślony. Również w wolnych głosach ożywioną dyskusję wywołały zarzuty pod adresem wydziału powiatowego, który mimo że kupcy opłacają wysokie podatki szosowe, nie znajduje środków pieniężnych na naprawę dróg, szczególnie na odcinku Chełmno-Podwiesk. Uchwalono wysłać w tej sprawie memoriał do miarodajnych czynników z prośbą o usunięcie tego zła, które podkopuje egzystencję kupców chełmińskich.

Grudziądz.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Grudziądzu, ul. Toruńska nr. 22, tel. 12-94, przyjmuje przedpłatę za „Dziennik Bydgoski" na kwiecień oraz zamówienia na ogłoszenia po cenach najniższych. Biuro czynne od godz. 8—18-tej.

Pogotowie pożarnicze tel. 618.

Nocny dyżur pełni Apteka pod Lwem, Pańska, tel. 20-40.

Repertuar kin: Apollo — Szarża lekkiej brygady. Gryf — Dżentelmen kocha inaczej. Orzeł — Północ woła.

— **Wznowienie sensacyjnego procesu.** W dzisiejszą środę 14 bm. odbywa się dalszy ciąg sensacyjnego procesu z oskarżenia prywatnego p. Mijala contra „Samoobrona". Jak wiadomo, b. wiceprezydent m. Grudziądza p. Mijal wytoczył proces redaktorowi odpowiedzialnemu „Samoobrony" za szereg artykułów, którymi czuł się dotknięty. Rozprawa zapowiada się sensacyjnie.

— **Pe-Pe-Ge na nowych drogach rozwojowych.** Jak się dowiadujemy, w tych dniach została podpisana umowa zbiorowa pomiędzy związkami zawodowymi a firmą „Ardal" zakłady Pe-Pe-Ge w Grudziądzu. Już w najbliższym czasie zarząd fabryki przystąpi do zorganizowania nowych działów fabrycznych, spokrewnionych z gałęzią przemysłu gumowego, co niewątpliwie przyczyni się do znacznego wzrostu zatrudnienia załogi robotniczej. Fakt ten należy powitać ze szczerym zadowoleniem.

— **Przedstawienie popularne.** W dzisiejszą środę 14 bm. odbędzie się w Teatrze Miejskim przedstawienie popularne świetnej komedii węgierskiej Fodora p. t. „Biedna jak mysz kościelna". Grają czołowi artyści Teatru Ziemi Pomorskiej na czele z gościnnie występującą artystką warszawską Jadwigą Zaklicką. Powodzenie murowane.

— **Pokątne biuro porad prawnych.** W kolizji z władzami policyjnymi znalazł się niej. Artur Lemke (Legionów 51), zajmujący się pokątnym pisaniem próśb i podań do władz i urzędów. Lemke będzie miał sprawę o prowadzenie pokątnego biura porad prawnych.

— **Barbarzyńca!** Miejscowa policja zainteresowała się przebywającym czasowo w Grudziądzu obywatelem toruńskim Maksymilianem Olejniczakiem (Grudziądzka 68-70). W wyniku dochodzeń ukarano Olejniczaka doraźnym mandatem karnym za używanie do pracy chorych koni, mających rany na piersiach i grzbietach. Na wymiar kary wpłynęła przede wszystkim niekorzystna dla Olejniczaka opinia biegłego lekarza weterynarii.

— **Odroczenie procesu o nadużycia w starostwie.** Toczący się w tut. sądzie okręgowym proces karny przeciwko b. urzędnikowi starostwa grodzkiego w Grudziądzu Józefowi Zdrojewskiemu został na wniosek stron przerwany. W charakterze świadków na okoliczność dokonanych w starostwie grudziądzkim nadużyć sąd postanowił wezwać b. starostę w Grudziądzu — obecnego wicewojewodę tarnopolskiego Niepokulczyckiego, b. wicestarostę w Grudziądzu — obecnego starostę w Kartuzach Belinę oraz b. urzędnika starostwa w Grudziądzu Lewandowskiego. Termin wznowienia procesu wyznaczony zostanie przez sąd z urzędu.

Gdynia się Ozonuje...

(Ciąg dalszy).

tym kierunku ma zamiar zrobić b. senator gdański **p. Jewelowsky.** Afera parcel pana senatora, w którą zamieszał się nieprzyjemnie były burmistrz Gdyni **p. Krause,** ma być niebawem zlikwidowana, a to dzięki nadzwyczaj dyplomatycznej interwencji jednego z prawników gdyńskich, który potrafił namówić p. Jewelowskyego do zrezygnowania z chęci utrzymania w swych rękach wielkich obszarów przylegających do Gdyni. Jeśli do tego dojdzie, odetchniemy wszyscy z ulgą, a specjalnie ci, którzy działki już nabyli.

Wśród mniej, lub więcej emocjonujących wydarzeń w naszym mieście, wielkie wrażenie wywołało ostatnio **samobójstwo młodej kobiety,** która przybyła do Gdyni, by wystarać się o pracę, lecz zniechęcona stałym niepowodzeniem, postanowiła odebrać sobie życie. Nie ma niemal dnia, w którymby kronika policyjna nie notowała samobójstwa. Ale pozbawienie się życia przez **Stefanię Topolińską,** tak się nazywała denatka, wzruszyło do głębi ludzi najbardziej nawet obojętnych. Topolińska bowiem zamknęła się w mieszkaniu swej przyjaciółki, napisała list pożegnalny, ubrała się w najładniejszą sukienkę, starannie uczesała i upudrowała, otoczyła kanapę, na której się następnie ułożyła pękami kwiatów i odkręciła kurki gazowe. Umarła wśród kwiatów...

Przejdźmy jednak do weselszego tematu. Ostatnio notujemy **prawdziwy najazd gdańszczan na Gdynię.** Najazd ten nie jest niebezpieczny. Wręcz przeciwnie. Mamy wszelkie powody powitać go z radością. W godzinach południowych, a następnie wieczornych, przechodząc ulicą Świętojańską zastanawia niejednego sznur samochodów wyciągnięty przed reprezentacyjną restauracją Gdyni. Gros tablic rozpoznawczych tych samochodów nosi znak „DZ" — Gdańsk.

Psiocząc na Polskę, bojkotując wszystko co Polskie, gdańscy nasi sąsiedzi wiedzą jednak, że tak zjeść i wypić jak w Gdyni, przy całym głoszonym przez brunatne koszule „prosperity" Wolnego Miasta, w Gdańsku nie można. Chowając więc do kieszeni pychę i kilkadziesiąt guldenów, smakosze gdańscy odwiedzają nas coraz liczniej. Przez żołądek do rozumu gdańskiego można by przemówić jeszcze i na innym terenie. Na razie potrafił to zrobić reprezentacyjny lokal Gdyni, może jednak i inne czynniki pójdą w jego ślady. Kończąc „list" muszę jeszcze wspomnieć o gdyńskich wariatach.

Cieszy się jak wariat, mówi przyjęte powiedzonko. Gdyńscy wariaci mają jednak mniej powodów do uciechy. Przy całej nowoczesności Gdyni, przy pierwszorzędnie prowadzonej akcji **Ubezpieczalni Społecznej** (naprawdę „nasza" ubezpieczalnia wyróżnia się bardzo dodatnio), gdy kto w Gdyni dostanie pomieszania zmysłów władze sanitarne stają wobec niezmiernie trudnego zagadnienia. Wariatów nie przyjmie za żadne pieniądze szpital św. Wincentego. Szpital wojskowy też nie chce o nich nic wiedzieć. Do szpitala zakaźnych chorób trudno posyłać wariatów. Nie zawsze wariat też jest „dojrzały" do Kocborowa. A wypadków zachorzeń psychicznych jest w Gdyni coraz więcej. Chorego, posyła się więc rzecz jasna do „wszechstronnego" pogotowia. O ile wyspecjalizowana już służba pogotowia nie zorientuje się, że chory może być niebezpieczny dla otoczenia i nie „zawinie" go w kaftan bezpieczeństwa, lecą szyby, fruwają krzesła i instrumenty chirurgiczne, w ambulatorium panuje zniszczenie. Z furiatem jednak krótka względnie historia. Specjalista szofer, cwaniak pierwszej klasy, nauczył się już obchodzenia z wariatami, a raczej furiatami. Taki pacjent ani się obejrzy, a już spowinięty jest jak dziecko w kaftan bezpieczeństwa i jazda do Kocborowa. Gorzej jest z chorymi „podejrzanymi" o chorobę umysłową. Tych nikt nie chce. Nie ma przychodni, nie ma możliwości ulokowania chorego do obserwacji. Gdynia jest b. niewdzięcznym terenem dla umysłowo chorych. Trzeba jednak i o tych biedakach pomyśleć.

B. O. B.

—o—

Tajne wybory, które są jawnymi.

Moskwa, 14. 4. (PAT). Z różnych okolic kraju nadchodzą wiadomości, iż tajne wybory **stały się jawnymi.** W miejscowości Kingisiesz obwodu leningradzkiego, członek rejonowego komitetu partyjnego Pietruchin wyjaśniając ordynację wyborczą, **polecił głosującym listę kandydatów przed wrzuceniem do skrzynki, podpisywać nazwiskami,** ażeby komisja wyborcza mogła ustalić, **kto z komunistów brał udział w wyborach.**

Miejski komitet partyjny w Pietropawłosku, chcąc podpisać się przed władzami wzorowym przeprowadzeniem wyborów, w przeddzień wyborów urządził **próbę generalną i dopiero po takiej repetycji następnego dnia odbyły się wybory.** W podobny sposób zostały przeprowadzone **wybory do organizacji partyjnej w fabryce w Omsku.**

Baldwin zapowiedział ustąpienie

i zebrał dowody uznania nawet od przeciwników

Londyn, 14. 4. (PAT.) W swoim okręgu wyborczym w Bewdley w hrabstwie Worcester, premier Baldwin wygłosił w ub. sobotę przemówienie na zebraniu konserwatystów. W przemówieniu tym premier po raz pierwszy **oficjalnie oświadczył o swoim zamiarze ustąpienia ze stanowiska szefa rządu.** Ten fakt podchwycony został dzisiaj przez całą prasę angielską, która bez różnicy odcieni **składa ustępującemu niezadługo premierowi należny mu hołd.**

Naczelny organ opinii brytyjskiej „Times" w długim artykule wstępnym, poświęconym ustępującemu premierowi, twierdzi, iż z ministra nieznanego poza granicami Anglii, a przed 15-tu laty nawet mało znanego we własnym kraju, stał się on **mężem stanu, którego nazwisko przynosi honor i autorytet wszędzie tam, gdzie sięga wpływ brytyjski.** „Times" wyraża nadzieję, iż nawet po ustąpieniu z czynnego życia politycznego **usługi Baldwina nie będą stracone dla kraju.** Ostatnie słowa premiera były ostrzeżeniem przed plagą komunizmu i faszyzmu i przemawiały za postępem dokonywującym się **drogą ewolucji a nie drogą gwałtownego przewrotu.**

„Daily Telegraph" podnosi, że dobrowolne zrzeczenie się stanowiska premiera **jest dowodem podporządkowania swych własnych interesów sprawom narodu, co charakteryzowało całą karierę Baldwina.**

Najbardziej znamiennym jest głos organu **opozycji** Labour Party **„Daily Heralda",** który pisze m. in.: Niezależnie od tego, co myślimy o poglądach premiera Baldwina, **jego osoba polityczna w ostatnich latach była niemal zawsze bez skazy.** Ci, którzy są jego przeciwnikami, najlepiej o tym wiedzą. Jego decyzja wycofania się z czynnego życia politycznego, **gdy jest on u szczytu władzy, stanowi dalszy dowód jego mądrości.**

Energiczna akcja władz

w kierunku podniesienia stanu sanitarnego Polski.

Warszawa, 14. 4. (PAT) Minister Opieki Społecznej, w dążeniu do polepszenia warunków sanitarnych i zdrowotnych kraju, wydał do wojewodów i starostów okólnik, wskazujący na istniejące w tej dziedzinie **braki i konieczność ich usunięcia** drogą planowej akcji władz i współdziałania społeczeństwa.

Stan sanitarny wszystkich osiedli w państwie pozostawia na ogół **wiele do życzenia.** Ulice, place i budynki w miastach są często zaniedbane, a nawet brudne, w wielu wsiach **brak najniezbędniejszych urządzeń sanitarnych,** jak studnie, ustępów, gnojowiska itp. Taki stan rzeczy nie może trwać dłużej i należy dołożyć wszelkich wysiłków, aby obowiązek porządku i czystości rzeczywiście był przestrzegany.

Okólnik zaleca wznowienie **energicznej akcji inspekcyjnej** oraz wydanie niezbędnych zarządzeń, polecających uporządkowanie ulic, placów, targowisk, odnowienie domów, utrzymanie ich w czystości oraz doprowadzenie do należytego stanu podwórek, studzień, ustępów i gnojowisk. **Przełożeni gmin oraz właściciele nieruchomości będą** — w myśl obowiązujących przepisów — **osobiście odpowiedzialni za należyte wykonanie tych zarządzeń.**

Podjęta przez ministra opieki społecznej, jako szef służby zdrowia w państwie, **energiczna akcja władzy,** poparta zrozumieniem i współdziałaniem społeczeństwa, **wpłynie nie tylko na poprawę stanu sanitarnego osiedli i stanu zdrowotnego ludności, ale podniesie także ogólny poziom kultury i oddziała korzystnie na zwiększenie zatrudnienia.** W ten sposób zarządzenia te pośrednio przyczynią się również do ogólnej poprawy warunków gospodarczych kraju.

Bezwzględna walka

dwóch organizacyj sanacyjnych

działających wśród młodzieży wiejskiej.

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.). W Warszawie odbyły się obrady zarządu głównego **Zw. Młodzieży Ludowej,** pozostającego pod wpływami **byłego wicemarszałka sejmu Polakiewicza.** Niektóre uchwały „zielonych koszul" zasługują na uwagę.

M. in. postanowiono przedłożyć czynnikom rządowym **memoriał ze skargą na centralny komitet do spraw młodzieżowych,** który — jak twierdzi uchwała — darzy specjalną opieką **konkurencyjny Związek Młodej Wsi. Instruktorzy, opłacani z funduszów publicznych, rozbijają często koła Zw. Młodzieży Ludowej.**

Zarząd główny „zielonych koszul" postanowił zwrócić się do wszystkich organizacyj młodzieżowych na wsi z propozycją **sfederowania względnie współdziałania na płaszczyźnie programu prac gospodarczych i kulturalnych,** z wykluczeniem oddziaływania partyj politycznych. Od rozmów tych wyłączony będzie tylko Zw. Młodej Wsi (również sanacyjna organizacja) dopóki będzie ona tolerować na stanowiskach kierowniczych ludzi, którzy stoją pod **publicznym zarzutem uprawiania korupcji i deprawacji.** (Takie samo deprawoanie młodzieży zarzucano swego czasu p. Polakiewiczowi. — Red).

Następnie „zielone koszule" skarżą się, że działacze Zw. Młodej Wsi stosują wobec nich **terror,** przy czym **„nadużywa się nazwiska ministra rolnictwa"** oraz, że ulegają oni wpływowi grupy politycznej **„naprawiaczy".**

Uchwały te świadczą o **bezpardonowej walce,** jaką sanacyjne „zielone koszule" p. Polakiewicza wypowiedziały sanacyjnemu Zw. Młodzieży Wsi. (r)

Brzytwą chciał zarżnąć przyjaciela.

Toruń. Na ławie oskarżonych przed toruńskim sądem okręgowym zasiadł 23-letni **Józef Miga,** z zawodu robotnik rolny z Pływaczewa w pow. wąbrzeskim, oskarżony o usiłowanie zabójstwa na osobie przyjaciela 20-letniego **Wincentego Siembrzucha.**

Jak wynikało z aktu oskarżenia, w dniu 8 grudnia ub. r. odbywała się we wsi zabawa taneczna, na którą wybierali się obaj koledzy. W czasie, gdy Siembrzuch przygotowywał się do zabawy, przybył Miga, który w pewnej chwili spostrzegł, leżące obok pieniądze i wówczas żądza zdobycia pieniędzy zamroczyła go zupełnie. Nie namyślając się długo, chwycił potworny parobczak brzytwę i korzystając z tego, że kolega wdziewa na siebie koszulę i nic nie widzi — zadał mu kilka ciosów brzytwą w szyję. Na szczęście ciosy te nie były śmiertelne i Siembrzuch, wyrwawszy się „przyjacielowi", z okropnym krzykiem wypadł z mieszkania, alarmując wszystkich domowników, którzy zbrodniczego parobczaka schwycili, zawiadamiając jednocześnie policję.

Na onegdajszej rozprawie Miga przyznał się do popełnionego czynu, twierdząc, że **chciał zabrać 13 zł,** a brzytwy użył tylko do postraszenia kolegi.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy, **sąd skazał Józefa Migę na 5 lat więzienia i pozbawienie praw obywatelskich przez 6 lat.**

Młodzi Ukraińcy „nie uznają"

polskich wyroków sądowych.

Brody. Wieś Hryczowole była widownią niebywałych zajść. We wsi tej Starorusini posiadają dom, w którym znajduje się czytelnia im. Kaczkowskiego. W roku ubiegłym grupa mołojców ukraińskich wtargnęła do lokalu i przy użyciu przemocy zainstalowała tam „Proświtę" i ukraińską spółdzielnię. Na skutek skargi odbyła się rozprawa w sądzie łopatyńskim, zakończona wyrokiem, nakazującym oddanie lokalu w posiadanie prawowitym właścicielom, tj. Starorusinom.

Dnia 3 kwietnia br. przybył do Hryczowoli komornik sądowy i **oddał dom w posiadanie Starorusinów.**

W godzinę po odejściu komornika Ukraińcy włamali się do domu i wnieśli z powrotem swoje rzeczy, nie uznając wyroku władzy sądowej(!).

Sprawą tą zajął się prokurator, na którego polecenie zajechał do Hryczowoli oddział policji, który przywrócił stan prawny. **7-miu podżegaczy aresztowano.** Jeden z nich, przewodniczący Proświty Iwan Kwaśnica, wraz z kilku innymi zbiegł i ukrywał się w lesie przez kilka dni.

Sierp, młot i czapka frygijska.

Paryż, 14. 4. (PAT). Umieszczanie przez robotników, pracujących na wystawie, **sztandarów trójkolorowych francuskich, zaopatrzonych w oznaki partii, komunistycznej (sierp i młot) oraz czapkę frygijską,** symbolizującą partię radykalną, wywołuje duże poruszenie w sferach parlamentarnych, zwłaszcza wśród deputowanych prawicowych. W związku z tym dep. Roulleaux-Dugage zwrócił się do prezydium rady ministrów o wyznaczenie terminu, w którym premier Blum mógłby przyjąć delegację, złożoną z 14 deputowanych prawicowych, którzy pragnęliby zwrócić uwagę rządu na te fakty.

Należy zauważyć, iż sprawa umieszczania sztandarów z godłami rewolucyjnymi była również poruszana na radzie naczelnej konfederacji generalnej pracy, która postanowiła wydelegować specjalną delegację do robotników wystawowych celem wyjaśnienia im, że tego rodzaju wystąpienia **mogą tylko zaszkodzić powodzeniu wystawy.**

Ley w Rzymie.

Rzym, 14. 4. (PAT). Do Rzymu przybył szef niemieckiego frontu pracy dr Ley. **Dr Ley złożył wizytę ministrowi spraw zagranicznych Ciano i sekretarzowi generalnemu partii faszystowskiej Starace.**

Lynch.

Nowy Jork, 14. 4. (PAT). Jak donoszą z Grenady w stanie Missisipi, tłum napadł na więzienie, gdzie osadzeni byli 2 murzyni, którzy popełnili morderstwo na osobie białego człowieka. Tłum **wywlókł murzynów z celi, przywiązał do belek i spalił.**

Czy Fordowi grozi więzienie?

Waszyngton, 14. 4. (PAT). Jak podaje Agencja Reutera, Henryk Ford stał się obecnie podmiotem prawa Wagnera, przewidującego, jak wiadomo, **karę więzienia dla pracodawców, odmawiających zbiorowych rokowań ze swymi pracownikami.**

Nie jest wykluczone, że w myśl tego prawa **Ford zostanie uwięziony za złożone ostatnio deklarację antysyndykalne** (przeciwzwiązkowe).

Przed dwudziestupięciu laty

(Dokończenie ze strony 5-tej).

minutę. Pędząc taką nadmierną szybkością, statek olbrzym znalazł się nagle o godzinie 11,40 w nocy w obliczu jeszcze potężniejszego olbrzyma — góry lodowej o wysokości 150 m.

Kapitan statku stojący na pomoście wydał rozkaz „niebezpieczeństwo stop", a potem zaraz padła komenda „pełną parą wstecz!" Szybkość i rozpęd statku były jednak za wielkie, ażeby można było od razu zahamować olbrzyma. Co prawda w ostatniej chwili udało się dzięki przytomności umysłu kapitana statkiem tak pokierować, iż nie wjechał on wprost na potężną górę lodową. Manewr udał się zatem, ale mimo to nadspodziewanie nie udało się uniknąć katastrofy. Góra lodowa bowiem poza wystającą częścią ponad wodą, miała odnogę w głębi morza, z którą zderzył się okręt. Nastąpił lekki wstrząs. Kolos zadrgał. Żaden z pasażerów, ani z załogi jednak nie przypuszczał, że był to dla statku śmiertelny cios, który wstrzymał w biegu okręt.

W niektórych kabinach zabłysło światło. Zaniepokojeni pasażerowie zapytują się członków załogi, dlaczego statek się zatrzymał? Nikt jednak nie potrafi na to odpowiedzieć. W palarni siedzi kilku graczy przy pokerze. I oni odczuli lekki wstrząs, a potem patrząc przez okno, zauważyli wysoką górę lodową, którą właśnie mijali. „Ale „Titanic" nie może zatonąć" — takie padają głosy i gra odbywa się w dalszym ciągu.

Tymczasem inżynierowie zeszli do kotłowni i stwierdzili, że ostrze góry lodowej znajdującej się pod wodą przecięło kadłub „Titanica" na przestrzeni 100 m. Woda przez szczeliny dostawała się do wnętrza.

„TITANIC" TONIE.

Teraz dopiero uświadomiono sobie grozę sytuacji wśród załogi statku. Pokłady i kabiny ożywiają się. Palacze biegają. Zalane bowiem są kotłownie. Wielkie pompami starają się członkowie załogi usunąć wodę. Daremny to jednak był trud wobec olbrzymiej masy napływających wód i statek powoli zaczynał tonąć. Radio-telegrafiści wzywają pomocy, rozsyłając w eter znaki S. O. S. Pasażerowie początkowo nie mogą uwierzyć, że statek tonie. Przecież wstrząs był taki lekki, powiadają. Ale niema żadnego ratunku! Już przygotowuje się łodzie ratunkowe i w 45 minutach po zderzeniu pada rozkaz **„Kobiety i dzieci do łodzi!"** Zakładają im pasy ratunkowe. Następują czułe i bolesne sceny pożegnania z najdroższymi, pozostałymi jeszcze na statku członkami rodzin. Potem spuszczają pierwszą łódź ratunkową na wodę. Morze jest zupełnie spokojne, tak, że nikt nie jest w stanie pojąć, że statek skazany jest na zagładę. Dlatego w pierwszej łodzi ratunkowej, w której znalazłoby pomieszczenie 65 osób, znalazło się tylko 28 pasażerów.

Dopiero, gdy rakiety unoszą się w górę i statek z lekka zaczyna się przechylać, panika ogarnia pasażerów. Doceniają nagle niebezpieczeństwo i zdają sobie sprawę, że stracić mogą życie. Wszystko teraz garnie się od razu do łodzi ratunkowych. Oficerowie z rewolwerem w ręku utrzymują porządek i ostro występują przeciw jednostkom bezwzględnym, nie liczącym się z resztą pasażerów. Okazuje się, że **za mało jest łodzi ratunkowych.** Przy budowie statku-olbrzyma pomyślano o największym komforcie: urządzono place tenisowe, baseny pływackie, bary, sale do gry a nawet sale, mogące pomieścić z górą 5.000 osób, natomiast nie przywiązano wagi do łodzi ratunkowych. W kilkunastu łodziach bowiem mogło znaleźć miejsce **najwięcej 1.200 osób,** podczas gdy statek wraz z załogą mógł zabrać 4.000 osób.

DO OSTATNIEJ CHWILI NA POSTERUNKU!

Z niezwykłym bohaterstwem i poświęceniem załoga spełnia swe ciężkie obowiązki. Wszyscy do ostatniej chwili wytrwali na posterunku. Maszyniści i inżynierowie bezustannie pracowali przy pompach, starając się resztkami sił i energii utrzymać jeszcze statek na powierzchni. Zdają oni sobie sprawę z tego, że skoro okręt tonie, to i dla nich niema żadnego ratunku. Widzą katastrofę, a jednak pracują dalej. Wśród nich znajduje się inżynier Andrews, który wybudował olbrzymi statek. **Orkiestra gra bezustannie.** Dźwięki wesołej muzyki nie są jednak w stanie zmniejszyć paniki.

Po dwóch godzinach od chwili katastrofalnego zderzenia — o godz. 1,45 w nocy — dziób okrętu głęboko zanurza się w wodzie. Ku niebu sterczą gigantyczne śruby statku. Zbliżają się ostatnie chwile. Pół godziny później o godz. 2,17 radiotelegrafista ostatnia nadaje depeszę iskrową. Kapitan jeszcze stoi na pomoście, aż nagle i on ginie w falach. Inni sami rzucają się w lodowatą toń. Przez chwilę statek „Titanic" staje pionowo, krótko potem w głębi oceanu znalazł swój grób. O godz. 2,20 już nie było śladu po wspaniałym okręcie.

Krwawy napad rabunkowy.

Bandyci zrabowali 1.200 zł., banknot 10 dolarowy i 5 weksli na 1.000 zł.

Inowrocław. W nocy z 12 na 13 bm. około godziny pół do pierwszej, wtargnęło 3 bandytów, wyłamując okno, do mieszkania **Teofila Tuzika we wsi Przyjma pow. konińskiego.** Rabusie, **po zamordowaniu Tuzika uderzeniem siekiery, zrabowali 1.200 zł** w monetach 10, 5 i 2 złotowych, 1 banknot 10 dolarowy i 5 weksli in blanco, wystawionych z podpisami: Franc Tuzika i z żyrem Władysławy Grzebielucha na 400 zł, z wystawienia Kaz. Przybylskiego na 200 zł, z wystawienia Anieli Okonowskiej, z żyrem Jana Okonowskiego na 100 zł, z wystawienia Marcelego Maceli na 200 zł i z wystawienia Kaz. Kałużnego na 100 zł oraz kilka kwitów na nazwisko zamordowanego Tuzika, wydanych przez właściciela młyna w Golinie, Stan. Szumińskiego.

Mordercy pozostawili na miejscu narzędzie mordu siekierę, a w ogródku przed domem znaleziono 7 wystrzelonych łusek, kal. 7,65.

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 14. 4. (PAT) P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj prezesa rady ministrów gen. Sławoj-Składkowskiego, który referował o bieżących pracach rządu.

Warszawa, 14. 4. (PAT) W dniu 13 bm. odbyła się w salonie reprezentacyjnym szefa sztabu głównego **dekoracja oficerów polskich orderem Legii Honorowej.** Szef sztabu głównego gen. Stachiewicz, jako „Wielki oficer" Legii Honorowej, dekorował **gen. Malinowskiego Tadeusza i gen. Wieniawę-Długoszewskiego Bolesława** komandorią orderu Legii Honorowej, pozostałych zaś kilku oficerów udekorował francuski attaché wojskowy gen. Musse.

Zakopane, 14. 4. (PAT) Przybyła do Zakopanego wycieczka 5-ciu dyrektorów biur podróży z Niemiec, z okręgu śląskiego. Celem wycieczki jest poznanie wartości turystycznych Tatr polskich. Goście zwiedzili Morskie Oko, dolinę Kościeliską i kolejkę linową.

Bibuła w synagodze.

Ryga, 14. 4. (PAT) Z Kowna donoszą, że w miasteczku Airogała policja znalazła w synagodze **pod mównicą dużą ilość bibuły komunistycznej.**

Przelot na Hawaje.

Nowy Jork, 14. 4. (PAT) We wtorek dokonano pierwszego przelotu grupowego z Kalifornii na Hawaje. Dwanaście samolotów marynarki amerykańskiej **z załogą 78 ludzi wystartowało z San Diego i lądowało w Honolulu. Przelot trwał 21 godzin i 25 minut.**

De la Rocque stawia kandydaturę swej partii.

Paryż, 14. 4. (PAT) Płk. de la Rocque, która dotychczas **powstrzymywała się od** kandydat francuskiej partii społecznej, **udziału w wyborach,** zajął **pierwsze miejsce w wyborach uzupełniających do izby deputowanych w okręgu Mortain.** W związku z tym wysunęła się sprawa ustosunkowania się innych partyj prawicowych do kandydata partii społecznej **dr. Gautier.** Pomimo pewnej niechęci, istniejącej w szeregach niektórych ugrupowań społecznych i centrowych do partii społecznej, przeważyła zasada solidarności tzw. obozu narodowego, to też największe ugrupowanie prawicowe, federacja republikańska, postanowiła wycofać swego kandydata przy głosowaniu balotażowym i **poprzeć kandydata partii społecznej.**

Co w tym zdaniu razi Czechów?

Berlin, 14. 4. (PAT). Niemieckie biuro informacyjne donosi **z Pragi:** W witrynach sklepów filatelistycznych ukazały się znowu znaczki niemieckie z wizerunkiem kanclerza Rzeszy Hitlera. Zwraca uwagę, że zdanie będące wyjątkiem z „Mein Kampf" — **„Kto chce swój naród prowadzić — musi myśleć bohatersko"** — umieszczone na każdym znaczku, **zasłonięte jest paskiem papieru(!).**

Dwie ofiary tragedii miłosnej.

Poznań, 14. 4. (PAT) W Racoborowie (pow. krotoszyński) wydarzyła się krwawa tragedia. W czasie sprzeczki 23-letni Marian Pestka strzelił do swej narzeczonej 22-letniej Katarzyny Grędówny, po czym pozbawił się życia wystrzałem w skroń. Stan rannej jest beznadziejny.

Świętokradztwo w Jutrosinie

Poznań, 14. 4. (PAT) Do kościoła parafialnego w Jutrosinie wtargnął nocą nieznany osobnik, który rozbił dwie skarbonki i zbiegł z łupem, wynoszącym zaledwie 8 złotych. Policja wszczęła pościg za świętokradcą przy pomocy psa policyjnego.

PROGRAMY RADIOWE

Czwartek, 15 kwietnia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,30: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". **6,33:** Gimnastyka. **6,50:** Muzyka (płyty). **7,15:** Dziennik poranny. **8,00:** Audycja dla szkół. **11,30:** Poranek szkolny dla młodzieży szkół powszechnej Transmisja z Filharmonii Warszawskiej. Wykonawcy: Orkiestra pod dyrek. Józefa Ozimińskiego, Jan Dworakowski — skrzypce. Program omówi prof. Tadeusz Mayzner. **11,57:** Sygnał czasu. **12,03:** Lekka muzyka włoska — w wyk. Koła Mandolinistów Polskiej YMCA. pod dyr. Romana Kozika (z Krakowa). **12,40:** Dziennik południowy. **15,00:** Wiadomości gospodarcze. **16,20:** „Chwilka pytań" — audycja dla dzieci starszych. **17,00:** „Walka z gruźlicą" — dialog. **17,15:** Ignacy Feliks Dobrzyński: Sekstet Es-dur op. 39 na 2 skrzypiec, altówkę, 2 wiolonczele i kontrabas. **17,45:** „Książka Jana Bułhaka o Wilnie" — dr Antoni Wieczorek (z Katowic). **18,00:** Pogadanka aktualna. **18,10:** Przemówienie Inspektora WF. i PW. (z Katowic). **18,15:** Komunikat śniegowy (z Krakowa). **18,17:** Wiadomości sportowe. **18,50:** Pogadanka aktualna. **19,00:** Oryginalny Teatr Wyobraźni: Słuchowisko Maxa Witta pt. „Czarne tulipany" (z Wilna). **19,40:** Arie i pieśni odśpiewa Sergiusz Benoni. Akomp. prof. Ludwik Urstein. **20,00:** Muzyka lekka w wyk. ork. wojskowej pod dyr. kpt. Maksymiliana Chmielewicza (z Poznania). **20,30:** „U Eskimosów" — pogadanka. **20,45:** Dziennik wieczorny. **20,55:** Pogadanka aktualna. **21,00:** „Sylwetki kompozytorów polskich". Stefan Bolesław Poradowski (z Poznania). Wykonawcy: Zdzisław Jahnke — I skrzypce, Władysław Witkowski — II skrzypce, Tadeusz Szulc — altówka, Dezyderiusz Danczowski — wiolonczela, Aleksander Karpacki — śpiew, Jan Rakowski — viola d'amore, Władysław Raczkowski — akomp. **21,45:** „W ogródku wiedeńskim" — wyk. Krakowski Kwartet Schrammla.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 7,25: Parę informacyj. **7,30:** Muzyka (płyty) z Warszawy. **12,50:** „Lizawki dla łowiska — pog. roln. **13,00:** Orkiestry i soliści (płyty). **15,15:** Chór Dana (płyty). **15,35:** Życie kulturalne Pomorza. **15,40:** Wariacja na temat Paganiniego (płyty). **16,05: Wnuk Kazimierza Wielkiego na zamku bydgoskim — felieton w opracowaniu Józefa Wolfa (ze studia w Bydgoszczy). 16,35:** Piosenki (płyty) z Warszawy. **18,25:** Rezerwa. **18,35:** Melodie ludowe i piosenki żołnierskie (płyty). **18,45:** Program na jutro. **20,40:** Tańce piosenki (płyta — za płytą).

ZAGRANICA.

Lipsk. 19,00: Koncert orkiestrowy. **Poste Parisien. 20,20:** „Rendez-vous w Bukareszcie" — wyk. ork. cygańska. **Radio Romania. 20,15:** Koncert symfoniczny z Ateneum. **Budapeszt. 21,55:** Koncert ork. operowej. **Tuluza. 21,10:** Muzyka taneczna. **Deutschlandsender. 22,30:** Nocna muzyka. **Frankfurt. 22,30:** Muzyka taneczna. **Frankfurt. 23,00:** Muzyka współczesna. **Frankfurt. 24,00:** Koncert nocny.

Uroczystości bydgoskie ku czci Wyczółkowskiego — w radio.

Dzisiaj, w środę, 14 bm. o godz. 18 będzie mówił z Warszawy na ogólnopolskiej fali radiowej naczelnik wydziału kultury i sztuki w ministerstwie WR. i OP. dr Zawistowski o uroczystościach ku czci Leona Wyczółkowskiego, które w ub. sobotę i nie-

Ważniejsze audycje Rozgłośni Pomorskiej.

W czwartek, o godz. 12,50 przed mikrofonem toruńskim dr inż. Leon Ossowski wygłosi pogadankę rolniczą pt. „Lizawki dla łowiska". Prelegent zwróci uwagę rolników-hodowców na niedocenianą wartość urządzania dla zwierzyny łownej lizawek. Jak dowiodło doświadczenie, podawanie zwierzynie soli do lizania wpływa bardzo korzystnie na jej rozwój i przyczynia się do utrzymania jej w terenie. Jak zakładać lizawki, by dały one rolnikowi-hodowcy pożądane korzyści przez podniesienie zdrowotności i jakości zwierzyny, dowiemy się z pogadanki dr. Ossowskiego.

O godz. 16,05: nada Bydgoszcz felieton Józefa Wolfa pt. „Wnuk Kazimierza Wielkiego na zamku bydgoskim". Audycja ta, zaczerpnięta ze starych kronik bydgoskich rzuci ciekawe światło na przeszłość historyczną Bydgoszczy i pozwoli innym okiem patrzeć na zabytki przeszłości, z którymi wiążę się mnóstwo wspomnień.

Niektóre nowości

przemysłu metalowego na Targach Poznańskich.

Nie sposób wymienić wszystkich nowości technicznych, jakie ujrzymy na tegorocznych Targach Poznańskich, albowiem wśród kilku milionów artykułów wystawionych nie ma rzeczy, któreby nie były nowe. Pragniemy jednakże wymienić kilka specjalnych artykułów, dotychczas w kraju nie wytwarzanych, które przemysł krajowy po raz pierwszy pokaże na Targach. Wymienimy m. in. specjalne rury żeberkowe, stalowo-kute do wysokich ciśnień, używane przy instalacjach ogrzewniczych i chłodniczych, które mogą być spawane bez połączeń kołnierzowych; aparaty Turbo-Calor, rozwiązujące zagadnienie ogrzewania bez stosowania silników elektrycznych dla wentylatorów przy ciśnieniu pary od 0,3—12 atm.; narzędzia pneumatyczne, m. in. typy młotków do podwozi kolejowych; specjalne kotły do ogrzewania centralnego na węgiel z rusztami chłodzonymi wodą i doprowadzeniem do paleniska wtórnego powietrza ogrzanego; specjalna stal, dawniej używana wyłącznie dla celów zbrojeniowych z większą od zwykłej wytrzymałością, o 50% zmniejszającą koszty konstrukcji, dla konstrukcji żelbetowej skręcana na zimno z dwóch prętów; pompy samo-zasycające, dotychczas w Polsce nie fabrykowane, pompy próżniowe do 97,7% próżni, wiertarki z napędem elektrycznym, nie posiadające ani pasów ani kół zębatych, płyty żeliwne do wykładania podłóg, podwodne trójfazowe agregaty pompowe; urządzenia najnowszego typu wodociągów, specjalne pompy dla nafty, benzyny i gęstych olei, ropy, smoły oraz specjalne pompy dla pompowania brudnej wody z piaskiem przy pracach budowlanych i drogowych. Pierwsza w Europie fabryka skroplonego gazu ziemnego, znajdująca się w Polsce, wystawia ten produkt używany dla celów opału, oświetlenia, fabrycznych celów, termicznej obróbki metali, nawęglania gazów do popędu motorów i przeróbki chemicznej. Dalej ujrzymy nowe typy strugarek do obróbki drzewa, których noże na wrzecionach są obciągane na maszynie podczas ruchu, bez potrzeby ich zdejmowania; najnowsze typy szlifiarek taśmowych, automatyczne ostrzarki dla pił tarczowych, trakowych oraz tasiem piłowych, które ostrzą każdy ząb o dowolnym profilu i dowolnej podziałce, pozwalając na proste i skośne ostrzenie; rozmaite tkaniny filtracyjne i techniczne pasy pędne z sierści wielbłądziej, jedwabne, bezkońcowe; krążki wielbłądzie do pras kakaowych, maszyny młyńskie do wymiału kasz grysikowych z powiększoną wydajnością do 40% w porównaniu do dotychczas istniejących; elektryczne mierniki temperatur od 0—1600°, nie wymagające żadnej obsługi; walizki montażowe; kieszonkowe indúktorowe opornościomierze i szereg innych teletechnicznych instrumentów, dotychczas w Polsce niewytwarzanych; rozmaite lodownie ulepszonych typów, również po raz pierwszy wystawiane; bardzo ciekawe żeliwo ciągliwe o czarnym rdzeniu, którego własności technologiczne i mechaniczne umożliwiają produkcję szeregu artykułów dawniej sprowadzanych z zagranicy; najróżniejsze nowe, nie wytwarzane jeszcze narzędzia i maszyny dla przemysłu rzeźnicko-bekoniarskiego, aparaty do zastrzykiwania solanki, piece bekoniarskie, chłodnie smalcu i szereg innych.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 14 kwietnia 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Opieki św. Józefa.
Jutro: Anastazji Rzymianki m.
Wschód słońca o godzinie 5.06.
Zachód słońca o godzinie 18.56.

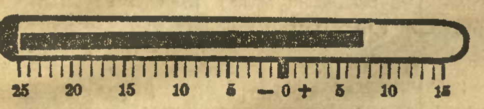
Stan pogody.

Rozpogodzenie się.

W całej niemal Polsce utrzymywała się pogoda słoneczna o zmiennym zachmurzeniu z większymi rozpogodzeniami na Polesiu i w wileńskim, a z zanikającymi deszczami na Pokuciu. Temperatura o godz. 14 wynosiła: 6 w Gdyni, 7 w Pucku, 9 we Lwowie, 10 w Poznaniu i Bydgoszczy, Wilnie, Łodzi, Kielcach, Łucku i Zaleszczykach, 11 w Warszawie, Lublinie, Pińsku i Białymstoku, 12 w Kaliszu, Cieszynie i Katowicach, a 13 w Krakowie, Przemyślu i Zakopanem. Na Hali Gąsienicowej notowano o tej porze 4 stopnie. Dziś rano w Bydgoszczy pochmurno, lecz cieplej. Przewidywany przebieg pogody: na ogół pogoda słoneczna i ciepła, rankiem miejscami chmurno lub mglisto. Słabe wiatry z kierunków wschodnich.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK od 12—18 kwietnia:

1) Apteka Piastowska, Śniadeckich 49, telefon 3682.
2) Apteka pod Złotym Orłem, Rynek Marsz. Piłsudskiego 1, tel. 3098.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

Muzeum Miejskie otwarte codziennie od godz. 9 do 16. W niedzielę i święta od 11 do 14. Wystawa drzeworytów Stefana Mrożewskiego.

—o—

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w środę i jutro w czwartek **„LUDZIE NA KRZE"**, sztuka Wernera.

W sobotę wchodzi na repertuar naszej sceny arcywesoła komedia spółki autorskiej Szanto i Szecsen'a pt. **„TEMPO 120"**, z której próby pod reżyserją J. Szyndlera dobiegają końca. Rzecz ta, grana ostatnio na scenie poznańskiej zdobyła sobie wybitne powodzenie dzięki niezwykle wesołej treści, arcyzabawnym sytuacjom i dowcipowi słownemu. W głównych rolach ujrzymy pp.: Michalską, Morozowiczową, Ślaską, Dytrycha, Gajdeckiego, Iwańskiego, Jaglarza, Koczanowicza, Leśniowskiego, Lochmana, Nowakowskiego, Połońskiego, Serwińskiego i Ziemskiego.

W niedzielę po południu o godz. 16-ej po cenach zniżonych ukaże się sztuka Wernera **„LUDZIE NA KRZE"** w koncertowej grze zespołu.

*

W środę, dnia 14 bm. o godz. 18,00 Rozgłośnia warszawska nada na fali ogólnopolskiej reportaż dr. W. Zawistowskiego pt. **„Bydgoszcz w hołdzie Wyczółkowskiemu".**

—x—

Informacje „Orbisu"

Wycieczka do Wrocławia

na Targi Wrocławskie 5—10 maja. Cena zł 100 w klasie III, zł 115 w klasie II.

Informacje i zapisy w „Orbisie", ulica Dworcowa 2, tel 36-67. (5119

— **W związku z wykładaniem trucizny na szczury,** pojawili się domokrążcy, którzy powołują się, że zostali rzekomo przez Związek Drogerzystów wysłani celem wykładania tejże trutki. Związek Drogerzystów komunikuje nam ,że nikogo nie upoważniał do nieetycznego i nachalnego systemu kolendowania po domach z trutką na szczury. Jedynie z swej strony zaznacza, że stosownie do zarządzenia Urzędu Zdrowia odpowiednią trutkę nabyć można bezpośrednio w każdej drogerii, na którą otrzymuje się odpowiednie pokwitowanie, które należy starannie przechować dla okazania organom kontrolnym. (6996

— **Najstarsze miejscowe stowarzyszenie hodowców drobiu rasowego** (założone w 1891 r.) wybrało swoim prezesem — w miejsce śp. Stanisława Ziętaka — p. Brunona Hutha. Wiceprezesurę objął p. Wilhelm Finger.

Zdefraudował jednego złotego i 20 groszy

Urzędnik pocztowy skazany na pół roku więzienia.

Jaskrawe światło na ciężkie warunki życia niższych urzędników państwowych i ich nędznego uposażenia rzuca rozprawa, która w dniu wczorajszym toczyła się przed trybunałem sądu okręgowego w Bydgoszczy. Oskarżony był o sprzeniewierzenie kwoty 1,20 zł były **urzędnik pocztowy 29-letni Stanisław Reiser z Szamocina.** Reiser zajęty jako kontraktowy pracownik w Urzędzie Pocztowo-Telegraficznym w Szamocinie, przyjął zamówienie na rozmowę telefoniczną z Bydgoszczy, jednak zainkasowanej za rozmowę należności do kasy nie odprowadził, lecz ją sobie przywłaszczył. Dla zatarcia śladów sprzeniewierzenia, urzędnik wymazał zapisaną w dzienniku ruchu telefonicznego notatkę o przeprowadzonej rozmowie.

Przed sądem oskarżony z pełną skruchą przyznał się do winy. Mając chore dziecko w domu, nie miał pieniędzy na kupno lekarstwa, więc zatrzymał sobie zainkasowaną kwotę i kupił medycynę. Pensja jego była bardzo niska i zaledwie starczyła na utrzymanie rodziny. Pobierał miesięcznie 130 złotych, mając ukończone wykształcenie gimnazjalne i maturę.

Świadek Antoni Piaskowski, **naczelnik Urzędu Pocztowego w Szamocinie** wystawił oskarżonemu jak najlepsze świadectwo, przedstawiając go jako solidnego i gorliwego pracownika. Zastępywał on często naczelnika.

Po przemówieniu obrońcy p. **mec. Cielucha** sąd wydał wyrok skazującw Reisera **na 6 miesięcy z zawieszeniem** wykonania kary. Sąd przy wymiarze kary uwzględnił że oskarżony nie chciał się wzbogacić a jedynie z uwagi na chorobę dziecka dopuścił się sprzeniewierzenia.

Banda cyganów pod kluczem.

Przed kilku dniami skradziono dwa konie **z majątku prokuratora Klewenhagena** w Wtelnie. Na skutek energicznych dochodzeń policji bydgoskiej i rozesłanych telefonogramów udało się przychwycić w Tucholi bandę cyganów, w posiadaniu której były skradzione konie, wartości tysiącá złotych. Bandę cyganów, złożoną z kilkunastu osób wskutek tego aresztowano. Herszt bandy cyganów Konstanty Szendler zdołał zbiec.

Nowy sukces policji bydgoskiej

Po żmudnych dochodzeniach udało się policji śledczej w Bydgoszczy wykryć sprawców włamania do **składu jubilerskiego p. Antoniego Kłosowskiego przy ul. Poznańskiej nr 4,** gdzie łupem włamywaczy padła biżuteria i zegarki wartości 12.000 zł. Aresztowano dwóch osławionych włamywaczy bydgoskich **Elikowskiego i Tymę,** którym zdołano odebrać większą część skradzionych przedmiotów i zwrócić złotnikowi. Bliższe szczegóły podamy w numerze jutrzejszym.

Zamach samobójczy bezrobotnego w lesie rynkowskim.

W dzisiejszą środę o godz. 8 rano targnął się na życie bezrobotny robotnik **45-letni Ignacy Speyer, zam. przy ul. Promenada 23.** W tym celu bezrobotny udał się do lasu rynkowskiego i zamierzał się powiesić. Jeden z przechodniów zauważył wiszącego na drzewie osobnika i natychmiast pośpieszył z pomocą, ratując mu życie. Zawezwaną karetką pogotowia ratunkowego przewieziono desperata do szpitala powiatowego, gdzie odzyskał przytomność.

—::—

— **Gdzie spotkamy się w czwartek, dnia 15 kwietnia wieczorem?** Na dancingu Polskiego Białego Krzyża, który odbędzie się o godz. 9 wieczorem w sali malinowej Hotelu Pod Orłem. (7079

Uwaga Zarządu Kat. Tow. Rob. Polskich.

Zebranie Prezesów i Sekretarzy Kat. Tow. Rob. Polskich Okręgu Bydgoszcz, odbędzie się w sobotę 17 bm. o godz. 18,30 w salce parafialnej przy par. N. Serca Jezusowego, Pl. Piastowski. Na porządku obrad sprawa przygotowania „Dnia robotnika katolickiego". Przybycie wszystkich Prezesów konieczne.

J. Cywiński
wiceprezes okręgu.

Ćwiczenia podoficerów i szeregowców rezerwy.

Rozplakatowane zostało obwieszczenie władz wojskowych o powołaniu podoficerów i szeregowców na ćwiczenia wojskowe w roku 1937-38.

Na zwyczajne ćwiczenia powołani zostaną podoficerowie i szeregowcy, którzy otrzymają **imienne karty powołania.**

Szczegółowe informacje są zawarte na plakatach.

Zebranie komendantów oplgaz domów.

Obwód miejski LOPP. podaje, że w ciągu miesiąca kwietnia br. odbędą się dalsze zebrania komendantów obrony przeciwgazowej dla następujących rejonów: w środę, 14 bm. o godz. 19 w salce Zw. Legionistów przy ul. Słowackiego 3 zebranie rejonu 11; w czwartek, 15 bm. o godz. 19 w szkole Piramowicza Pl. Kościeleckich zebranie rejonu 16; w piątek, 16 bm. o godz. 19 w Resursie Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej 13 zebranie rejonu 1; w piątek, 16 bm. o godz. 19 w ratuszu sala rady miejskiej, ul. Jezuicka 1 zebranie rejonu 2.

Obrona przeciwlotniczo-gazowa rodzin i domów mieszkalnych, to gwarancja bezpieczeństwa.

Zarząd obwodu miejskiego LOPP. apeluje do wszystkich pp. komendantów oplgaz domów o przybycie na zebranie w wyznaczonym terminie.

—::—

— **Centralna Kolejowa Poradnia Lekarska w Bydgoszczy,** gmach Dyrekcji PKP. przy ul. Dworcowej 63 zawiadamia pracowników kolejowych węzła bydgoskiego, którzy pragną dzieci swoje wysłać na kolonie letnie Rodziny Kolejowej o obowiązkowym ochronnym szczepieniu dzieci przeciw błonicy i tyfusowi. Szczepienie odbędzie się dnia 19 bm. od godz. 11—13, powtórne szczepienie dnia 26 bm. od godz. 11—13 na pokoju 5.

(—) **Dr Wojtkiewicz,**
kierownik Centralnej Przychodni.

— **Zarząd Stow. Techników Polskich** podaje do wiadomości, że w piątek, dnia 16 kwietnia 1937 r. punktualnie o godz. 20 w lokalu Stowarzyszenia, przy ul. Gimnazjalnej wygłosi p. inżynier Bolesław Ruminski odczyt pt. **„Organizacja naukowych badań chemicznych w Anglii, Belgii, Z. S. R. R. i Japonii".**

— **Dowódca i Korpus Oficerski pułku piechoty „dzieci bydgoskich"** zawiadamiają, że święto pułkowe, które przypada w dniu 26 kwietnia br. — pułk będzie obchodził w roku bieżącym w ścisłych ramach wewnętrznych.

Koncert Collegium Musicum.

Dyrekcja Miejskiego Konserwatorium Muzycznego w Bydgoszczy podaje do wiadomości, że V. w roku szkolnym 1936—37 **koncert Collegium Musicum przy Miejskim Konserwatorium Muzycznym** odbędzie się w niedzielę dnia 18 kwietnia br. o godz. 18 w auli Państw. Gimnazjum im. Marszałka Piłsudskiego, plac Wolności nr. 9. **Wykonawcy:** Jan Rakowski — viola d'amore, Edmund Rösler — fortepian, Halina Wojciechowska, Franciszek Kaźmierczak — skrzypce, Alfons Rösler — altówka, Zdzisława Wojciechowska — wiolonczela. W programie: utwory na viola d'amore oraz Brahmsa kwintet fortepianowy. Słowo wstępne wygłosi Alfons Rösler. Fortepian „Baby Grand" z firmy B. Sommerfeld. **Wstęp bezpłatny.** (7076

— **Niemieckie biuro paszportowe w Bydgoszczy** ma obecnie nowego kierownika. Dotychczasowy kierownik biura, sekretarz konsularny Fischer przeniesiony został do ambasady niemieckiej w Budapeszcie. Następcą jego w Bydgoszczy zamianował rząd Rzeszy konsula Engelmana z Gracu (Austrii).

Dział społeczny.

Jeszcze o nowej taryfie płac w przemyśle okręgu pomorsko-nadnoteckiego.

Od członków Związku Fabrykantów dowiadujemy się, że artykuł nasz o nowej taryfie płac, ustalonej dla ogólnego przemysłu w okręgu pomorsko-nadnoteckim, orzeczeniem Komisji Arbitrażowej został zrozumiany niewłaściwie. Wobec tego stwierdzamy raz jeszcze, że orzeczenie obowiązuje na razie tylko członków Okręgowego Związku Pracodawców Ziem Północno-Zachodnich. W stosunku do pracodawców niezrzeszonych albo zrzeszonych w innych związkach pracodawców taryfa ta obowiązywałaby dopiero po nadaniu jej mocy ogólnie obowiązującej, o co strony, zainteresowane arbitrażem, wniosły.

Niezależnie od tego Związek Fabrykantów — jak nas informują jego członkowie — kontynuuje akcję, podjętą przed przeszło tygodniem w kierunku unormowania płac w przedsiębiorstwach członków Związku Fabrykantów w Bydgoszczy, Powszechnego Związku Pracodawców oraz Związku Pracodawców w Starogardzie drogą zawarcia dobrowolnej umowy z robotniczymi związkami zawodowymi. O tej akcji został okręgowy inspektor pracy w Toruniu (a nie przewodniczący Komisji Arbitrażowej) przez Związek Fabrykantów zgodnie z ustalonymi zwyczajami powiadomiony.

Z ruchu Ch.Z. Z.

W piątek 16 bm. o godz. 18,30 odbędzie się zebranie **Chrześc. Związku Pracowników Miejskich** w hotelu „Lengning", Długa 37.

Sprawy bardzo ważne. Obecność wszystkich członków konieczna. **Zarząd.**

Sprawy sokole.

Sokół Żeński.

Dziś, środa 14 bm. o godz. 4,30 posiedzenie zarządu. Sprawy pilne i bardzo ważne. Komplet konieczny.

Biblioteka dziś otwarta od 6—7.

Członkinie niećwiczące, które chcą brać udział w zlocie związkowym w Katowicach od 26—29. VI. br. zgłoszą swój udział do 16 bm. w sekretariacie, na mocy którego zyska się zniżkę kolejowa.

Z życia towarzystw.

Środa, dnia 14 kwietnia.

Godz. 20,00: **Tow. Śpiewu „Halka".** Lekcja w restauracji Sportowej, ul. Marsz. Focha.
— **Związek Pracowników Kupieckich.** Zebranie plenarne w sekretariacie, ul. M. Focha 12. Ze względu na zjazd delegatów, który odbędzie się 2 maja, jak najliczniejszy udział członków konieczny.
— **Klub mandolinistów „Lutnia".** Lekcja oddz. II męsk., hotel Lengning, Długa 37.

Czwartek, dnia 15 kwietnia.

Godz. 19,30: **Zrzeszenie Absolwentów Szkół Dokszt. Zawodowo-Kupieckich.** Zebranie plenarne w auli gimnazjum kupieckiego, godz. 20,00: **Tow. Śpiewu „Halka".** Zebranie plenarne w lokalu ćwiczeń ul. Marsz. Focha.

Tabela loterii

I-szy dzień ciągnienia 3-ej klasy 38-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

50.000 zł.: 150083

15.000 zł.: 152387 174672

10.000 zł.: 47135 166084

5.000 zł.: 44518

2.000 zł.: 34759 70559 88178 113769 161198

1.000 zł.: 74483 75449 77059 190197 191796

500 zł.: 22025 63693 69140 71460 90073 116056 173139 188051

400 zł.: 15754 38916 39595 42714 69618 82827 97605 119143 129783 140624 186947 185059 188520

300 zł. 13544 17984 69962 71979 74178 74579 101530 108288 122069 136111 140275 149989 154742 174148 178840

250 zł.: 75 8898 10263 22008 22257 41645 43682 44376 55196 66715 93361 98820 113883 115172 123994 131826 147979 154412 167520 168454 171897 172068 180709 185729 191043

Wygrane po 200 zł.

63 799 831 1602 808 79 2182 362 66 4805 5028 864 6336 7782 888 8148 484 9446 739 10544 639 11043 978 12278 499 517 47 900 14 14225 88 789 15494 918 98 16678 17128 831 935 18388 19555 20436 64 592 817 25 982 21001 254 318 22 707 22934 23075 103 54 56 281 747 876 24604 25243 438 26120 595 726 27238 616 28720 29966 30714 26 95531 147 394 431 912 23 32169 836 89 33154 56 304 58 684 752 829 918 46 34439 525 828 35 63 958 35651 962 36244 340 37716 38160 286 402 646 39463.

40472 789 41518 42126 523 905 63068 879 45548 671 751 869 46015 184 382 445 47022 34 98 159 48752 801 49735 821 50266 308 731 51149 235 376 52516 53080 185 876 54596 55196 56431 654 57183 436 58326 802 59065 60003 489 61413 593 62018 111 263 822 81 63251 565 643 778 826 64215 32 708 982 65374 66707 67004 78 68319 69479 767 95 807 71467 72247 310 832 73010 158 796 809 85 74232 452 588 892 926 34 75478 631 27 77438 604 896 922 79225 478 536 74

80304 63 81069 476 82000 83107 528 615 76 988 84226 85048 239 410 551 982 86030 184 416 552 87122 564 735 921 88012 144 857 89364 90185 441 92250 793 93085 549 689 96223 97261 549 98207 39 99173 558 771 100423 102130 343 62 103259 404 916 104000 180 247 849 105205 386 106203 638 107278 751 919 108948 109085 505 110599 111141 112264 693 113096 156 215 456 964 86 114378 420 115847 90 116666 824 117015 921 118016 28 156 599 994 119687

120060 73 893 121845 910 122111 962 123248 455 705 803 124485 125411 126559 854 127024 128294 631 44 129110 989 130039 89 562 792 131345 493 132035 125 685 873 977 133470 135284 424 921 136092 549 137142 206 491 522 757 138899 139684 140191 141066 679 756 63 142423 708 939 143692 880 996 144214 92 546 800 146076 148502 79 824 83 149077 155 586 731 62 150354 844 151448 561 820 33 152316 564 995 153816 154052 297 705 950 155041 100 535 643 826 157171 82 906 158244 719 159529

160403 569 714 161125 230 379 713 716 781 890 954 162187 215 457 558 908 81 163222 958 904 164207 450 652 165061 355 505 166069 294 685 716 167016 564 168179 320 427 879 19092 170198 922 171007 023 520 745 929 172855 173099 232 485 669 843 90 921 174164 233 68 479 175035 167 301 74 912 65 176023 175 256 399 841 177178 229 383 569 653 178385 456 508 83 179064 337 180744 837 181218 469 182129 298 183325 184010 474 185856 186279 606 82 826 187770 907 188228 720 189359 40

190243 191499 192320 193371 935 72 194237

Wygrane po 50 zł.

1049 898 2096 387 738 850 3330 405 576 4372 514 5613 930 7006 8191 461 9791 823 11011 13 12717 28 13021 35 272 14179 86 889 986 15121 52 17799 19716 88 819 41 20229 779 21223 532 682 959 22163 23133 98 24443 25075 294 462 535 26127 857 27248 77 509 770 28198 695 926 29939 30077 31514 32370 33674 34133 38079 257 39622.

44411 23 41914 42132 672 43233 507 44724 801 45013 88 531 46112 34 380 70 741 47231 370 911 48171 513 84 671 928 49131 50072 296 791 996 52196 232 556 68 928 53573 54371 55090 561 855 56962 58587 59267

6054 61100 21 400 764 989 62664 744 963 63214 64136 36677 65350 66280 509 68076 370 578 69274 70074 501 604 24 71114 355 73657 846 74140 75051 77190 339 551 69 673 78580 978 79032

80021 661 929 81032 82199 407 83173 501 08 701 22 898 84022 119 305 621 34 86019 634 66 758 88 897 947 83 86070 87008 377 88119 89356 585 90118 214 482 950 91060 863 77 92913 93104 247 630 944 94235 726 95390 96110 521 896 97060 257 993 97 98111 301 722 99078 203 687 849 100551 79 967 102385 103294 105680 783 106087 288 367 107120 338 40 87 96 108010 463 564 83 616 109212 84 91 495 815 110153 67 493 111623 113335 965 114217 307 425 517 880 115373 617 911 116031 117252 440 684 870 118058 283 462 119405

120120 628 781 121026 148 685 773 896 122330 90 609 123028 127 297 124517 659 125004 708 91 810 126876 78 127345 622 128384 455 129015 804 131461 830 132022 94 543 133438 134394 135097 471 70 858 136369 428 38 714 137382 535 138170 855 139889 140330 142663 788 143137 144626 719 61 145066 147140 42 362 505 148325 816 149020 268 677 907 67 150299 713 151330 732 964 152569 89 728 154393 480 155289 353 677 156018 655 157249 680 776 831 158216 159037.

160192 551 622 925 81 161007 212 739 162004 100 442 889 94 164000 504 165060 163 666 166241 443 53 951 167164 219 168002 283 96 323 170779 171056 173532 175451 751 176093 945 177197 980 178165 404 767 930 17954 849 180338 631 879 912 181277 475 856 182062 586 183325 538 824 869 184383 185906 188122 253 189309 190031 191046 78 280 320 909 928 192045 341 962 193575 873

III ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

1366 2464 4416 4522 5640 66 6083 6166 6599 7300 8063 82 8172 8401 04 9609 12129 50 12610 13521 17106 17355 18746 57 18920 38 19056 19237 98 19821 20310 20807 22014 22547 22866 22901 97 26051 26635 26922 27622 28520 29138 29787 29894 30517 30689 34113 36471 37036

38179 729 884 40135 532 652 41960 42632 43905 44187 89 601 45214 639 842 46106 671 827 47053 349 49068 50596 51198 541 719 52185 389 53191 253 566 783 54379 677 806 55106 946 58240 380 966 59786 876 60198 677 61832 64253 65154 356 66828 67970 68161 415 650 897 69242 811 70318 643 980 71130 726 72371 73303 802 907 74599 872 75056 77072 80703 81054 85987 86166 92655 93368 95620 997 97526 732 100189 101101 102259 329 535 105389 900 107314 832 91 108034 559 109112 647 110415 112389 113334 114500 767 116665 82 117467 86 118923 119012 770 122038 124405 709 125050 145 127238 808 927 128115 354 521 860 131039 698 133932 134095 536 932 135272 487 136470 137516 140090 141238 142536 68 807 963 143987 144681 146309 53 807 147062 148706 149327 935 150063 410 151216 798 152746 154629 155703 156112 220 34 344 157128 750 962 158684 159041 198 505 160205 849 161019 427 162233 163116 569 615 165461 166574 769 868 167385 168713 170824 171681 712 172907 173630 834 174887 971 90 176106 42 629 177424 508 178338 39 520 179572 645 180930 184463 185034 186632 188185 247 189257 601 908 190461 762 191868 955 193853 194143 881.

Wygrane po 50 zł.

2070 3016 3222 4057 4937 5666 6571 6901 23 8756 8944 71 12165 12708 13444 13882 14984 15038 15223 19697 19845 21055 22196 24189 28055 56 30229 495 31862 32136 243 451 840 955 33109 34360 81922 37037 120

39202 971 40143 41967 42735 43475 527 849 44311 45529 46646 47975 48955 49135 838 50510 54057 73 341 552 55245 575 894 57203 575 847 59866 60470 589 683 61151 62393 64681 790 65607 918 66294 70746 65 71311 72052 663 73912 76768 77 80635 792 83373 84396 35471 87243 316 842 90131 921 91771 93708 99727 100023 960 102764 105130 376 534 107086 108273 110622 85 115096 319 116415 64 98 119190 123949 124994 125189 532 126263 127145 575 128601 992 129702 130590 131676 132682 825 90 133499 134925 136468 138794 140569 141237 960 142011 143695 144529 145831 75 146170 147719 148831 942 149002 21 948 150265 669 810 154117 245 413 157603 05 814 160447 161642 164698 166251 322 167175 169291 427 646 170195 172011 329 173498 998 174163 175050 176367 484 975 179554 794 808 183154 695 184060 187612 189048 190574 192584 892.

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 padła na nr. 159295.

10.000 zł. nr. 147782.

5.000 zł. nr. 44255 70414 146183 159613.

2.000 zł. nr. 2861 3398.

1.000 zł. nr. 51622 143923 146289.

500 zł. nr. 10199 16397 20469 36710 38556 43938 60039 62804 77525 135495 142305 143252 148554 177150.

400 zł. nr. 13452 25597 30124 41775 48102 68816 75942 109263 116266 398 119608 124602 136765 139781 185837 192729.

300 zł. nr. 11385 26621 47683 74557 103904 118545 119995 127609 136066 144181 367 156023 165041 168718.

250 zł. nr. 3086 4766 5230 9066 22823 29899 35368 47690 56577 60231 71415 74055 75502 83777 84301 88323 90980 95006 96920 96299 109318 985 124512 129105 227 131363 135980 143523 147225 153890 155576 171375 173601 174227 177575 179989 187754 188158.

Wygrane po 200 zł.

827 95 1620 1851 1947 2895 3261 3787 4415 5069 5693 6653 7167 7936 8326 9402 9600 11368 11870 12429 12710 12875 13148 13291 13553 16113 17087 17481 18557 19818 20175 20842 20975 21287 21364 22169 22217 22434 22990 27671 25907 26332 85 27975 28234 29244 29485 30237 31161 31212 33165 33550 33850 35006 35144 36312 36555

38810 39658 39793 41369 42453 42900 45981 46443 46527 47088 47528 36 47738 47964 49488 51116 51474 51535 52737 53557 54333 56383 57009 57234 58253 79 58438 59420 59610 68 60520 63049 63595 64395 65639 66452 66742 67610 67709 68804 69039 69169 69470 70783 70828 65 71627 73642 89 73861 75370

76286 76897 77410 77781 78484 78926 79252 79678 99 81248 82338 63 82585 83170 83363 84220 85114 85926 86719 87026 51 884 28 29 90053 91071 91465 92459 92897 94567 95102 95344 96843 98064 98305 98832 101344 102722 103229 978 105157 997 106877 107595 108391 111288 789

115500 818 965 116084 301 117454 505 649 118813 119046 377 120115 121317 125823 126757 129408 809 130280 799 916 131124 133343 99 135020 658 136108 88 312 693 137320 140348 141939 142116 143104 145273 789 148374 822 149357 64 151821 154278 155433 156886 158617 159569 161048 484 735 163066 204 36 454 165580 915 77 167266 517 643 168279 716 169476 172957 174164 74 175139 441 177114 989 178460 82 179482 180259 829 181548 183152 184235 185358 186128 461 187675 188075 189242 715 191031 335 193382 982 194547.

Wygrane po 50 zł.

697 761 2264 3094 4212 5141 5723 56 9368 9811 9953 10272 97 11492 12872 12996 15184 17447 20586 2079 22080 22484 23098 24021 24164 25428 28491 28921 31030 33319 33725 35258 35662

38126 38689 38929 39147 39478 42579 43735 50 44894 45043 46929 47090 47182 47362 48533 50600 52077 53492 54899 55296 57010 57194 57818 61048 61831 61986 62474 63458 63645 63845 64990 70062 71702 72303 74601 74820 75302 75865

76558 12 76911 99 81400 82165 83423 84433 88242 89769 90319 28 90827 91639 92049 93220 93349 95854 96789 98728 101731 100945 10200 102461 617 103921 105321 106374 963 107204 108554 959 111369 791

114094 115359 116818 118816 119054 120411 121374 122288 123895 124860 89 125733 126393 764 956 127032 671 128478 129488 816 130021 528 131847 132043 466 133133 810 134292 829 135685 137755 138473 141212 620 142200 613 144115 145041 146161 147848 148060 159 235 149952 150224 151138 780 152327 28 154487 155408 981 156217 27 87 159802 160397 161367 162336 163011 404 683 869 164436 165170 168978 169597 170563 171101 318 172587 622 714 890 173612 174892 176079 173 178558 179698 758 181770 184146 185489 891 187113 188768 189707 190269 975 191158 69 416 522 192190 583 194271 398 432 589 842.

Ostatnie wiadomości.

W Jarocinie werbowano ochotników do armii hiszpańskiej.

(PAT) Policja w Jarocinie zlikwidowała grupę komunistyczną, która trudniła się rekrutacją ochotników do armii rządowej w Hiszpanii. Zawiadomiona, że komuniści wyjechali z Kalisza autobusem, policja obstawiła z chwilą przybycia do Jarocina autobus i, po zbadaniu wszystkich osób, aresztowała 5 z nich, które przewieziono do aresztu, skąd następnie odstawiono do Kalisza.

Całe wybrzeże strefą nadgraniczną.

Toruń. (PAT). Ze względu na to, że **całe wybrzeże** objęte jest strefą nadgraniczną, **wszyscy przejeżdżający tu letnicy będą musieli posiadać dowody osobiste,** bądź o ile są urzędnikami państwowymi lub samorządowymi, legitymacje służbowe. Żadne utrudnienia poza terenami wojskowymi nie będą czynione.

Makabryczny połów.

Dnia 10. bm. w Starym Toruniu na prawym brzegu Wisły wyłowiono zwłoki topielcą mężczyzny, przypuszczalnie średniego wieku, wzrostu 175 cm, ubranego w zimową kurtkę koloru zielonego, w tyle z paskim tego samego materiału ze skórzanymi guzikami, marynarce granatowej, swetrze popielatym, kamizelce granatowej i szarej koszuli — ponadto podarte sportowe spodnie, czarne pończochy przymocowane do kończyn dolnych czerwoną tasiemką oraz sznurowane bronzowe buty. Zwłoki musiały dłuższy czas znajdować się w wodzie, gdyż są w zupełnym rozkładzie i to jest powodem, iż trudno jest ustalić tożsamość topielca.

O makabrycznym połowie powiadomiono władze sądowo-lekarskie.

Wykopali ludzką czaszkę i kości.

Wąbrzeźno. Robotnicy zatrudnieni przesuwaniem parkanu przy domu powiatowym na ul. Wolności 28 (bursa gimnazjalna) natknęli się w czasie odkopywania fundamentów **na kości ludzkie.** Wykopano czaszkę, kilkanaście żeber, oraz część kości miednicowej. Po spisaniu na miejscu protokółu władze policyjne zabezpieczyły makabryczne wykopalisko. Wykopanie kości ludzkich wywołało najrozmaitsze komentarze.

Pożar lasu na półwyspie helskim.

Gdynia. (PAT) Dnia 12. bm. w godzinach południowych na półwyspie helskim **w pobliżu Chałup** przy torze kolejowym powstał pożar, wskutek którego na przestrzeni ok. 600 m kwadratowych wypaliła się trawa oraz osmolone zostało 20 sztuk drzew 25-letnich. Pożar został stosunkowo wcześnie zauważony i w porę stłumiony, dlatego też nie ma większych szkód w drzewostanie. Przyczyną pożaru był prawdopodobnie **niedopałek papierosa, wyrzucony z okna wagonu pociągu.**

Powstaje nowe Rozewie.

Referat urbanistyczny wydziału powiatowego w Wejherowie opracował plany zabudowania nowego osiedla nadmorskiego, które powstać ma między obecnie istniejącym osiedlem — Chłapowem, a latarnią morską w Rozewiu. Rozplanowanie osiedla będzie dokonane według nowoczesnych wymogów i nazywać się będzie prawdopodobnie Nowym Rozewiem.

Wiadomości z Pucka.

Dzikie łabędzie. Na płyciźnie zatoki puckiej osiadło bardzo wielkie, liczące ponad 100 sztuk stado dzikich łabędzi. Łabędzie nie zdradzają chęci opuszczenia morskiego legowiska.

Wizyta dygnitarza w wylęgarni ryb. Dyrektor departamentu morskiego w ministerstwie przemysłu i handlu Możdżeński odbył w Pucku lustrację istniejącej tam wylęgarni ryb.

W Pucku rozpoczęto naprawę uszkodzonego przez wyjątkowo silne w tym roku sztormy nadmorskiego bulwaru spacerowego, ciągnącego się wzdłuż zatoki, koło ośrodka sportów wodnych i parku. Bulwar służy jednocześnie jako trybuna dla widzów w czasie rozgrywania w Pucku zawodów kajakowych.

Napad na rowerzystę.

Szubin. W tych dniach w południe przejeżdżająca na rowerze szosą z Łabiszyna w kierunku Drogosławia **Frieda Kempe** z Izabeli (pow. szubińskiego) została zatrzymana w okolicy Arnoldowa przez nieznanego osobnika, który chwycił ją za rękę i ściągnął z roweru, usiłując zabrać jej rower oraz torebkę. Na skutek krzyku zatrzymanej oraz pojawienia się w pobliżu przechodniów, osobnik nic nie zabierając napadniętej i nie wyrządzając jej żadnej krzywdy, zbiegł do lasu. Jak się dowiadujemy, władze bezpieczeństwa są już na tropie podejrzanego osobnika.

Z GDAŃSKA.

Nowe banknoty. Bank Gdański przystąpił do wydawania banknotów 50-guldenowych, których brak dał się tu bardzo odczuwać. Będą one utrzymane w kolorze żółto-czerwonym.

Policja polityczna skonfiskowała w Siennej Hucie u obywatela niemieckiego Jerzego Beuke 50 tys. broszur propagandowych związku badaczy Pisma świętego, rozwiązanego przez władze.

Polskie eksponaty na wystawie w Paryżu

Do międzynarodowego konkursu wynalazków, odbywającego się w Paryżu, zgłoszono tabele do ustalania wagi-netto buraków cukrowych i trzciny cukrowej, pracę Floriana Śniegowskiego z Janikowa, pow. Inowrocław. Prócz dzieła są wyłożone tabele tegoż samego autora: dla ziemniaków, które są niezbędne dla krochmalni, gorzelni i fabryk przetworów ziemniaczanych. Dla fabryk cykorii i drożdży wydano osobne obliczenia.

Wszystkie tabele, należące do wielkiego dzieła polskiego, w ilości 20, wydał autor w czterech językach: polskim, francuskim, angielskim i niemieckim.

Kronika toruńska

Toruń, dnia 14 kwietnia 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Opieki św. Józefa.
Jutro: Anastazji Rzymianki m.
Wschód słońca o godzinie 5.06.
Zachód słońca o godzinie 18.56.

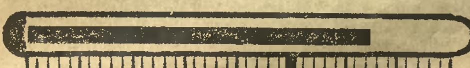
Stan pogody.

Rozpogodzenie się.

W całej niemal Polsce utrzymywała się pogoda słoneczna o zmiennym zachmurzeniu z większymi rozpogodzeniami na Polesiu i w wileńskim, a z zanikającymi deszczami na Pokuciu. Temperatura o godz. 14 wynosiła: 6 w Gdyni, 7 w Pucku, 9 we Lwowie, 10 w Poznaniu i Bydgoszczy, Wilnie, Łodzi, Kielcach, Łucku i Zaleszczykach, 11 w Warszawie, Lublinie, Pińsku i Białymstoku, 12 w Kaliszu, Cieszynie i Katowicach, a 13 w Krakowie, Przemyślu i Zakopanem. Na Hali Gąsienicowej notowano o tej porze 4 stopnie.

Termometr wskazywał dziś rano

Nocny dyżur pełnią apteki: „Radziecka" (śródmieście), „Św. Anny" (Bydgoskie Przedmieście), „Pod Łabędziem" (na Mokrem).

Pogotowie straży pożarnej tel. 12-44.

Telefon nr. 15-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Toruniu.

Pogotowie ratunkowe tel. 19-91.

Biblioteka T. C. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11,30 i od 16 do 19.

Repertuar kin: As: „Ordynat Michorowski". Świt: „Ty, co w Ostrej świecisz bramie". Mars: „Droga do sławy". Corso: „Flip i Flap".

—o—

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej:

Wtorek 13 bm. „Mała Kitty i wielka polityka", Grudziądz.

Wtorek 13 bm. Przedstawienie dziecięce, przedszkole, Toruń.

Środa 14 bm. „Intryga i miłość" Świecie.

Czwartek 15 bm. „Intryga i miłość", Tuchola.

Czwartek 15 bm. „Szklanka wody" Toruń.

O. P. L. G. w domach mieszkalnych w Toruniu.

Stowarzyszenie Urzędników dla budowy domów w Toruniu na rocznym walnym zebraniu członków w dniu 1 kwietnia br. rozumiejąc:

1. że swobodny rozwój kraju jest zależny również od posiadania należytej organizacji i środków obrony przeciwlotniczo-gazowej,

2. że skuteczna akcja obronna, na wypadek przyszłej narzuconej nam wojny, zależna jest od stopnia przygotowania domów mieszkalnych do potrzeb o. p. l.,

3. że zagadnienie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej powinno się stać udziałem życia całego narodu,

postanowiło rozpoczął niezwłocznie na swych terenach potrzebne przygotowania w kierunku dostosowania budynków do wymagań i potrzeb o. p. l. oraz samoobrony zamieszkałych w nich osób i w tym celu zachęcić do wstąpienia do LOPP wszystkie osoby zamieszkałe w domach stowarzyszenia.

Likwidacyjne zebranie Komitetu Wykonawczego „Tygodnia Propagandy Pomorza" odbędzie się 16 bm., o godz. 18 w sali 78 Domu Społecznego.

Walne zebranie Zw. Farmaceutów — Pracowników w Toruniu.

W sali Związku Lekarzy w Toruniu odbył się zjazd Związku Farmaceutów-Pracowników oddziału pomorskiego.

Po zagajeniu obrad przez przewodniczącego p. mgr. Domańskiego, zebrani wysłuchali sprawozdań zarządu Związku. Ze sprawozdania wynikało, że zarząd starał się usilnie o poprawę ciężkich warunków pracy farmaceutów, co częściowo zostało uwieńczone pomyślnym skutkiem. Na wniosek przewodniczącego komisji rewizyjnej p. mgr. Weltera, zebrani udzielili zarządowi absolutorium.

Następnie p. mgr Dachtera wygłosił referat naukowy „ o hormonach", po czym przystąpiono do wyboru nowego zarządu. W skład nowego zarządu weszli pp.: mgr Wacław Domański - prezes, mgr Bolesław Zaremba - wiceprezes, mgr Kowalczyk - sekretarz, mgr A. Zygadłowiczówna - skarbnik i asyst. farm. Jan Śmigaj - członek zarządu.

Po omówieniu planu pracy na rok bieżący zebrani uchwalili rezolucję, w której domagają się: usunięcia sił niewykwalifikowanych z aptek, poprawy warunków materialnych i pracy, oraz rozpisania nowych koncesyj na otwarcie aptek celem złagodzenia panującego bezrobocia wśród farmaceutów na Pomorzu.

Samowolny alarm pożarowy.

Wczoraj o godz. 10,27 została zaalarmowana straż pożarna alarmikiem na ul. Piekary (róg Kopernika), gdzie po przybyciu stwierdzono, iż alarm był fałszywy.

Ze względu na to, że w ostatnim czasie zbyt często zdarzały się wypadki fałszywego alarmowania straży ogniowej, — tym razem przeprowadzono b. skrupulatne dochodzenia, w wyniku których ustalono, że sprawcą wczorajszego zbyt „grubego" kawału był mały „kawałek człowieka", niej. Paweł Szwanke, zam. przy ul. Piekary 13. Łobuzerski wybryk niedorostka zauważyła Emila Rynkiewiczówna, z której napewno wyrośnie dzielna kobieta. Pawełkowi zaś należą się „wały", których — sądzimy — czcigodny rodzic nie będzie żałował. Może po tym i z niego jeszcze „coś" wyrośnie. Daj Boże!

Z klubu Polsko-Angielskiego.

W środę, dnia 14 bm., o godz. 20 odbędzie się w Klubie Polsko-Angielskim w Toruniu interesujący odczyt pt.: „Abraham Lincoln", który wygłosi w języku angielskim p. Skorel.

Kradzież roweru.

Chojnacki Bernard, zam. w Toruniu, Port Drzewny zgłosił o kradzieży roweru, wart. 150 zł. Sprawcę kradzieży ujęto i rower zwrócono poszkodowanemu.

Z teki policjanta.

Wczoraj spisano tylko 1 doniesienie za radiopajęczarstwo i ukarano 1 osobę mandatem doraźnym.

Nieudały występ gościnny Warszawiaka

Do grodu Kopernika zawitał 20-letni Stanisław Barszcz (apetyczne nazwisko), rodem z Warszawy, z zamiarem stwierdzenia na własnej skórze jak też łatwo na Pomorzu dostać się do paki. Rzecz naturalna, że trzeba coś zbroić.

Warszawianin Barszczyk, znakiem tego, że nie orientował się w sytuacji, podszedł na ul. Szerokiej do gablotki reklamowej f-my Bohuszewiczowej i sądząc, że o godz. 20,35 nikt go chyba nie spostrzeże — zręcznym ruchem wybił szybę w gablotce i już wyciągnął rękę po wspaniałego lisa, gdy... zimno mu się zrobiło. Jednocześnie bowiem na barkach Barszczyka spoczęła twarda i ciężka dłoń policjanta.

Niespodziewane pojawienie się stróża bezpieczeństwa publicznego wywarło na złodziejaszka tak wielkie wrażenie, że nie mógł słowa przemówić, a już o oporze absolutnie nie było mowy.

Gościnny występ nie powiódł się w Toruniu.

Zatarg pracowników miejskich z zarządem miejskim jeszcze nie zlikwidowany

W Okręgowym Inspektoracie Pracy w Toruniu odbyła się wczoraj konferencja delegatów pracowników przedsiębiorstw miejskich i pełnomocników zarządu miejskiego pod przewodnictwem okr. inspektora p. inż. Wumięckiego w sprawie zlikwidowania zatargu i zawarcia umowy zbiorowej, dotyczącej płac pracowników miejskich w Toruniu.

Wobec braku konkretnych propozycyj ze strony zarządu miejskiego, związki zawodowe zwróciły się do okręgowego inspektora pracy z prośbą o przekazanie sporu do rozstrzygnięcia przez komisję Pojednawczo-Rozjemczą w Toruniu.

Jak się w ostatniej chwili informujemy, okregowy inspektor przekazał już tę sprawę wspomnianej komisji, której pierwsze posiedzenie zwołano na dzień 17 bm. (sobota).

PWK organizuje kurs oplg.

Koło lokalne Przysposobienia Wojsk. Kobiet — komunikuje, że dnia 15 kwietnia br. w świetlicy P. W. K. — w Domu Społecznym o godz. 17 — odbędzie się pierwszy wykład 10-godzinnego kursu O. P. L. G. — który poprowadzi p. kpt. Strobel.

Ze względu na konieczność szkolenia jak najszerszych mas kobiecych w obronie przeciwlotniczo-gazowej — by na wypadek wojny potrafiły zabezpieczyć swój dom, rodzinę i dzieci przed grozą zatrucia się — oraz ze względu na konieczność koordynowania wysiłków społecznych, celem obrony Państwa — Organizacja Przysposobienia Wojsk. Kobiet do Obrony Kraju — prosi o przystąpienie do kursu P. W. K. wszystkie panie, które dotychczas kursu O. P. L. G. nie przesłuchały. Celem ułatwienia — zapisy na kurs uskutecznić można przed wykładem, lub po nim — dnia 15 bm. — w świetlicy P. W. K. w Domu Społecznym. W razie większej frekwencji — urządzone zostaną dwa po sobie następujące kursy O. P. L. G.

Wańkowicz w Toruniu.

W czwartek 15 bm. o godz. 20 znany już torunianom Melchior Wańkowicz, autor książki: „Na tropach Smętka", wygłosi w Konfraterni Artystów odczyt, który polecamy gorąco naszym Czytelnikom.

Zagubienie książeczki wojskowej.

Władysław Florczak, zam. Pod Dębową Górą w Toruniu zgłosił o zagubieniu książeczki wojskowej, wystawionej przez PKU Kielce.

Spłonął dom mieszkalny.

W ub. poniedziałek około godz. 20,30 spalił się dom mieszkalny na szkodę Ottona Wicherta w Wielkiej Zlejwsi oraz część urządzenia domowego na szkodę lokatorów robotników H. Jabsa i W. Kwasa. Ogólnie straty wynoszą 4.250 zł. Spalony dom, jak również sprzęty domowe ubezpieczone nie były. Przyczyną pożaru najprawdodobniej zapalenie się sadzy w kominie.

Sport w Toruniu.

Rozgrywki sportowe o mistrzostwo m. Torunia w siatkówce i koszykówce.

W sobotę, 10 bm. w dalszym ciągu rozgrywek o mistrzostwo m. Torunia w grach sportowych odbyły się następujące spotkania: siatkówka żeńska:

KSM. — KS. KPW. Pomorzanin II 2:1 (15:0, 12:15, 15:6).

TKKFK. — K. S. Z. S. 2:1 (15:10, 9:15, 15:10).

KS. KPW. Pomorzanin I WKS. Gryf II 2:1 (3:15, 15:3, 15:7).

Koszykówka męska: KS. ZS. — GKS. II 25:14 (16:11).

W niedzielę dnia 11. bm. następujące spotkanie: koszykówka: KSM — KSZS 49:13 (25:4), KSM — GKS II 43:22; siatkówka żeńska: TKKF. K. — KSKPW Pomorzanin II 2:0 (15:8, 15:8), WKS Gryf II — KSM 2:0 (15:11, 15:5), WKS Gryf I — KSKPW Pomorzanin I 2:1 (15:8, 2:15, 15:13).

Zawody lekkoatletyczne i bieg na przełaj 3 km w Toruniu.

W ramach propagandowej akcji sportowej w miesiącu kwietniu br. Miejski Komitet WF i PW na miasto Toruń organizuje w dn. 18 bm. zawody lekkoatletyczne i bieg na przełaj 3 km.

Zawody lekkoatletyczne zostaną przeprowadzone w Okręgowym Ośrodku W. F. przy ul. Wały w konkurencjach:

Panie: bieg 30 m, skok w dal, skok wzwyż, pchnięcie kulą.

Panowie: bieg 30 m, 800 m, skok w dal, skok wzwyż, pchnięcie kulą.

Zbiórka zawodników o godz. 9.35. Początek zawodów o godz. 10-ej. Klasyfikacja oddzielnie dla młodszych do lat 17, i oddzielnie dla starszych.

Zgłoszenia zawodników z wyszczególnieniem konkurencji i wieku, przyjmuje komenda wf i pw na m. Toruń do dnia 16 bm.

Bieg na przełaj. Zbiórka w Okr. Ośrodku WF o godz. 8. Początek biegu o 9-ej.

Zgłoszenia przyjmuje komenda wf i pw na m. Toruń do dnia 16 bm.

W powyższych imprezach mogą brać udział tylko ci zawodnicy, którzy dotychczas nigdy nie brali udziału w podobnych konkurencjach. Zawodnicy muszą posiadać zaświadczenie lekarskie.

Kursy: piłki ręcznej, lekkoatletyczny i pływacki dla niestowarzyszonych.

Miejski Komitet WF i PW na m. Toruń organizuje kursy: piłki ręcznej, lekkoatletyczny i pływacki dla niestowarzyszonych pań i panów.

a) Kurs piłki ręcznej — siatkówka i koszykówka — odbędzie się od 5—20 maja br.

Zbiórka zawodników dnia 5 maja o godzinie 18 w Ogródkach Jordanowskich.

b) Kurs lekkoatletyczny od dnia 6 maja. Zbiórka zawodników na boisku miejskim o godz. 18 dnia 6 maja br.

c) Kurs pływacki rozpocznie się około 20 maja br. Termin rozpoczęcia zostanie podany dodatkowo.

Zgłoszenia przyjmuje komenda pw na m. Toruń ad a) do dnia 4 bm., ad b) do dnia 5 maja, ad c) do dnia 15 maja br.

Wszyscy zawodnicy zgłaszający się na kursy do poszczególnych działów sportu muszą posiadać książeczki lekarskie.

Badania lekarskie odbywają się w Okręgowym Ośrodku WF, ul. Wały, dla pań we wtorki i piątki od godz. 19—21, dla panów w poniedziałki, środy i czwartki od godz. 19—21.

Tabela loterii

I-szy dzień ciągnienia 3-ej klasy 38-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

50.000 zł.: 150083

15.000 zł.: 152387 174672

10.000 zł.: 47135 166084

5.000 zł.: 44518

2.000 zł.: 34759 70559 88178 113769 161198

1.000 zł.: 74483 75449 77059 190197 191796

500 zł.: 22025 63693 69140 71460 90073 116056 173139 188051

400 zł.: 15754 38916 39595 42714 69618 82827 97605 119143 129783 140624 186947 185059 188520

300 zł. 13544 17[illegible] 69962 71979 74178 74579 101530 1[illegible]298 122069 136111 140275 149989 154742 174148 178840

250 zł.: 75 8898 10263 22008 22257 41645 43682 44376 55196 66715 93361 98820 113883 115172 123994 131826 147979 154412 167520 168454 171897 172068 180709 185729 191043

Wygrane po 200 zł.

63 799 831 1602 808 79 2182 362 66 4805 5028 864 6336 7782 888 8148 484 9446 739 10544 639 11043 978 12278 499 517 47 900 14 14225 88 789 15494 918 98 16678 17128 831 935 18388 19555 20436 64 592 817 25 932 21001 254 318 22 707 22934 23075 103 54 56 281 747 876 24604 25243 438 26120 595 726 27238 616 28720 29966 30714 26 95531 147 394 431 912 23 32169 836 89 33154 56 304 58 684 752 829 918 46 34439 525 828 35 63 958 35651 962 36244 340 37716 38160 286 402 646 39463.

40472 789 41518 42126 523 905 63068 879 45548 671 751 869 46015 184 382 445 47022 34 98 159 48752 801 49735 821 50266 308 731 51149 235 376 52516 53080 185 876 54596 55196 56431 654 57183 436 58326 802 59065 60003 489 61413 593 62018 111 263 822 81 63251 565 643 778 826 64215 32 708 982 65374 66707 67004 78 68319 69479 767 95 807 71467 72247 310 832 73010 158 796 809 85 74232 452 588 892 926 34 75417 618 27 77438 604 896 922 79225 478 536 74

80304 63 81069 476 82000 83107 528 615 76 988 84226 85048 239 410 551 982 86030 184 416 552 87122 564 735 921 88012 144 857 89364 90185 441 92250 793 93085 549 689 96223 97261 549 98207 39 99173 558 771 100423 102120 343 62 103259 404 916 104000 180 247 849 105205 386 106203 638 107278 751 919 108948 109085 505 110599 111141 112264 693 113096 156 215 456 964 86 114378 420 115847 90 116666 824 117015 921 118016 28 156 599 994 119687

120060 73 893 121845 910 122111 962 123248 455 705 803 124485 125411 126559 854 127024 128294 631 44 129110 989 130039 89 562 792 131345 493 132035 125 685 873 977 133470 135284 424 921 136092 549 137142 206 491 522 757 138899 139684 140191 141066 679 756 63 142423 708 939 143692 880 996 144214 92 546 800 146076 148502 79 824 83 149077 155 586 731 62 150354 844 151448 561 820 33 152316 564 995 153816 154052 297 705 950 155041 100 535 643 826 157171 82 906 158244 719 159529

160403 569 714 161125 230 379 713 716 781 890 954 162187 215 457 558 908 81 163222 958 904 164207 450 652 165061 355 505 166069 294 685 716 167016 564 168179 320 427 879 19092 170[illegible] 922 171007 023 520 745 929 172855 173099 232 485 669 843 90 921 174164 233 68 475 175035 167 301 74 912 65 176023 175 256 399 841 177178 229 383 569 653 178385 456 508 83 179064 337 180744 837 181218 469 182129 298 183325 184010 474 185856 186279 606 82 826 187770 907 188228 720 189359 40

190243 191499 192320 193371 935 72 194237

Wygrane po 50 zł.

1049 898 2096 387 738 850 3330 405 576 4372 514 5613 930 7006 8191 461 9791 823 11011 13 12717 28 13021 35 272 14179 86 889 986 15121 52 17799 19716 88 819 41 20229 779 21223 532 682 959 22163 23133 98 24443 25075 294 462 535 26127 857 27248 77 509 770 28198 695 926 29939 30077 31514 32370 33674 34133 38079 257 39622.

44411 23 41914 42132 672 43233 507 44724 801 45013 88 531 46112 34 380 70 741 47231 370 911 48171 513 84 671 928 49131 50072 296 791 996 52196 232 556 68 928 53573 54371 55090 561 855 56962 58587 59267

6054 61100 21 400 764 989 62664 744 963 63214 64136 36677 65350 66280 509 68076 370 578 69274 70074 501 604 24 71114 355 73657 846 74140 75051 77190 339 551 69 673 78580 978 79032

80021 661 929 81032 82199 407 83173 501 08 701 22 898 84022 119 305 621 34 86019 634 66 758 88 897 947 83 86070 87008 377 88119 89356 585 90118 214 482 930 91060 863 77 92913 93104 247 630 944 94235 726 95390 96110 521 896 97060 257 993 97 98111 301 722 99078 203 687 849 100551 79 967 102385 103294 105680 783 106087 288 367 107120 338 40 87 96 108010 463 564 83 616 109212 84 91 495 815 110153 67 493 111623 113335 965 114217 307 425 517 880 115373 617 911 116031 117252 440 684 870 118058 283 462 119405

120120 628 781 121026 148 685 773 896 122330 90 609 123028 127 297 124517 659 125004 708 91 810 126876 78 127345 622 128384 455 129015 804 131461 830 132022 94 543 133438 134394 135097 471 70 858 136369 428 38 714 137382 595 138170 855 139889 140330 142663 788 143137 144626 719 61 145066 147140 42 362 505 148325 816 149020 268 677 907 67 150299 713 151330 732 964 152569 89 728 154393 480 155289 353 677 156018 655 157249 680 776 831 158216 159037.

160192 551 622 925 81 161007 212 739 162004 100 442 889 94 164000 504 165060 163 666 166241 443 53 951 167164 219 168002 283 96 323 170779 171056 173532 175451 751 176093 945 177197 980 178165 404 767 930 17954 849 180338 631 879 912 181277 475 856 182062 586 183325 538 824 869 184383 185906 188122 253 189300 190031 191046 78 280 320 909 928 192045 341 962 193575 873

III ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

1366 2464 4416 4522 5640 66 6083 6166 6599 7390 8063 82 8172 8401 04 9609 12129 50 12619 13521 17106 17355 18746 57 18920 38 19056 19237 98 19821 20310 20807 22014 22547 22866 22901 97 26051 26635 26922 27622 28520 29138 29787 29894 30517 30689 34113 36471 37036

38179 729 884 40135 532 652 41960 42632 43905 44187 89 601 45214 639 842 46106 671 827 47053 349 49068 50596 51198 541 719 52185 389 53191 253 566 783 54379 677 806 55106 946 58240 380 966 59786 876 60198 677 61832 64253 65154 356 66828 67970 68161 415 650 897 69242 811 70318 643 980 71130 726 72371 73303 802 907 74599 872 75056 77072 80703 81054 85987 86166 92655 93368 95620 997 97526 732 100189 101101 102259 329 535 105389 900 107314 832 91 108034 559 109112 647 110415 112389 113334 114500 767 116665 82 117467 86 118923 119012 770 122038 124405 709 125050 145 127238 808 927 128115 354 521 860 131039 698 133932 134095 536 592 135272 487 136470 137516 140090 141238 142536 68 807 942 143987 144681 146309 53 807 147062 148706 149327 935 150063 410 151216 798 152746 154629 155703 156112 220 34 344 157128 750 962 158684 159041 198 505 160205 849 161019 427 162238 163116 569 615 165461 166574 769 868 167385 168713 170824 171681 712 172907 173630 834 174887 971 90 176106 42 629 177424 508 178338 39 520 179572 645 180930 184463 185034 186632 188185 247 189257 601 908 190461 762 191868 955 193853 194143 881.

Wygrane po 50 zł.

2070 3016 3222 4057 4937 5666 6571 6901 23 8736 8944 71 12165 12708 13444 13882 14984 15088 15223 19697 19845 21055 22196 24189 28055 56 30229 495 31862 32136 243 451 840 955 33109 34360 81922 37037 120

39202 971 40143 41967 42735 43475 527 849 44311 45529 46646 47975 48955 49135 838 50510 54057 73 841 552 55245 575 894 57203 575 847 59866 60470 589 683 61151 62393 64681 790 65607 918 66294 70746 65 71311 72052 663 73912 76768 77 80635 792 83373 84396 35471 87243 316 842 90181 921 91771 93708 99727 100023 960 102764 105130 376 534 107086 108273 110622 85 115096 319 116415 64 98 119190 123949 124994 125189 532 126263 127145 575 128601 992 129702 130590 131676 132682 825 90 133499 134925 136468 138794 140569 141237 960 142011 143695 144529 145831 75 146170 147719 148831 942 149002 21 948 150265 669 810 154117 245 413 157603 05 814 160447 161642 164698 166251 322 167175 169291 427 646 170195 172011 329 173498 998 174163 175050 176367 484 975 179554 794 808 183154 695 184060 187612 189048 190574 192584 892.

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 padła na nr. 159295.

10.000 zł. nr. 147782.

5.000 zł. nr. 44255 70414 146183 159618.

2.000 zł. nr. 2861 3395.

1.000 zł. nr. 51622 143923 146289.

500 zł. nr. 10199 16397 20469 36710 38556 43938 60039 62804 77525 135495 142305 143252 148554 177150.

400 zł. nr. 13452 25597 30124 41775 48102 68816 75942 109263 116266 398 119608 124602 136765 139781 185837 192729.

300 zł. nr. 11385 26621 47683 74557 103904 118545 119995 127609 136066 144181 367 156023 165041 168718.

250 zł. nr. 3086 4766 5230 9066 22823 29899 35368 47690 56577 60231 71415 74055 75502 83777 84301 88323 90980 95006 96920 96299 109318 985 124512 129105 227 131363 135980 143523 147225 153890 155576 171375 173601 174227 177575 179989 187754 188158.

Wygrane po 200 zł.

827 95 1629 1851 1947 2895 3261 3787 4415 5069 5693 6653 7167 7936 8326 9402 9600 11368 11870 12429 12710 12875 13148 13291 13553 16113 17087 17481 18557 19818 20175 20842 20975 21287 21364 22169 22217 22434 22990 27671 25907 26332 85 27975 28234 29244 29485 30237 31161 31212 33165 33550 33850 35006 35144 36312 36555

38810 39658 39793 41369 42453 42900 45981 46443 46527 47088 47528 36 47738 47964 49488 51116 51474 51535 52737 53557 54333 56383 57009 57234 58253 79 58438 59420 59610 68 60520 63049 63595 64395 65639 66452 66742 67610 67709 68804 69039 69169 69470 70783 70828 65 71627 73642 89 73861 75370

76286 76897 77410 77781 78484 78926 79252 79678 99 81248 82338 63 82585 83170 83363 84220 85114 85926 86719 87026 51 884 28 29 90053 91071 91465 92459 92897 94567 95102 95344 96843 98064 98305 98832 101344 102722 103229 978 105157 997 106877 107595 108391 111288 789

115500 818 965 116084 301 117454 505 649 118813 119046 377 120115 121317 125823 126757 129408 809 130280 799 916 131124 133343 99 135020 658 136108 88 312 693 137320 140348 141939 142116 143104 145273 789 148374 822 149357 64 151821 154278 155433 156886 158617 159569 161048 484 735 163066 204 36 454 165580 915 77 167266 517 643 168279 716 169476 172957 174164 74 175139 441 177114 989 178460 82 179482 180259 829 181548 183152 184235 185358 186128 461 187675 188075 189242 715 191031 335 193382 982 194547.

Wygrane po 50 zł.

697 761 2264 3094 4212 5141 5723 56 9368 9811 9953 10272 97 11492 12872 12996 15184 17447 20586 2079 22080 22484 23098 24021 24164 25428 28491 28921 31030 33319 33725 35258 35662

38126 38689 38929 39147 39478 42579 43735 50 44894 45043 46929 47090 47182 47362 48533 50600 52077 53492 54899 55296 57010 57194 57818 61048 61831 61986 62474 63458 63645 63845 64900 70062 71702 72303 74601 74820 75302 75865

76558 12 76911 99 81400 82165 83423 84433 88242 89769 90319 28 90827 91639 92049 93220 93349 95854 96789 98728 101731 100945 10200 102461 617 103921 105321 106374 963 107204 108554 959 111369 791

114094 115359 116818 118816 119054 120411 121374 122288 123895 124860 89 125733 126393 764 956 127032 671 128478 129488 816 130021 528 131847 132043 466 133133 810 134292 829 135685 137755 138473 141212 620 142200 613 144115 145041 146161 147848 148060 159 235 149952 150224 151138 780 152327 28 154487 155408 981 156217 27 87 159802 160397 161367 162336 163011 404 683 869 164436 165170 168978 169597 170563 171101 318 172587 622 714 890 173612 174892 176079 173 178558 179698 758 181770 184146 185489 891 187113 188768 189707 190269 975 191158 69 416 522 192190 583 194271 398 432 589 842.

Ostatnie wiadomości.

W Jarocinie werbowano ochotników do armii hiszpańskiej.

(PAT) Policja w Jarocinie zlikwidowała grupę komunistyczną, która trudniła się rekrutacją ochotników do armii rządowej w Hiszpanii. Zawiadomiona, że komuniści wyjechali z Kalisza autobusem, policja obstawiła z chwilą przybycia do Jarocina autobus i, po zbadaniu wszystkich osób, aresztowała 5 z nich, które przewieziono do aresztu, skąd następnie odstawiono do Kalisza.

Całe wybrzeże strefą nadgraniczną.

Toruń. (PAT). Ze względu na to, że **całe wybrzeże** objęte jest strefą nadgraniczną, **wszyscy przejeżdżający tu letnicy będą musieli posiadać dowody osobiste,** bądź o ile są urzędnikami państwowymi lub samorządowymi, legitymacje służbowe. Żadne utrudnienia poza terenami wojskowymi nie będą czynione.

Makabryczny połów.

Dnia 10. bm. w Starym Toruniu na prawym brzegu Wisły wyłowiono zwłoki topielca mężczyzny, przypuszczalnie średniego wieku, wzrostu 175 cm, ubranego w zimową kurtkę koloru zielonego, w tyle z paskim tego samego materiału ze skórzanymi guzikami, marynarce granatowej, swetrze popielatym, kamizelce granatowej i szarej koszuli — ponadto podarte sportowe spodnie, czarne pończochy przymocowane do kończyn dolnych czerwoną tasiemką oraz sznurowane bronzowe buty. Zwłoki musiały dłuższy czas znajdować się w wodzie, gdyż są w zupełnym rozkładzie i to jest powodem, iż trudno jest ustalić tożsamość topielca.

O makabrycznym połowie powiadomiono władze sądowo-lekarskie.

Wykopali ludzką czaszkę i kości.

Wąbrzeźno. Robotnicy zatrudnieni przesuwaniem parkanu przy domu powiatowym na ul. Wolności 28 (bursa gimnazjalna) natknęli się w czasie odkopywania fundamentów **na kości ludzkie.** Wykopano czaszkę, kilkanaście żeber, oraz część kości miednicowej. Po spisaniu na miejscu protokółu władze policyjne zabezpieczyły makabryczne wykopalisko. Wykopanie kości ludzkich wywołało najrozmaitsze komentarze.

Pożar lasu na półwyspie helskim.

Gdynia. (PAT) Dnia 12. bm. w godzinach południowych na półwyspie helskim **w pobliżu Chałup** przy torze kolejowym powstał pożar, wskutek którego na przestrzeni ok. 600 m kwadratowych wypaliła się trawa oraz osmolone zostało 20 sztuk drzew 25-letnich. Pożar został stosunkowo wcześnie zauważony i w porę stłumiony, dlatego też nie ma większych szkód w drzewostanie. Przyczyną pożaru był prawdopodobnie **niedopałek papierosa, wyrzucony z okna wagonu pociągu.**

Powstaje nowe Rozewie.

Referat urbanistyczny wydziału powiatowego w Wejherowie opracował plany zabudowania nowego osiedla nadmorskiego, które powstać ma między obecnie istniejącym osiedlem — Chłapowem, a latarnią morską w Rozewiu. Rozplanowanie osiedla będzie dokonane według nowoczesnych wymogów i nazywać się będzie prawdopodobnie Nowym Rozewiem.

Wiadomości z Pucka.

Dzikie łabędzie. Na płyciźnie zatoki puckiej osiadło bardzo wielkie, liczące ponad 100 sztuk stado dzikich łabędzi. Łabędzie nie zdradzają chęci opuszczenia morskiego legowiska.

Wizyta dygnitarza w wylęgarni ryb. Dyrektor departamentu morskiego w ministerstwie przemysłu i handlu Możdżeński odbył w Pucku lustrację istniejącej tam wylęgarni ryb.

W Pucku rozpoczęto naprawę uszkodzonego przez wyjątkowo silne w tym roku sztormy nadmorskiego bulwaru spacerowego, ciągnącego się wzdłuż zatoki, koło ośrodka sportów wodnych i parku Bulwar służy jednocześnie jako trybuna dla widzów w czasie rozgrywania w Pucku zawodów kajakowych.

Napad na rowerzystę.

Szubin. W tych dniach w południe przejeżdżająca na rowerze szosą z Łabiszyna w kierunku Drogosławia **Frieda Kempe** z Izabeli (pow. szubińskiego) została zatrzymana w okolicy Arnoldowa przez nieznanego osobnika, który chwycił ją za rękę i ściągnął z roweru, usiłując zabrać jej rower oraz torebkę. Na skutek krzyku zatrzymanej oraz pojawienia się w pobliżu przechodniów, osobnik nic nie zabierając napadniętej i nie wyrządzając jej żadnej krzywdy, zbiegł do lasu. Jak się dowiadujemy, władze bezpieczeństwa są już na tropie podejrzanego osobnika.

Z GDAŃSKA.

Nowe banknoty. Bank Gdański przystąpił do wydawania banknotów 50-guldenowych, których brak dał się tu bardzo odczuwać. Będą one utrzymane w kolorze żółto-czerwonym.

Policja polityczna skonfiskowała w Siennej Hucie u obywatela niemieckiego Jerzego Beuke 50 tys. broszur propagandowych związku badaczy Pisma świętego, rozwiązanego przez władze.

—:—

Polskie eksponaty na wystawie w Paryżu

Do międzynarodowego konkursu wynalazków, odbywającego się w Paryżu, zgłoszono tabele do ustalania wagi-netto buraków cukrowych i trzciny cukrowej, pracę Floriana Śniegowskiego z Janikowa, pow. Inowrocław. Prócz dzieła są wyłożone tabele tegoż samego autora: dla ziemniaków, które są niezbędne dla krochmalni, gorzelni i fabryk przetworów ziemniaczanych. Dla fabryk cykorii i drożdży wydano osobne obliczenia.

Wszystkie tabele, należące do wielkiego dzieła polskiego, w ilości 20, wydał autor w czterech językach: polskim, francuskim, angielskim i niemieckim.

Z Gdyni i Wybrzeża.

Gdynia, dnia 14 kwietnia 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Opieki św. Józefa.
Jutro: Anastazji Rzymianki m.
Wschód słońca o godzinie 5.06.
Zachód słońca o godzinie 18.56.

Stan pogody.

Rozpogodzenie się.

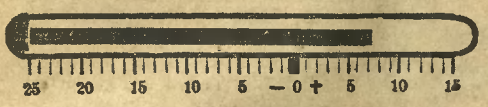
W całej niemal Polsce utrzymywała się pogoda słoneczna o zmiennym zachmurzeniu z większymi rozpogodzeniami na Polesiu i w wileńskim, a z zanikającymi deszczami na Pokuciu. Temperatura o godz. 14 wynosiła: 6 w Gdyni, 7 w Pucku, 9 we Lwowie, 10 w Poznaniu i Bydgoszczy, Wilnie, Łodzi, Kielcach, Łucku i Zaleszczykach, 11 w Warszawie, Lublinie, Pińsku i Białymstoku, 12 w Kaliszu, Cieszynie i Katowicach, a 13 w Krakowie, Przemyślu i Zakopanem. Na Hali Gąsienicowej notowano o tej porze 4 stopnie.

→ Stan dzisiejszy o godz. 10

--→ Stan wczorajszy

Termometr wskazywał dziś rano

POGOTOWIA:

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

Miejskie Zakł. Elektryczne — tel. 29-67.

Telefon nr 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Gdyni, Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata).

Miejska Zaw. Straż Pożarna tel. 17-08.

Gabinet komendanta i kancelaria telefon 20-22.

REPERTUAR KIN:

BAJKA wyświetla film pt. **„Tajemnica dr. Chandlera"** oraz najnowszy tygodnik.

BODEGA. Polski film pt. **„Straszny Dwór".** Nadprogram tygodniki.

CZARODZIEJKA. Lilian Harvey w filmie **„Poznali się w Monte Carlo"** oraz najnowsze tygodniki.

LIDO. Pola Negri w porywającym arcydziele **„Moskwa—Szanghaj"** i bogaty nadprogram.

MORSKIE OKO. Najpiękniejszy film miłosny na fascynującym tle wielkiej wojny p. t. **„Droga do sławy".** W rolach głównych Frederic March, Warner Baxter, Lionel Barrymore, June Lang. Bogaty nadprogram.

POLONIA. Najweselsza komedia sezonu pt. **„Dzieci Szczęścia"** i bogaty nadprogram oraz kolorówka i „Niebieski ptak".

—o—

Delfiny w porcie. Wczoraj pojawiło się w porcie gdyńskim w basenie ministra Kwiatkowskiego kilkanaście delfinów, które przybyły w ślad za ławicą śledzi.

Obroty towarowe portu i ruch statków za I kwartał 1937 r. Pierwszy kwartał br. w obrotach zamorskich portu (import łącznie z eksportem) wykazuje 8,4%-owy wzrost (2.018.626,9 t.), w okresie: styczeń — marzec 1937 r. wobec 1.861.520 t., w tym samym okresie 1936 r. W tym import zamorski (383.393,5 t. w 1937 r.) wzrósł o 46.9% (260.883,2 t. w 1936 r.) wzrósł o 2,2%) 1.600.636,8 t. w 1936 r. Ogólne obroty towarowe portu zamorskie łącznie z przybrzeżnymi oraz z wnętrzem kraju drogą wodną wykazują w tym samym okresie czasu br. (2.031.460 t. 7,7%-owy wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym (1.886.48,8 t.) Ruch statków ogółem na wejściu i wyjściu łącznie wykazuje w I kwartale br. 5,1%-owy wrzost ilości statków (2.419 statków w 1937 r. wobec 2.301 statków w 1936 r.) oraz 3.7%-owy wzrost pojemności statków (2.424.667 t. r. n. w 1937 wobec 2.336.551 t. r. n. w 1936 r.) W tym wzrost ilości statków na przyjściu wyniósł 5,7% (1.211 statków wobec 1.146 statków w roku ubiegłym).

Wypadek przy pracy. Podczas przeładunku kauczuku w magazynie firmy „Pantarei", jedna ze skrzyń osunęła się na nogi robotnikowi Franciszkowi Kostkowskiemu, powodując stłuczenie podudzia. Karetka pogotowia odwiozła poszkodowanego do ambulatorium, skąd po udzieleniu pomocy odesłano go do domu.

DO ŻAGLI!

Oto hasło, którym za kilkanaście dni rozpocznie się sezon morskiego żeglarstwa sportowego na wybrzeżu polskim. Zbliżający się sezon poruszy flotyllę polskich jachtów, znacznie powiększoną. Przybędzie jej bowiem okrągło tuzin nowych, pięknych jednostek, sprowadzonych z zagranicy dla P. U. W. F. i P. W. Część ich będzie rozdzielona międzv kluby żeglarskie. Flotylle powiększą jeszcze jednostki, zbudowane w gdyńskiej stoczni yachtowej.

Najpoważniejsza w Polsce organizacja społeczna dla spraw morskich Liga Morska i Kolonialna w dziale morskiego sportu żeglarskiego reprezentowana jest przez jej **klub żeglarski „Gryf" w Gdyni.** Stanowi on równocześnie do pewnego stopnia morski ośrodek żeglarski L. M. K. W ubiegłym sezonie klub ten wykazał największą swą żywotność i ruchliwość. Mając do użytku tylko trzy jachty przybrzeżne i dwa trójosobowe jachciki (t. zw. wingboty), wykonał 218 wyjść w morze, obejmując 1172 godziny kampanii na morzu. W bieżącym sezonie spodziewane jest uzyskanie dalszych dwóch jachtów większych oraz później jeszcze jednego dużego, dalekomorskiego jachtu budowy krajowej. W stanie obecnym klub żeglarski „Gryf" L. M. K. skupia około pięćdziesięciu osób z wyższych sfer intelektualnych m. Gdyni oraz zgórą setkę inteligencji pracującej. W ciągu ostatnich dwóch sezonów mając w swoim gronie również paru dyplomowanych oficerów nawigacyjnych klub wyszkolił i przeegzaminował 41 członków swoich na stopień żeglarza morskiego oraz 16 z nich przysposobił na wysokim poziomie do egzaminu na stopień sternika morskiego jachtowego.

Będąc przystępny dla ogółu członków L. M. K., również zamiejscowych, klub żeglarski „Gryf" L. M. K. powinien korzystać z bezwzględnego i najwydatniejszego poparcia materialnego i moralnego ze strony naczelnych organów L. M. K. oraz stanowić przedmiot powszechnego zainteresowania osób, życzących sobie poznać morze i sport żeglarski. Albowiem kto przeżył urok szafiru toni morskich, bieli żagli i kołysania fal, ten zapewne morza już nie opuści i zawsze żywo drgnie na hasło „Do żagli".

Eliminacyjne zawody kolarskie odbyły się w dniu 11. IV. b. r., zorganizowane przez K. P. W., Gdynia.

Nowelizacja ustawy

o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni.

W Dzienniku Ustaw nr 27 z dnia 8. 4. br. poz. 190 ukazała się ustawa o zmianie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 1. 6. 1927 r. o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni, która rozszerza uprawnienia wynikające z tej ustawy także i na teren powiatu morskiego, dając tym samym nietylko Gdyni, ale również i całemu wybrzeżu możliwości gospodarczego rozwoju. Poza tym ustawa powyższa umożliwia korzystanie z niej większej niż dotychczas ilości przedsiębiorstw, których rodzaje wyszczególnione są w wspomnianej ustawie.

Komunikat policyjny.

W dniu 11 i 12 bm. zostały zatrzymane m. in. następujące osoby:

Opoczyński Jakub, kupiec, wyznania mojżeszowego, pochodzący z Łodzi, pod zarzutem nielegalnego handlu domokrążnego brzytwami, łyżkami, widelcami itp.

Lwowski Józef, ślusarz ze Świętochłowic, pod zarzutem kradzieży rakiet tenisowych, które usiłował sprzedać.

Holender Lejzor, Mortyka Michał, Mendelman Joch i Grinberg Boruch, wszyscy pod zarzutem kradzieży lin konopnych ze statków zagranicznych, stojących w porcie w Gdyni.

Droga Prezydenta — drogą śmierci

Zdawać by się mogło, że stan naszych dróg nie wzbudzi już w nikim zdziwienia. Tak jednak nie jest. Istnieje pewna droga w okolicy Gdyni, która nie ma precedensu.

Pomiędzy Gdynią a Koleczkowem istnieje dawne połączenie bezpośrednie z zapleczem, które za względu na swą doniosłość zostało przed kilku laty obrócone w jezdnię wykładaną kiepską coprawda, kostką brukową.

Droga ta biegnie z Gdyni przez Chylonię, Marszewo do Koleczkowa i nazywa się **„Drogą Prezydenta".** W odległości mniej więcej czterech kilometrów od Gdyni, gdzie droga wznosi się o kilkanaście metrów, woda spływająca z okolicznych wzgórz zmyła już w ubiegłym roku część bruku, tak, że po obu stronach jezdni powstały rowy głębokie na parę metrów. Sama jezdnia w tym miejscu nie ma więcej jak dwa metry szerokości, tak, że auta mogą tylko z trudem przejechać. Szereg wypadków miał już miejsce w tym punkcie i słusznie przezwano dziś drogę Prezydenta — drogą śmierci. Zastanawiającym jest, że do drogi tej nikt nie chce się przyznać. Ani dyrekcja lasów państwowych, poprzez których teren droga biegnie, ani też gmina. Z tego względu nikt nie myśli o naprawie drogi, której stan z roku na rok staje się coraz gorszy. Może jednak znajdzie się jaka instancja, która zaopiekuje się „drogą śmierci" i niesłychany jej stan zechce naprawić.

Komunikat Urzędu Sledczego P. P.

W Wydziale Śledczym znajduje się większa ilość bielizny pościelowej, stołowej, damskiej i dziecięcej, oznaczonej literami „M. J.", „U. W.", „I. G.", i „E. M. A." zakwestionowanej u złodziei. Poszkodowani, którym podobna bielizna została skradziona, mogą zgłaszać się codziennie w Wydziale Śledczym, przy ul. Mościckich 43, w godzinach od 9—12, celem ewent. rozpoznania i odebrania jej.

W dniu 7 bm. złożyli zameldowania: Adler Edward i Borkman Ernest, rybacy z Orłowa, o kradzieży 13 sieci do łowienia dorszy, 2. ubrania rybackie, żagla, wioseł i lin, Kamiński Władysław i Prokop Stefan, o kradzieży na ich szkodę rowerów, które pozostawili na ulicy bez opieki. Ostrzega się przed nabyciem tych przedmiotów, a osoby posiadające jakieś informacje w tej sprawie, uprasza się komunikować najbliższej policji.

Pani Helena potrącona przez motocykl.

Harce motocyklistów w Gdyni przejdą chyba do historii. Przechodnie są narażeni na stałe niebezpieczeństwo tych przeważnie pełnych temperamentu jeźdźców, czyniących poza tym niemożliwie wiele hałasu na ulicach Gdyni. Ostatnio potrącona i wywrócona przez motocykl została p. Helena Baran przy przechodzeniu przez ul. Morską. Na szczęście poza ogólnym potłuczeniem, p. Baran nie doznała poważniejszych obrażeń, jednak musiała być przewieziona do szpitala.

—×—

Niesłychane traktowanie pracowników pogotowia ratunkowego. Lekarze i sanitariusze pogotowia ratunkowego są przyzwyczajeni już do tego, że wbrew okazywanej w całym kraju życzliwości pogotowiu, gdynianie mają stale jakieś niemożliwe pretensje, a ofiarną samarytańską pracę naszego pogotowia odpłacają czarną niewdzięcznością, w niezwykle ordynarny sposób odnosząc się do personelu pogotowia. Dziś znowu jakiś osobnik przywiózł do pogotowia chorą kobietę i zażądał, aby natychmiast zajął się nią lekarz. W tym momencie dyżurny lekarz był przy wypadku na mieście, co też podano chorej do wiadomości. Wyjaśnienia nie pomogły i osobnik, który przybył z chorą, wszczął taką awanturę, że musiano wezwać policję, która go odprowadziła po spisaniu protokółu. Co do chorej okazało się, że nie jest to wypadek nagły, gdyż cierpi ona od przeszło miesiąca na pewne cierpienie kobiece i lekarz domowy mógł we własnym zakresie podjąć się kuracji chorej. Podobne traktowanie pogotowia jak przytoczony wypadek miało już więcej razy miejsce. Nie wiadomo, czy głupota, czy chamstwo mają tu pierwszeństwo.

Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo zawiadamia, iż w piątek, dnia 16 bm. o godz. 9 odbędzie się na intencję Stowarzyszenia msza św. w kościele Najśw. Marii Panny, a o godz. 10 w sali Hotelu Centralnego przy ulicy Starowiejskiej walne zebranie.

Organizacja przysposobienia wojskowego kobiet do obrony kraju z dniem 15-go kwietnia zaczyna drugą część kursu informacyjno-organizacyjnego p. w. k. dla pań. Wykłady odbywają się w szkole powszechnej przy ulicy 10-go Lutego. Szczegółowe programy na miejscu.

Drzewa liściaste pokrywają półwysep Helski. Próby założenia poszycia liściastego na półwyspie Helskim, dokonane przez Urząd Morski wypadły doskonale, tak, że miejscami zasadzone już zostały drzewka. Zasadzanie poszycia liściastego i drzew liściastych ma na celu walkę ze szkodnikami leśnymi, które lasy szpilkowe niszczą. Plagi gąsienic w inny sposób nie da się z półwyspu usunąć.

Amator cudzych wędlin powędrował do aresztu. Michał Długosiewicz, poszukiwany za różne kradzieże, został schwytany i osadzony w areszcie za dokonaną ostatnio kradzież wędlin w Chylonii.

Tabela loterii

1-szy dzień ciągnienia 3-ej klasy 38-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

50.000 zł.: 150083

15.000 zł.: 152387 174672

10.000 zł.: 47135 166084

5.000 zł.: 44518

2.000 zł.: 34759 70559 88178 113769 161198

1.000 zł.: 74483 75449 77059 190197 191796

500 zł.: 22025 63693 69140 71460 90073 116056 173139 188051

400 zł.: 15754 38916 39595 42714 69618 82827 97605 119143 129783 140624 186947 185059 188520

300 zł. 13544 17984 69962 71979 74178 74579 101530 108288 122069 136111 140275 149989 154742 174148 178840

250 zł.: 75 8398 10263 22008 22257 41645 43682 44376 55196 66715 93361 98820 113883 115172 123994 131826 147979 154412 167520 168454 171897 172068 180709 185729 191043

Wygrane po 200 zł.

63 799 831 1602 808 79 2182 362 66 4805 5028 864 6336 7782 888 8148 484 9446 739 10544 639 11043 978 12278 499 517 47 900 14 14225 88 789 15494 918 98 16673 17128 821 935 18388 19555 20436 64 592 817 25 932 21001 254 318 22 707 22934 23075 103 54 56 281 747 876 24604 25243 438 26120 595 726 27238 616 28720 29966 30714 26 95531 147 394 431 912 23 32169 836 89 33154 56 304 58 684 752 829 918 46 34439 525 828 35 63 958 35651 962 36244 340 37716 38160 286 402 646 39463.

40472 789 41518 42126 523 905 63068 879 45548 671 751 869 46015 184 382 445 47022 34 98 159 48752 801 49735 821 50266 308 731 51149 235 376 52516 53080 185 876 54596 55196 56431 654 57183 436 58326 802 59065 60003 489 61413 593 62018 111 263 822 81 63251 565 643 778 826 64215 32 708 982 65374 66707 67004 78 68319 69479 767 95 807 71467 72247 310 832 73010 158 796 809 85 74232 452 588 892 926 34 75417 618 27 77438 604 896 922 79225 478 536 74

80304 63 81069 478 82000 83107 528 615 76 988 84226 85048 239 410 551 982 86030 184 416 552 87122 564 735 921 88012 144 857 89364 90185 441 92250 793 93085 549 689 96223 97261 549 98207 39 99173 558 771 100423 102179 343 62 103259 404 916 104000 180 247 349 105205 386 106203 638 107278 751 919 108948 109085 505 110599 111141 112264 693 113096 156 215 456 964 86 114378 420 115847 90 116666 824 117015 921 118016 28 156 599 994 119687

120060 73 893 121845 910 122111 962 123248 455 705 803 124485 125411 126559 854 127024 128294 631 44 129110 989 130039 89 562 792 131345 493 132035 125 685 873 977 133470 135284 424 921 136092 549 137142 206 491 522 757 138899 139684 140191 141066 679 756 63 142423 708 939 143692 880 996 144214 92 546 800 146076 148502 79 824 83 149077 155 586 731 62 150354 844 151448 561 820 33 152316 564 995 153816 154052 297 705 950 155041 100 535 643 826 157171 82 906 158244 719 159529

160403 569 714 161125 230 379 713 716 781 890 954 162187 215 457 558 908 81 163222 958 904 164207 450 652 165061 355 505 166069 294 685 716 167016 564 168179 320 427 879 19092 170198 922 171007 023 520 745 929 172855 173099 232 485 669 843 90 921 174164 233 68 479 175035 167 301 74 912 65 176023 175 256 399 841 177178 229 383 569 653 178385 456 508 83 179064 337 180744 837 181218 469 182129 298 183325 184010 474 185856 186279 606 82 826 187770 907 188228 720 189359 40

190243 191499 192320 193371 935 72 194237

Wygrane po 50 zł.

1049 898 2096 387 738 850 3330 405 576 4372 514 5613 930 7006 8191 461 9791 823 11011 13 12717 28 13021 35 272 14179 86 889 986 15121 52 17799 19716 88 819 41 20229 779 21223 532 682 959 22163 23133 98 24443 25075 294 462 535 26127 857 27248 77 509 770 28198 695 926 29939 30077 31514 32370 33674 34133 38079 257 39622.

44411 23 41914 42132 672 43233 507 44724 801 45013 88 531 46112 34 380 70 741 47231 370 911 48171 513 84 671 928 49131 50072 296 791 996 52196 232 556 68 928 53573 54371 55090 561 855 56962 58587 59267

6054 61100 21 400 764 989 62664 744 963 63214 64136 36677 65350 66280 509 68076 370 578 69274 70074 501 604 24 71114 355 73657 846 74140 75051 77190 339 551 69 673 78580 978 79032

80021 661 929 81032 82199 407 83173 501 08 701 22 898 84022 113 305 621 34 86019 634 66 758 88 897 947 83 86070 87008 377 88119 89356 585 90118 214 452 950 91060 863 77 92913 93104 247 630 944 94235 726 95390 96110 521 896 97060 257 993 97 98111 301 722 99078 203 687 849 100551 79 967 102385 103294 105680 783 106087 288 367 107120 338 40 87 96 108010 463 564 83 616 109212 84 91 495 815 110153 67 493 111623 113335 965 114217 307 425 517 880 115373 617 911 116031 117252 440 684 870 118058 283 462 119405

120120 628 781 121026 148 685 773 896 122330 90 609 123028 127 297 124517 659 125004 708 91 810 126876 78 127345 622 128384 455 129015 804 131461 830 132022 94 543 133438 134394 135097 471 70 858 136369 428 38 714 137382 535 138170 855 139889 140330 142663 788 143137 144626 719 61 145066 147140 42 362 505 148325 816 149020 268 677 907 67 150299 713 151330 732 964 152569 89 728 154393 480 155289 353 677 156018 655 157249 680 776 831 158216 159037.

160192 551 622 925 81 161007 212 739 162004 100 442 889 94 164000 504 165060 163 666 166241 443 53 951 167164 219 168002 283 96 323 170779 171056 173532 175451 751 176093 945 177197 980 178165 404 767 930 17954 849 180338 631 879 912 181277 475 856 182062 586 183325 538 824 869 184383 185906 188122 253 189309 190031 191046 78 280 320 909 928 192045 341 962 193575 873

III ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

1366 2464 4416 4522 5640 66 6083 6166 6599 7300 8063 82 8172 8401 04 9609 12129 50 12610 13521 17106 17355 18746 57 18920 38 19056 19237 98 19821 20310 20807 22014 22547 22866 22901 97 26051 26635 26922 27622 28520 29138 29787 29894 30517 30689 34113 36471 37036

38179 729 884 40135 532 652 41960 42632 43905 44187 89 601 45214 639 842 46106 671 827 47053 349 49068 50596 51198 541 719 52185 389 53191 253 566 783 54379 677 806 55106 946 58240 380 966 59786 876 60198 677 61832 64253 65154 356 66828 67970 68161 415 650 897 69242 811 70318 643 980 71130 726 72371 73303 802 907 74599 872 75056 77072 80703 81054 85987 86166 92655 93368 95620 997 97526 732, 100189 101101 102259 329 535 105389 900 107314 832 91 108034 559 109112 647 110415 112389 113334 114500 767 116665 82 117467 86 118923 119012 770 122038 124405 709 125050 145 127238 808 927 128115 354 521 860 131039 698 133932 134095 536 932 135272 487 136470 137516 140090 141238 142536 68 807 963 143987 144681 146309 53 807 147062 148706 149327 935 150063 410 151216 798 152746 154629 155703 156112 220 34 344 157128 750 962 158684 159041 198 505 160205 849 161019 427 162233 163116 569 615 165461 166574 769 868 167385 168713 170824 171681 712 172907 173630 834 174887 971 90 176106 42 629 177424 508 178338 39 520 179572 645 180930 184463 185034 186632 188185 247 189257 601 908 190461 762 191868 955 193853 194143 881.

Wygrane po 50 zł.

2070 3016 3222 4057 4937 5666 6571 6901 23 8756 8944 71 12165 12708 13444 13882 14984 15088 15223 19697 19845 21055 22196 24189 28055 56 30229 495 31862 32136 243 451 840 955 33109 34360 81922 37037 120

39202 971 40143 41967 42735 43475 527 849 44311 45529 46646 47975 48955 49135 838 50510 54057 73 341 552 55245 575 894 57203 575 847 59866 60470 589 683 61151 62393 64681 790 65607 918 66294 70746 65 71311 72052 663 73912 76768 77 80635 792 83373 84396 35471 87243 316 842 90131 921 91771 93708 99727 100023 960 102764 105130 376 534 107086 108273 110622 85 115096 319 116415 64 98 119190 123949 124994 125189 532 126263 127145 575 128601 992 129702 130590 131676 132682 825 90 133499 134925 136468 138794 140569 141237 960 142011 143695 144529 145831 75 146170 147719 148831 942 149002 21 948 150265 669 810 154117 245 413 157603 05 814 160447 161642 164698 166251 322 167175 169291 427 646 170195 172011 329 173498 998 174163 175050 176367 484 975 179554 794 808 183154 695 184060 187612 189048 190574 192584 892.

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 padła na nr. 159295.

10.000 zł. nr. 147782.

5.000 zł. nr. 44255 70414 146183 159613.

2.000 zł. nr. 2861 3393.

1.000 zł. nr. 51622 143923 146289.

500 zł. nr. 10199 16397 20469 36710 38556 43938 60039 62804 77525 135495 142305 143252 148554 177150.

400 zł. nr. 13452 25597 30124 41775 48102 68816 75942 109263 116266 398 119608 124602 136765 139781 185837 192729.

300 zł. nr. 11385 26621 47683 74557 103904 118545 119995 127609 136066 144181 367 156023 165041 168718.

250 zł. nr. 3086 4766 5230 9066 22823 29899 35368 47690 56577 60231 71415 74055 75502 83777 84301 88323 90980 95006 96920 96299 109318 985 124512 129105 227 131363 135980 143523 147225 153890 155576 171375 173601 174227 177575 179989 187754 188158.

Wygrane po 200 zł.

827 95 1629 1851 1947 2895 3261 3787 4415 5069 5693 6653 7167 7936 8326 9402 9600 11368 11870 12429 12710 12875 13148 13291 13553 16113 17087 17481 18557 19818 20175 20842 20975 21287 21364 22169 22217 22434 22990 27671 25907 26332 85 27975 28234 29244 29485 30237 31161 31212 33165 33550 33850 35006 35144 36312 36555

38810 39658 39793 41369 42453 42900 45981 46443 46527 47088 47528 36 47738 47964 49488 51116 51474 51535 52737 53557 54333 56383 57009 57234 58253 79 58438 59420 59610 68 60520 63049 63595 64395 65639 66452 66742 67610 67709 68804 69039 69169 69470 70783 70828 65 71627 73642 89 73861 75370

76286 76897 77410 77781 78484 78926 79252 79678 99 81248 82338 63 82585 83170 83363 84220 85114 85926 86719 87026 51 884 28 29 90053 91071 91465 92459 92897 94567 95102 95344 96843 98064 98305 98832 101344 102722 103229 978 105157 997 106877 107595 108391 111288 789

115500 818 965 116084 301 117454 505 649 118813 119046 377 120115 121317 125823 126757 129408 809 130280 799 916 131124 133343 99 135020 658 136108 88 312 693 137320 140348 141939 142116 143104 145273 789 148374 822 149357 64 151821 154278 155433 156886 158617 159569 161048 484 735 163066 204 36 454 165580 915 77 167266 517 643 168279 716 169476 172957 174164 74 175139 441 177114 989 178460 82 179482 180259 829 181548 183152 184235 185358 186128 461 187675 188075 189242 715 191031 335 193382 982 194547.

Wygrane po 50 zł.

697 761 2264 3094 4212 5141 5723 56 9368 9811 9953 10272 97 11492 12872 12996 15184 17447 20586 2079 22080 22484 23098 24021 24164 25428 28491 28921 31030 33319 33725 35258 35662

38126 38689 38929 39147 39478 42579 43735 50 44894 45043 46929 47090 47182 47362 48533 50600 52077 53492 54899 55296 57010 57194 57818 61048 61831 61986 62474 63458 63645 63845 64990 70062 71702 72303 74601 74820 75302 75865

76558 12 76911 99 81400 82165 83423 84433 88242 89769 90319 28 90827 91639 92049 93220 93349 95854 96789 98728 101731 100945 10200 102461 617 103921 105321 106374 963 107204 108554 959 111369 791

114094 115359 116818 118816 119054 120411 121374 122288 123895 124860 89 125733 126393 764 956 127032 671 128478 129488 816 130021 528 131847 132043 466 133133 810 134292 829 135685 137755 138473 141212 620 142200 613 144115 145041 146161 147848 148060 159 235 149952 150224 151138 780 152327 28 154487 155408 981 156217 27 87 159802 160397 161367 162336 163011 404 683 869 164436 165170 168978 169597 170563 171101 318 172587 622 714 890 173612 174892 176079 173 178558 179698 758 181770 184146 185489 891 187113 188768 189707 190269 975 191158 69 416 522 192190 583 194271 398 432 589 842.

Ostatnie wiadomości.

W Jarocinie werbowano ochotników do armii hiszpańskiej.

(PAT) Policja w Jarocinie zlikwidowała grupę komunistyczną, która trudniła się rekrutacją ochotników do armii rządowej w Hiszpanii. Zawiadomiona, że komuniści wyjechali z Kalisza autobusem, policja obstawiła z chwilą przybycia do Jarocina autobus i, po zbadaniu wszystkich osób, aresztowała 5 z nich, które przewieziono do aresztu, skąd następnie odstawiono do Kalisza.

Całe wybrzeże strefą nadgraniczną.

Toruń. (PAT). Ze względu na to, że **całe wybrzeże** objęte jest strefą nadgraniczną, **wszyscy przejeżdżający tu letnicy będą musieli posiadać dowody osobiste,** bądź o ile są urzędnikami państwowymi lub samorządowymi, legitymacje służbowe. Żadne utrudnienia poza terenami wojskowymi nie będą czynione.

Makabryczny połów.

Dnia 10. bm. w Starym Toruniu na prawym brzegu Wisły wyłowiono zwłoki topielca mężczyzny, przypuszczalnie średniego wieku, wzrostu 175 cm, ubranego w zimową kurtkę koloru zielonego, w tyle z paskim tego samego materiału ze skórzanymi guzikami, marynarce granatowej, swetrze popielatym, kamizelce granatowej i szarej koszuli — ponadto podarte sportowe spodnie, czarne pończochy przymocowane do kończyn dolnych czerwoną tasiemką oraz sznurowane bronzowe buty. Zwłoki musiały dłuższy czas znajdować się w wodzie, gdyż są w zupełnym rozkładzie i to jest powodem, iż trudno jest ustalić tożsamość topielca.

O makabrycznym połowie powiadomiono władze sądowo-lekarskie.

Wykopali ludzką czaszkę i kości.

Wąbrzeźno. Robotnicy zatrudnieni przesuwaniem parkanu przy domu powiatowym na ul. Wolności 28 (bursa gimnazjalna) natknęli się w czasie odkopywania fundamentów **na kości ludzkie.** Wykopano czaszkę, kilkanaście żeber, oraz część kości miednicowej. Po spisaniu na miejscu protokółu władze policyjne zabezpieczyły makabryczne wykopalisko. Wykopanie kości ludzkich wywołało najrozmaitsze komentarze.

Pożar lasu na półwyspie helskim.

Gdynia. (PAT) Dnia 12. bm. w godzinach południowych na półwyspie helskim **w pobliżu Chałup** przy torze kolejowym powstał pożar, wskutek którego na przestrzeni ok. 600 m kwadratowych wypaliła się trawa oraz osmolone zostało 20 sztuk drzew 25-letnich. Pożar został stosunkowo wcześnie zauważony i w porę stłumiony, dlatego też nie ma większych szkód w drzewostanie. Przyczyną pożaru był prawdopodobnie **niedopałek papierosa, wyrzucony z okna wagonu pociągu.**

Powstaje nowe Rozewie.

Referat urbanistyczny wydziału powiatowego w Wejherowie opracował plany zabudowania nowego osiedla nadmorskiego, które powstać ma między obecnie istniejącym osiedlem — Chłapowem, a latarnią morską w Rozewiu. Rozplanowanie osiedla będzie dokonane według nowoczesnych wymogów i nazywać się będzie prawdopodobnie Nowym Rozewiem.

Wiadomości z Pucka.

Dzikie łabędzie. Na płyciźnie zatoki puckiej osiadło bardzo wielkie, liczące ponad 100 sztuk stado dzikich łabędzi. Łabędzie nie zdradzają chęci opuszczenia morskiego legowiska.

Wizyta dygnitarza w wylęgarni ryb. Dyrektor departamentu morskiego w ministerstwie przemysłu i handlu Możdżeński odbył w Pucku lustrację istniejącej tam wylęgarni ryb.

W Pucku rozpoczęto naprawę uszkodzonego przez wyjątkowo silne w tym roku sztormy nadmorskiego bulwaru spacerowego, ciągnącego się wzdłuż zatoki, koło ośrodka sportów wodnych i parku. Bulwar służy jednocześnie jako trybuna dla widzów w czasie rozgrywania w Pucku zawodów kajakowych.

Napad na rowerzystę.

Szubin. W tych dniach w południe przejeżdżająca na rowerze szosą z Łabiszyna w kierunku Drogosławia **Frieda Kempe** z Izabeli (pow. szubińskiego) została zatrzymana w okolicy Arnoldowa przez nieznanego osobnika, który chwycił ją za rękę i ściągnął z roweru, usiłując zabrać jej rower oraz torebkę. Na skutek krzyku zatrzymanej oraz pojawienia się w pobliżu przechodniów, osobnik nic nie zabierając napadniętej i nie wyrządzając jej żadnej krzywdy, zbiegł do lasu. Jak się dowiadujemy, władze bezpieczeństwa są już na tropie podejrzanego osobnika.

Z GDAŃSKA.

Nowe banknoty. Bank Gdański przystąpił do wydawania banknotów 50-guldenowych, których brak dał się tu bardzo odczuwać. Będą one utrzymane w kolorze żółto-czerwonym.

Policja polityczna skonfiskowała w Siennej Hucie u obywatela niemieckiego Jerzego Beuke 50 tys. broszur propagandowych związku badaczy Pisma świętego, rozwiązanego przez władze.

Polskie eksponaty na wystawie w Paryżu

Do międzynarodowego konkursu wynalazków, odbywającego się w Paryżu, zgłoszono tabele do ustalania wagi-netto buraków cukrowych i trzciny cukrowej, pracę Floriana Śniegowskiego z Janikowa, pow. Inowrocław. Prócz dzieła są wyłożone tabele tegoż samego autora: dla ziemniaków, które są niezbędne dla krochmalni, gorzelni i fabryk przetworów ziemniaczanych. Dla fabryk cykorii i drożdży wydano osobne obliczenia.

Wszystkie tabele, należące do wielkiego dzieła polskiego, w ilości 20, wydał autor w czterech językach: polskim, francuskim, angielskim i niemieckim.

177	zawodników w r. 1932
491	„ „ 1933
305	„ „ 1934
468	„ „ 1935
386	„ „ 1936

Nagroda P. Prezydenta Miasta dla najliczniej zgłoszonego i startującego zespołu klubowego.

uczestniczyło

w biegu „Dziennika Bydgoskiego"

(3000 mtr. na przełaj)

Bieg odbędzie się 6 maja br.

na Stadionie Miejskim o godz. 12[30]

wraz z zawodami lekkoatletycznymi

POZNAŃ-POMORZE

Zgłoszenia do biegu głównego jak i do **biegu juniorów** (do lat 18 na dystansie 1.500 mtr.) przyjmuje wydawnictwo „Dziennika Bydgoskiego" (Poznańska 12) jak i Pomorski Okręgowy Związek Lekkoatletyczny (Libelta 5) **do 2 maja włącznie.**

Niezwykły proces przed Sądem Okręgowym.

SZATAŃSKI PLAN

pozbycia się konkurenta.

Żona leśniczego i jej pomocnik skazani po dwa lata więzienia.

Wprost nie prawdopodobna sprawa była wczoraj przedmiotem rozprawy sądowej przed trybunałem sądu okręgowego w Bydgoszczy. Jak gdyby sensacyjny, amerykański film gangsterski, przesuwał się przed licznie przybyłą publicznością, takie wrażenie czyniło na każdego słuchacza niezwykłe tło sprawy. Wybryk fantazji chorych ludzi, którzy wymyślili iście szatański plan pozbycia się groźnego konkurenta.

Na ławie oskarżonych zasiadł **29-letni szlifierz Jan Sikora,** człowiek żonaty, ojciec 3-ga dzieci, zam. przy ul. Kujawskiej 75, oskarżony o to, że nakłaniał Franciszka Ignatowskiego, ażeby **kwasem azotowem pozbawił kupca Antoniego Zaista wzroku,** wzgl. innym trwałym kalectwem spowodował jego trwałą niezdolność do pracy zawodowej.

Ponadto żona leśniczego **49-letnia Stefania Kwiatkowska, matka 3-ga dzieci zam. przy ul. Toruńskiej 21,** oskarżona o to, że **nakłaniała Sikorę do powyższego czynu** oraz, że nakłaniała Franciszka Ignatowskiego, aby **połamawszy jej mężowi Janowi Kwiatkowskiemu ręce i nogi,** spowodował jego trwałą niezdolność do pracy.

Planowany zamach na życie konkurenta.

Na podstawie przewodu sądowego szatański plan pozbycia się konkurenta przedstawiał się następująco:

Kwiatkowska, prowadząc w Bydgoszczy przy ul. Magdzińskiego 18, naprzeciw Hali Targowej, warsztat szlifierski od pewnego czasu przypisywała niepowodzenie swego warsztatu **konkurencyjnej firmie Antoniego Zaista przy ul. Grodzkiej 5.** Pragnąc się pozbyć niewygodnego konkurenta, Kwiatkowska zaczęła namawiać swego współpracownika Sikorę, aby sam względnie przy pomocy innej osoby unieszkodliwił Zaista w ten sposób, że miał go silnie uderzyć między oczy, lub **kwasem żrącym oblać mu twarz,** przez co raz na zawsze postradałby zdolność do dalszego zarobkowania. Sikora, znając dokładnie rozkład i warunki pracy w warsztacie u Zaista, u którego pracował przez szereg lat, posłużył się mężem swej kuzynki, **robotnikiem Franciszkiem Ignatowskiem,** któremu zaproponował dokonać zamachu na Zaista w dniu 9 stycznia br. w godzinach wieczornych, w chwili gdy będzie zamykał swój warsztat.

Celem dokładnego omówienia planu działania Sikora zaprosił Ignatowskiego do warsztatu Kwiatkowskiej, udzielając mu tam szczegółowych wskazówek. Za radą Sikory, Ignatowski miał wejść do warsztatu w chwili, gdy Zaist wieczorem przed zamknięciem składu będzie spuszczał częściowo tylko żaluzje i zapytać się Zaista o brzytwę, którą rzekomo Ignatowski miał mu oddać do naostrzenia, a wykorzystawszy następnie moment chwilowego zaabsorbowania Zaista, rzucić mu w twarz **szklaną kulę od choinki, napełnioną żrącym kwasem.** Gdyby Zaist stawiał opór i wołał o ratunek, wówczas Ignatowski miał go silnym uderzeniem pozbawić przytomności. **Dla upozorowania napadu rabunkowego,** Sikora radził Ignatowskiemu zabrać Zaistowi portfel z gotówką, papiery wartościowe, złoty zegarek z łańcuszkiem i brylantową szpilkę do krawatu wartości 500 zł.

Nie wykonał planu — lecz ostrzegł kupca.

Otrzymawszy od Ignatowskiego zapewnienie, iż za wynagrodzeniem 30 zł unieszkodliwi Zaista, Sikora udał się do mieszkania Kwiatkowskiej po dwie szklane kule od choinki i napełniwszy jedną z nich kwasem azotowym, wręczył ją Ignatowsikemu. Dla ochrony rąk przed ewentualnym ich opryskaniem kwasem w chwili zamachu, Sikora dał Ignatowskiemu **rękawiczki skórzane,** które polecił mu po napadzie wrzucić do Brdy, po czym udali się na ul. Grodzką. Stwierdziwszy, iż w składzie Zaista znajduje się również jego żona, planowanego zamachu nie dokonał. Sumienie dręczyło go bowiem i **poinformował kupca dokładnie o szatańskim planie.** Jako dowód planowanego zamachu wręczył mu szklaną kulę z kwasem. W dwa dni później Ignatowski udając się do Sikory oświadczył mu, że wskutek rozbicia się kuli zamach się nie udał. Wówczas Sikora umówił się z Ignatowskim, iż po południu wręczy mu na Rybim Rynku **drugą kulę z kwasem.** W międzyczasie jednak powiadomiona została policja, tak, że gdy Sikora przyszedł na oznaczone miejsce i zamierzał wręczyć Ignatowskiemu kulę z kwasem, agenci śledczy aresztowali obu osobników.

Drugi planowany zamach.

Poprzednio Kwiatkowska żaliła się wobec Ignatowskiego na swego męża, że żyje z pewną kochanką, na co nie może już patrzeć i chciałaby się na nim zemścić. Zaproponowała Ignatowskiemu, ażeby zaczaił się na męża w lesie i w chwili, gdy w południe będzie wracał z leśniczówki do domu zrzucił go z tyłu z roweru i zbiwszy go do nieprzytomności połamał mu ręce i nogi, a gdy mąż będzie leżał w szpitalu i utraci zdolność do pracy, wówczas ona zawładnie jego gospodarstwem i Ignatowskiemu za to dobrze zapłaci. Ignatowski oświadczył na to Kwiatkowskiej, iż nasamprzód załatwi się z Zaistem a potem rozprawi się z jej mężem.

Co mówią oskarżeni?

Sikora i Kwiatkowska, przebywający od trzech miesięcy w więzieniu śledczym, eskortowani zostali na salę przez policję. Sikora robi wrażenie człowieka bardzo ograniczonego. Podczas gdy przesłuchany przez policję i sędziego śledczego obciażał przede wszystkim Kwiatkowską i cały plan zamachu przedstawił jako realny, przed sądem nagle **odwołuje swoje pierwotne zeznania,** twierdząc, że przed tym z obawy mówił nieprawdę. Cały ten plan zamachu umówiony został z Ignatowskim, bez wiedzy Kwiatkowskiej i to tylko w tym celu, ażeby **nastraszyć kupca Zaista i wymusić od niego za ostrzeżenie** przed grożącym mu niebezpieczeństwem pieniądze. Miał to być tylko szantaż. Ignatowski jako bezrobotny, żyjąc w nędzy, zgodził się na to.

Osk. **Kwiatkowska** nie przyznaje się do winy. Ignatowskiego nie zna bliżej i nie namawiała go do zbrodni. Oskarżona przedstawia następnie historię strasznego współżycia z mężem, który po 25 latach współżycia, mając 3 dorosłych dzieci wziął sobie do domu kochankę i traktował przytem osk. jak niewolnicę. Kwiatkowska uważa, że sprawa ta jest aktem zemsty ze strony jej męża, który porozumiewał się z Ignatowskim, ażeby jej i dzieciom nie potrzebował płacić alimentów.

Decydujące znaczenie w tym procesie miało przesłuchanie **głównego świadka Ignatowskiego.** Wniosek obrońcy o niezaprzysiężenie świadka, ze względu na to, iż zachodzi podejrzenie prowokacji, sąd oddalił. Po zaprzysiężeniu, świadek dał szczegółowy opis planowanego zamachu. Zeznania jego chwilami budzą pewne wątpliwości. Obciążył on Sikorę jak i Kwiatkowską. Świadek przyznaje, że później otrzymał od Zaista za ostrzeżenie 20 zł, płaszcz i ubranie a od leśniczego Kwiatkowskiego 10 zł.

Bardzo wzruszony zeznaje **61-letni kupiec Zaist** i opisuje plan zamachu na jego osobę, przedstawiony mu przez Ignatowskiego. Nie może zrozumieć, że Sikora, z którym tak dobrze się obchodził, wyknuł tak potworny plan. Kwiatkowska, która przebywała w domu Zaista, miała zamiar nabyć jego skład za 5.000 zł, lecz do tego nie doszło. Świadek charakteryzuje Kwiatkowską, jako kobietę przewrotną, prawdziwą artystkę. Wynagrodzenia Ignatowski nie żądał, lecz świadek sam mu je dał. Następny świadek, córka oskarżonej Halina Kwiatkowska stwierdza jedynie, że wydała Sikorze dwie kule szklane, które jak twierdził, potrzebne mu były do radioaparatu.

Po przemówieniu prokuratora, przemawiali **p. mec. dr Sypniewski,** wnoszący powództwo cywilne w imieniu Zaista, a następnie obrońcy oskarżonych ,pp. **mec. Schlenk i mec. dr Kuziel.**

Wyrok.

Po dłuższej naradzie przewodniczący p. **wiceprezes Wojtynowski** ogłosił wyrok skazujący **Sikorę na 2 lata więzienia** a Kwiatkowską za każdy czyn po półtora roku więzienia, łącząc jej karę na **2 lata więzienia.** Ponadto sąd orzekł utratę praw obywatelskich i honorowych na lat 5. Oskarżeni przyjęli wyrok ze spokojem.

W umotywowaniu przewodniczący zaznaczył, że sąd w całej pełni dał wiarę zeznaniom, złożonym przez Ignatowskiego. Sąd dlatego wymierzył oskarżonym tak wysoką karę, gdyż działali z niskich pobudek materialnych. Z uwagi na wysoki wymiar kary zasądzeni nie zostaną wypuszczeni z więzienia.

—::—

Bank Polski płacił w dniu 14. 4. 1937 r.

dolary amerykańskie	5,25½
dolary kanadyjskie	5,25½
funty szterlingów	25,78
franki szwajcarskie	119,55
franki francuskie	23,47
belgi belgijskie	88,65
liry włoskie	23,50
floreny holenderskie	288,—
korony czeskie	15,40
szylingi austriackie	96,—
marki niemieckie	122,—
guldeny gdańskie	99,80

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 13. IV. 1937 roku.

Spędzono: wołów 48, buhajów 185, krów 310 bydła 543, świń 1860, cieląt 715, owiec 84 Razem 3202 zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

Bydło:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowe	68—70
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54—60
Mięsiste tuczone starsze	50—52
Miernie odżywione	40—48
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	62—68
Tuczone mięsiste	54—60
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	50—54
Miernie odżywione	40—48
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	62—66
Tuczone mięsiste	52—58
Nietuczone, dobrze odżywione	40—50
Miernie odżywione	24—30
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	86—70
Tuczone mięsiste	54—60
Nietuczone, dobrze odżywione	50—52
Miernie odżywione	40—48
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40—48
Miernie odżywione	38—40

Cielęta:

Najprzedniej. cielęta wytuczone	80—90
Tuczone cielęta	70—78
Dobrze odżywione	62—68
Miernie odżywione	50—60

Świnie (Tuczniki):

a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	102—104
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	94—98
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	90—92
d) mięsiste świnie ponad 80 kg.	80—89
e) maciory i późne kastraty	80—86
f) świnie słon. ponad 150 kg.	—

Podziękowanie.

Za okazane współczucie i liczny udział w pogrzebie mojej drogiej córki ś. p.

Zofii Wegner

oraz za liczny udział w pogrzebie a przede wszystkim Przewielebnemu ks. Siudzińskiemu, K. S. M. Ż. Gwiazda, Bractwu Różańcowemu Panień, oraz wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne

Bóg zapłać

7101) **Rodzina Wegnerów.**

Podziękowanie.

Za okazane współczucie i liczny udział w pogrzebie mojej drogiej żony i naszej ukochanej matki ś. p.

Marianny Stopajowej

oraz za liczne wieńce składamy wszystkim, którzy brali udział w tym smutnym obrzędzie a przede wszystkim Przewielebnemu Ks. Borzychowi, Ks. Klimackiemu i Matkom Różańcowym najserdeczniejsze

7070) **Bóg zapłać.** Rodzina.

POLECENIA

Tapety Linoleum Ceraty najtaniej u 5395 **Waligórskiego** Bydgoszcz Gdańska 12, tel. 1223.

Fasonowanie i czyszczenie kapeluszy damskich i męskich, naj nowsze fasony. **Pomorska 35.** 4953

MEBLE solidne i trwałe w wielkim wyborze poleca (12293 **Ign. D. Grajnert** Bydgoszcz, Dworcowa 21

Nowootwarty magazyn kapeluszy damskich Gdańska 26, daje niebywałą okazję, nabycia eleganckich fasonów, po cenach bezkonkurencyjnych. (4863

Metale Blachy Rury wszelkiego gatunku **żelazo i podkowy osie do woza** zwykłe i patentowe poleca (3373 **Juliusz Musolff** Tow. z ogr. odp. Bydgoszcz, ul. Gdańska 7

Tapety najnowsze desenie najkorzystniej J. Tyczyński, Gdańska 40. 6070

Dywany chodniki, **wyroby kokosowe ceraty,** linoleum, **tanio M. Szmolke,** Bydgoszcz Jezuicka 22, tel. 1301. (18610

SPRZEDAŻE

260 mórg gospodarstwo tanio sprzedam. Wpłaty 10 tysięcy, reszta wygodne raty. Laskowski, Śniadeckich 29, m. 14. 3830

Kolonialkę sprzedam. Wiadomość Dziennik. (7110

Willa piętrowa zbudowana solidnie, komfortowa, sucha, ogródek z gatunkowymi owocami. Za gotówkę — od 2 — 4, od właściciela, Bielawki, Litewska 14. (3790

Dom 3841 3 piętr. komfort, dochód 5400, cena 40 000 i dużo innych poleca Fajtanowski, Zduny 10, tel. 3148.

Gospodarstwo 45 mórg inwentarzem, 5000. Kaszubska 2, Nowakowski. (7084

Skład 3786 spożywczy dobrze zaprowadzony z powodu choroby sprzedam. Gospodarz. Świętojańska 16.

Egzystencja. Z powodu stosunków familijnych sprzedam mój kiosk,od szeregu lat zaprowadzony i dobrze rentujący. Do objęcia potrzeba ca 8000 zł. Poważni reflektanci zechcą zgłosić się pod „Egzystencja" do Dzien. Bydg. (7073

Dom nowy 3 pokoje, 3 morgi ziemi przy Bydgoszczy za 2200. Bocian, Białebłota powiat Bydgoszcz. (7060

Wózek (3791 dziecięcy sportowy sprzedam. Sowińskiego 28 m. 5.

Ogier belg. starszy uznany, z powodu kupna drugiego sprzedam za cenę 550 zł, tak samo i klacz źrebna jest na sprzedaż. Majętność Napole powiat chełmiński, poczta Trzebczyk 5. (3788

Tanio 3782 sprzedam rower, patefon, książki beletrystyczne, lakier podłogowy, imadło. Cieszkowskiego 14—1.

Ubranie nowe, do przyjęcia na sprzedaż. Poniatowskiego nr 16. (3783

Ramy rowerowe, nowe sprzedam tanio, też pojedyńczo. Adr. Dzien. Bydg. 7065

Rower (3322 damski, męski, okazja. Sobieskiego 9, mieszkanie 6.

Sprzedam okazyjnie samochód osobowy, piec gazowy duży, regał do kolonialki. Łojewski, Grudziądz, Toruńska 9. (7115

Skład kolonialny sprzedam zaraz korzystnie. Grudziądz, Pańska 8. (7116

Restaurację winiarnię, dobrze prosperującą, sprzedam tanio. Poznań, Młyńska 3. (7102

Sprzedam (7104 wytwórnię mydła za niską cenę. Zgł. Ziarko, Chojnice, Mickiewicza.

Rower męski, damski, nowy, najtaniej. Nakielska 3. (7118

Korzystna (3829 sprzedaż większej ilości mebli w czwartek 15-go. „Rawa", Śniadeckich 37.

Sypialki sprzeda. Stolarnia, Racławicka 4. (7081

Parcele (7103 w Toruniu przy ulicy urzą. dzonej na sprzedaż. Oferty „PAR" Toruń pod „262"

Zakład fryzjerski przy głównej ulicy Gdyni korzystnie sprzedam. Oferty Dziennik Bydgoski **Gdynia** pod „Zaprowadzony". 7113

Wózek dziecięcy sprzedam. Sieradzka 17 m. 3. (7080

Rower męski sprzedam. Kaszubska 2—4. (7083

Sypialnia szwedzka brzozowa, nowoczesne wykonanie tanio na dogodnych warunkach wprost ze stolarni. Plac Kościeleckich 3. (7094

Restauracja z nieruchomością, 30 lat w jednych rękach na sprzedaż, wpłata 20.000 zł. Ul. Rycerska 15. 7095

Koń roboczy, silny wałach na sprzedaż. Huebner i Ska Fordon. 6877

Majętność Wojnowo-Smolary, poczta Sicienko, tel. Sicienko 3, sprzedaje nasiona buraków pastewnych żółtych, po cenie o 20% niższej od ceny rynkowej, także w mniejszych partiach. (3713

Ziemniaki jadalne Hindenburg żółtomięsne — Farnasje białomięsne wagonowo odda korzystnie, próby, cena. Wojciechowski, Hermana Frankego 7. 7098

Okazyjnie (3814 sprzedam fortepian marki Ibach, mało używany, jak nowy. Zgłoszenia u portiera Hotelu pod Orłem.

Prawie nowa kamera lustrzana Mentor 9X12, obiektyw 4,5 Zeiss Tessar z całym komfortem na sprzedaż. Oferty Holtzendorff, Bydgoszcz, Gdańska 35. (7131

Ford limuzynę okazyjnie sprzedam tanio. Laskowski, Śniadeckich 29—14. (3830

Sprzedam (3825 bufet, kredens orzech. Ul. Hetmańska 22, stolarnia.

KUPNA

Dom nowy lub nie wykończony w Bydgoszczy kupię. Szczegółowe podanie pod „15—20" do filii Dziennika Bydg. 7074

Kupię urządzenie kolonialne. Oferty Dziennik „37". (7063

Maszynę do pisania kupi „Społem" Przyrzecze 15. (7072

Windę budowlaną dla podnoszenia materiałów **kupię.** (7086 Inż. Brückner, Św. Trójcy 20.

LEKCJE

Gruntowne i szybkie lekcje gry na fortepianie. Przychodzę w dom, ul. Cicha 7, m. 3, Bielawki. Godzina dla początkujących 50 gr. Przygotowuję do Szkoły Handlowej. (21186

Towarzysza(ki) do wspólnej nauki angielskiego poszukuję. Zgł. pod „Zaawansowany" filia. 3781

POSADY WOLNE

Mechanik do składu rowerów całkowitym utrzymaniem, potrzebny. Ostrowski, Chełmno. (7109

Polier potrzebny. Stolarnia, Kordeckiego 13. 7101

Urzędnika korespondenta niemiecko - polskiego ze znajomością księgowości, siły samodzielnej, o pierwszorzędnych kwalifikacjach (7165 **poszukuje** poważne przedsiębiorstwo przemysłowo - handlowe na prowincji. Szczegółowe oferty wraz z odpisem świadectw do administracji pod „**Korespondent**".

Pomocnik siodlarski — tapicer młodszy, biegły w swym zawodzie potrzebny. Wacławski, Długa 59. (7100

Pomocnik fryzjerski potrzebny. Św. Trójcy 28. 7089

Cholewkarza dobrego Polaka, kat. z maszyną leworamienną poszukuję natychmiast. Handel skór Wacław Kaczmarek, Więcbork, Hallera nr 7. (7106

Szewc potrzebny. Stroma 32. 6998

Fryzjerka (3797 manikurzystka dobra siła potrzebna. Gdańska 79.

Czeladnik krawiecki bardzo zdolny potrzebny na damskie i męskie sztuki. Pomorska nr 10. (3823

Samodzielna (7126 ekspedientka zaraz potrzebna, gwarancja pożądana. Zgłoszenia Orla 12 m. 1.

Gosposia samodzielne gotowanie, czysta, uczciwa, dobrymi poleceniami potrzebna. Weyssenhoffa 2, m. 4. 3784

Dziewczyna (7088 do posługi natychmiast potrzebna. Poznańska 27 m. 5.

Służąca potrzebna. Kaczmarek, Podwale 12. (7097

Dziewczynę do lat 20, do 2 dzieci, poszukuję zaraz lub 1. V. Of. z świadectwem proszę pod nr „7108" do Gazety Nowskiej, Nowe, Pomorze. (7108)

Sprzedawaczkę do filii **poszukuje** **Dwór Szwajcarski** **Bydgoszcz** 7078 **Jackowskiego 26.**

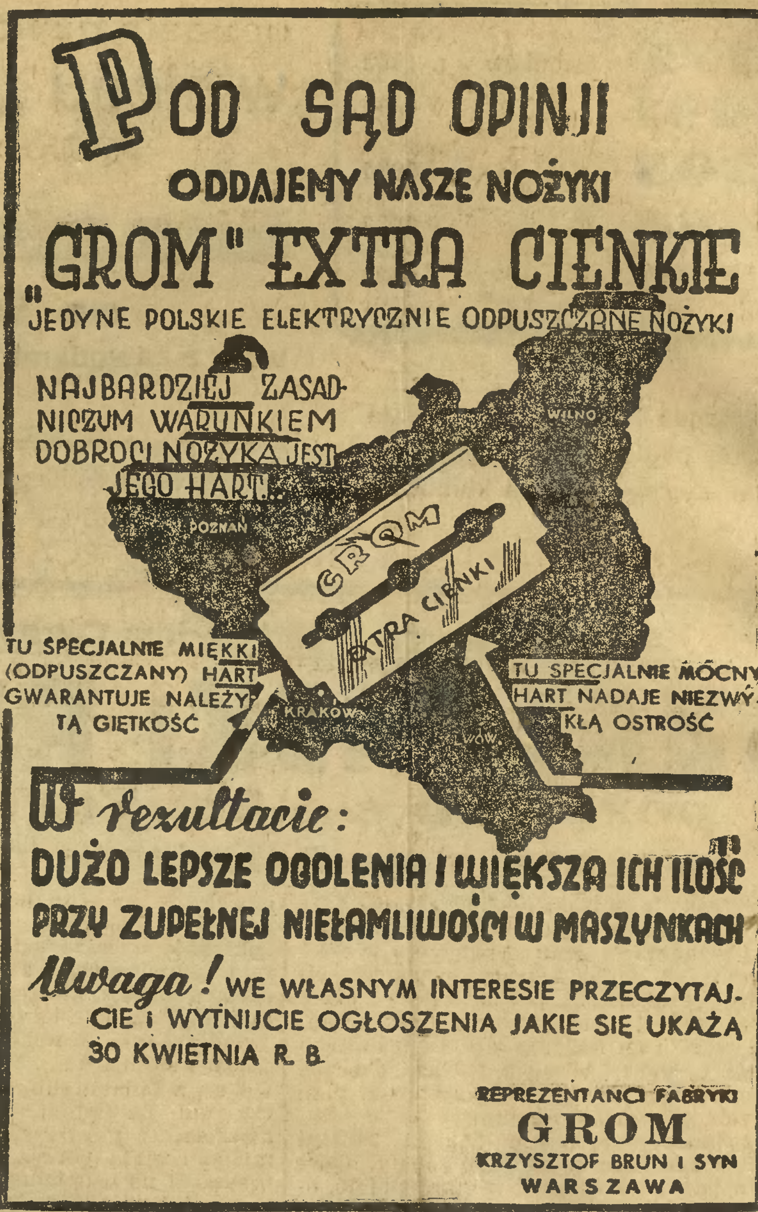
Dzielny pomocnik krawiecki zaraz potrzebny. J. Kędzia, Nakło n/Not., ul. Marsz. J. Piłsudskiego 22. 7013

Potrzebna służąca. Wełniany Rynek 11, m. 7. 7092

Dziewczyna do wszelkich prac domowych możliwie z szyciem, uczciwa i zdrowa, od zaraz lub później. Zgłoszenia ul. Chrobrego 3, m. 2. (7122

Służąca od zaraz potrzebna. Grunwaldzka 33. 7120

Chłopak potrzebny. Restauracja, Gastronomia, Dworcowa nr 19. (3801

7069

POSADY POSZUKUJĄ

Starsza (3789 dziewczyna poszukuje pracy do wszystkiego. Of. filia Dzien. „Kucharka".

DZIERŻAWY

Ubikacja murowana. Pod Blankami 20. 3792

Restauracja miejsce wycieczkowe z parkiem od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Fajtanowski, Zduny 10. (3810

Piekarnia w dobrej okolicy zaraz do wydzierżawienia. Arent, Staniszewo, powiat Kartuski. (7111

Ubikację fabryczną ca 100 mtr. kwadr. z biurem w pobliżu dyrekcji kolejowej poszukuję. Of. z podaniem wysokości czynszu pod „C. 350" do Biura Ogłoszeń, Dworcowa 54. 3832

Poszukuję (3828 jasnych ogrzewalnych ubikacji fabrycznych. Oferty filia Dziennika „U. F."

MIESZKANIA SZUKA

Mieszkania 3 pokojowego z wygodami poszukuje adwokat. Of. Dziennik Bydgoski, pod „Adwokat". 7085

POKOJE WOLNE

Pokój umeblowany 2 panów. Grodzka 8—13. 7091

Umeblowany pokój osobne wejście. Florjana 6—16. 7125

Pokój Ugory 20 m. 8, dla starszej pani. 7123

Pokój osobnym wejściem, próżny lub umeblowany. Garbary 19—13. 7124

Pokój umeblowany, niekrępujący, piętnaście zł., wolny. Dworcowa 68/2. (3807

Pokój utrzymaniem. Cieszkowskiego 8—4. (3785

2 pokoje ładne z osobnym wejściem do wynajęcia. Wileńska 7, m. 4. (7093

Umeblowane Podgórna 5—2. (7082

Pokój umeblowany z używaniem kuchni dla małżeństwa. Unii Lubelskiej 7 m. 3 (przy dworcu). 7077

POKOJU POSZUKUJĄ

Poszukuję 2 pokoje ładnie umeblowane z łazienką i obsługą, okolica Gdańska, Bielawki. Oferty do filii „H. K". (3772

Poszukuję pokoik umeblowany skromny do 15 zł. Wiadomość Cieszkowskiego 14, kolonialka Maciaszek. (3709

RÓŻNE

Kosmetyczny instytut „Cedib", Słowackiego 1, tel. 1059 usuwa: piegi, wągry, krosty, zbyteczne owłosienie. Masaże. Naświetlania. Odmładzające hormonowe kuracje. *Porady bezpłatne.* (6697

Nuśce i Zuńce życzenia składają Bolek i Lili. (7114

Ogier 3787 (Fordon) pół krwi ang. kryje klacze obce o godz. 8—9 i 17—18. Majętność Napole powiat chełmiński, poczta Trzebczyk 5.

Oddam noworodka na utrzymanie lub na własne. Zgłoszenie do Dziennika pod „Dziewczynka". (7121

Pod kulturalną proszę ofertę odebrać. (7087

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: „Madame Lenox" z Renatą Müller i nadprogram.

ADRIA: „Ogród Allacha" z Marleną Dietrich oraz nadprogram.

APOLLO: „Tajemnica panny Brinx" i kol. dodatek p. t. „Psoty niedźwiadków".

REWIA: Dziś dwa filmy: „Miłość szpiega" i „Małżeństwo na bezdrożach".

BAŁTYK: „Teraz i zawsze" i „Światło w ciemności"

AWANS.

Nowy przydział, jaki otrzymałeś, odpowiada całkowicie twoim zdolnościom. Będziesz nadzorował tych, którzy nic nie robią.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowem. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialny: Witold Wasilewski w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.